NESLİHAN ÖNDEROĞLU

CÜRET

EVEREST

ROMAN

NESLİHAN ÖNDEROĞLU

İstanbul'da doğdu. Kadıköy Kız Lisesi ve Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu. İlk öykü kitabı *İçeri Girmez miydiniz?* ile 2013 Haldun Taner Öykü Ödülü'nü aldı. 2013'te ikinci öykü kitabı *Mevsim Normalleri*, 2014'te editörlüğünü yaptığı *Karla Karışık Kış Öyküleri Seçkisi*, 2015'te *Burada Öyle Biri Yok* ve *Geri Dön Hayat* adlı seçkileri yayımlandı. Murathan Mungan'ın *Merhaba Asker, Kadınlar Arasında* ve *Erkekler Yalnızlar* isimli seçkilerinde ve pek çok diğer seçkide öyküleriyle yer aldı. 2015'te üçüncü öykü kitabı *Filler ve Balıklar* ile gençlik romanı *Bana Sesini Bırak*, 2016'da gençlik öyküleri kitabı *Mutsuz Palyaçolar Örgütü*, 2017'de *Ay Dolandı*, 2018'de *Yeryüzü Yorgunları* ve *Tuhaf Şeyler Oluyor Bay Tarantino* romanları yayımlandı. *Yeryüzü Yorgunları* romanı Melih Cevdet Anday Edebiyat Ödülü'ne değer bulundu. 2019'da *Sen Ne İstersen* isimli gençlik öyküleri kitabı yayımlandı. 2020'de çıkan *Yakınlık Korkusu* adlı öykü kitabı 2021 Sait Faik Hikâye Armağanı kısa listesinde yer aldı. 2022'de *Küçük Bir Mesele* isimli öykü kitabı yayımlandı. *Sarnıç Öykü* ve *Virüs* dergilerinin editörlüğünü yaptı. Günışığı Kitaplığı'nın ON8 Blog isimli sitesinde öykülerini gençlerle buluşturdu. *Milliyet Sanat* dergisindeki köşesinde bir süre yazılarını sürdürdü. İstanbul'da yaşamaktadır. Uğur ve Berfin Ada'nın annesidir.

NESLİHAN ÖNDEROĞLU

CÜRET

§

Yayın No **2406**
Türkçe Edebiyat **1014**

Cüret
Neslihan Önderoğlu

Editör: Didem Ünal Demir
Kapak Tasarımı: Kardelen Akçam
Sayfa Tasarımı: Simge Sunar
Düzeltmen: Yılmaz Akan

© 2023, Everest Yayınları
Kaynak belirtilerek yapılacak kısa alıntılar dışında
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. Basım: Eylül 2023

ISBN 978-625-369-037-3

Sertifika No: 43949

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 45099
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 513 34 20-21 Faks: (0212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
www.facebook.com/everestyayinlari
www.instagram.com/everestyayinlari

Everest Yayınları, Alfa Yayın Grubu'nun tescilli markasıdır.

CÜRET

Aylan Kurdi'ye…

GÜL

1.

Tik tak. Duvardaki saatte üst üste titreşen iki siyah kol. Saatin beyazında. Siyah ceket giymiş bir adam kollarını havaya kaldırmış bana el sallıyor. Hep babama benzetiyorum onu. Beni burda bırakmış da boynunu ceketinin içine kıstırıp giderken dönüp dönüp cama bakışına; bir otobüsü, bir arabayı önüne geçip durdurur gibi kollarını kaldırıp indirişine.

Neden öyle yapmıştı?

Dur mu diyordu?

Dur, hemen içeri girme, camda ben gidinceye kadar bekle.

Gidene kal diyemezsin ama her dakika bir dönme ihtimali olduğunu bilirsin. O yüzden ben gözden kaybolana kadar pencereden ayrılma.

Pişman mı olmuştu bir an, dönüp koşa koşa merdivenleri çıkacak, beni tanımadığım bu evden, Aliye Hanım'ın dizlerinin altında biten ve üstüne kalıp gibi oturan entarisinden, nefret kusan gözlerinden kurtaracak, bir anne ninnisi gibi hoş, tıkırdak ses çıkaran o trene koyduğu gibi geri mi götürecekti?

Ne biçim bir vedaydı bu? Nasıl veda edilir bilmediğinden mi? Yoksa gidişine yaşlı gözlerle camdan bakan kızına iki kolunu kaldırıp otur oturduğun yerde, sakın bir yere kıpırdama mı diyordu? Orda dur! Ben bir ihtimal geri dönüp seni alacağım. Hatta o ihtimalin bizzat kendisi oldum artık. Ve sen ne zaman geride bıraktıklarını, köyü, insanlarını, birlikte yaptığımız o uzun tren yolculuğunu düşünsen bunların hepsi yerine bir tek benim sana bu son el sallayışımı hatırlayacaksın. O ihtimali, yani beni, sana geri dönüş kilidinin anahtarı olan beni belki de bir ömür boyu bekleyeceksin.

Burnumu cama dayadım ve içimde gitgide toparlanan, bir yumruk büyüklüğüne ulaşıp boğazımdan göğsüme doğru uzanan o düğümü çözdüm. Sakın onların yanında ağlama, demişti yolda. Eğer onların yanında ağlarsan aman ne sulu göz şeymiş, bir de bununla mı uğraşalım, diye istemezler seni. Yeri geldiğinde kendini bir sandık gibi kilitlersin biliyorum. Anan öldüğünde de hani bir zaman öyle yapıp durmuştun. Kimse ağlarken görmemişti seni. İşte yine öyle yap.

Babamı son görüşüm olacağını seziyordum. Onun beni buraya koymakla birlikte, bir bebeğin göbek kordonunu kesip atmak gibi, içinde varlığımın hüküm sürdüğü o dünyadan beni sonsuza kadar gönderdiğine dair bir önsezi vardı içimde. Yalan söylediğinde yüzünün aldığı o şekil, bıyığının ürkek bir yılan gibi titreşmesi. Ben biliyordum. Bunu bildiğimden mi nedir yüzüne iyice bir baktım, daha önce hiç görmemiş, bir daha da hiç göremeyecekmiş gibi. Çehresindeki her detayı yıllar boyu yeniden gözümün önüne getirebilmek için bütün dikkatimle, ilk defa görür gibi baktım ona. Babamın yüzünden mevsimler geçti sanki. Bundan sonra yaşanacak tüm karlı, çiçekli, güneşli, yağmurlu, otlu mevsimler babamın yüzünden sırayla geçtikten sonra dalgın, soğuk bir görünüşle arkasına bir daha bakmadan uzaklaştı. Mevsimlerden sonra yıllar da geçti. Ama o anda en çok bir tren geçti babamın yüzünden. Bir daha birlikte hiç binemeyeceğimiz o tren bir kuş gibi geçti gitti.

Orda kal ve bundan önceki hayatını bozuk bir yazıyı siler gibi sil. Çünkü geçmiş, bir süre sonra sana hep olduğundan daha güzel görünecek. Sadece iyi şeyleri hatırlayacaksın. Hafızan bir kalbur gibi bütün o yoksulluğu, hastalıkları, ölümleri, kötülükleri eleyip geriye karda kendiliğinden bitiveren bir avuç kardelen gibi güzel şeyler bırakacak. Ve sen bundan sonraki ömründe hep o kardelenlere tutunarak, onların hayaliyle yaşayacaksın. İyisi mi daha baştan her şeyi unut. Buraya gelmeden önce hiç yoktun, yaşamadın say. Hatırlamadığın şey hiç olmamış demektir ve geçmiş dediğin de bundan başka nedir ki?

Tut ki sen Aliye Hanımların kapısında doğdun da kucağından bırakıp gitti anan seni eşiğe. Aliye senin feryadına uyandı bir gece vakti. Kapıyı açtı korka korka. Eşikte senin ağlamaktan akı karasına karışmış gözlerini, morarmış yüzünü görüp bir seğirtiş içeri seğirtti ve yatakta huzursuz bir uykuya teslim olmuş kocasını bağırarak uyandırdı.

"Reşat kalk, kapıya bir bebek bırakmışlar!"

Reşat Bey söylene söylene yatakta doğruldu, terliklerini ayağına geçirip adımlarını sürüyerek salona geçti. İşte sen o sırada kadife bir kanepenin ömründe ilk kez yanağına değen o yumuşaklığını ananın memesi sanarak yüzünü oynatıp süt emmeye davranıyordun. Farz et ki işte o anda doğdun sen. Aliye'nin sağlıklı döl tutamamış rahminden birdenbire o kadife kanepenin üstüne fırlayıverdin.

"Bir kız! Allah bize sağlıklı, kırmızı yanaklı bir kız çocuğu gönderdi Reşat! Şimdi biz bunu büyütüp Oğuzumuzu bununla tamamlayabiliriz artık."

Aliye böyle deyip seni Oğuz'un eksik kalan parçası yerine koydu. Sevmeden. Bir insanı değil de bir eşyayı kucaklar gibi. Kuru memelerini çıkarıp senin ağzına verdi. Sana sütünü değil nefretini akıttığını nerden bilecektin?

Bundan başka bir geçmişin olmadı senin.

Bu yüzden ben doğduğum günü bilmem, bir tek bu eve geldiğim günü hatırlarım. Her yıl bir doğum günü gibi hatırlarım bu kapıdan içeri girip koltukların ucuna düşecekmiş gibi eğreti ilişmemizi. Babamla Reşat Bey'in yaptığı pazarlığı. O sırada Aliye Hanım'ın salonun bir köşesinde durup yerdeki bir böcek ölüsüne bakar gibi bakışlarını üstümüze diktiğini. İlk kez okula gidince öğrendiğim ama hâlâ yarısını anlamadığım bir dil ortaya bozuk para gibi saçılırken benim arada tek tek kelimeleri yakalayıp bundan sonraki hayatımın bulmacasını tamamlamaya çalışmamı. O sırada salonun duvarlarında asılı olan ve yeri bir daha hiç değişmeden duracak o siyah beyaz ve soluk fotoğraflara bakışımı. Aliye Hanım ile Hâkim Reşat Bey'in yan yana, gülerek boy gösterdiği ama Oğuz'un tek bir karesinde bile yer almadığı o fotoğraflara.

Reşat Bey, "Kendi kızımız gibi olacak," demişti. "Yaşı geldiğinde belki iyi bir kısmet bulur evlendiririz de..."

Babam bir tomar parayı deste edip günah işliyormuş gibi başı önünde usulca cebine koymuştu. Yüzüme bakmadı. Evden çıkana kadar bir daha hiç. Babamın ceketinin cebi, içinde çöreklenmiş bir yılan var gibi şişmiş, dışarı doğru taşmıştı sanki. Cebinin içinde bana dair, benim bu dünyadaki ağırlığıma denk bir şey vardı da o incinip kırılmasından korkmuş gibi elini o şişliğin üstünde tutmuştu bir an. Belki de bendim o anda babamın cebine tortop olup giren. Babam Aliye Hanım'la Reşat Bey'e benim bir suretimi bırakıp onları yanıltmıştı da, asıl beni cebine koyup geri götürmeye kalkmıştı. Ben babamın ayaklarına dolanmış beni burda koymasın diye yalvarmıştım.

Reşat Bey, iki elini çırpınan bileklerime iki kelepçe gibi geçirmiş,

"Arapça yok kızım," demişti. "Burası İstanbul. Ben yanımda çalışan mübaşirlerin, vekillerin şivesini düzeltmek için o kadar uğraştım. Şimdi yaşadığım evde başka bir dil mi işiteceğim?

İstanbul şivesi öğreteceğim sana. Hem herkes kendi dilini konuşsa nasıl anlayacağız birbirimizi?"

Onun bu söylediklerinin aynısını yedi yaşında ilkokul öğretmenimin ağzından duymuştum. O zaman hiç Türkçe bilmiyordum. Evde konuştuğumuzdan başka bir dil. Türkçe duyabileceğim tek yer televizyondu. Ona da bir çare bulmuştu babam. Bir yerden çanak anten uydurmuş, bütün Arapça kanalları evimize getirmişti. Böylece zora zahmete girmeden televizyon seyredecektik.

Sonradan dilinizi öğrendim Reşat Bey. Okulda beş senede az buçuk öğrendiğim dilinizi en güzel şekliyle bana biraz siz öğrettiniz. Aynı dediğiniz gibi, İstanbul şivesiyle. Biraz da ben kendim öğrendim. Önceleri her birini bir nesneye benzeterek yan yana dizip dizip yeniden bozduğum, şekilden şekle soktuğum kimi düz, kimi kıvrımlı birer çizgi olmaktan çıkıp sese dönüşen harflerinizi öğrendim. O harflerin kendi aralarında oynar gibi dizilerek türlü türlü anlamlara açılışlarını. Sözlere anahtar oluşlarını. Sözlerin seslere dönüşüp çıktığı dudaklarda ne kadar acıtıcı, incitici, yaralayıcı olabileceğini. Bir sözün kurşun yarası gibi insanı içten içe kemirip kanatabileceğini. Ama ondan da önce rakamları öğrendim. Odamın duvarında her an bana bir sırrını açacakmış gibi yüzüme bakarak iki kolunu oynatan şu saatin içinden öğrendim. Onları birleştirip sayılara ulaşmayı, her sayının içinde saklı küçük ya da büyük, kısa ya da uzun, yavaş ya da hızlı bir zaman parçasını sakladığını da. Saatin içindeki o sararmış beyaz daireyi eşit aralıklarla parça parça eden çizgilerin aslında hiç de eşit mesafede olmadığını.

İçerde sessiz bir yalan gibi yatan Oğuz'dan kimse söz etmemişti daha. Ondan bahsettiklerinde yüzlerinde beliren o mahcubiyet; bir şeyi yanlış yapmış, yüzüne gözüne bulaştırmış olmanın o tiksindirici "alttan alır" hali ikisinin üstüne nasıl da sinmişti. Ne

zaman ondan söz açılsa gözleri yere eğilir, yerdeki Acem halısının havı dökülmüş soluk renklerinde Oğuz'un sağlam parçalarını arardı. *Özür dileriz, bizim sakat bir oğlumuz var. Biz ikimiz Reşat Bey'le kötü tohumlarımızı birleştirip kusurlu bir çocuk getirdik bu dünyaya. Kendimizi bunun için hiç mi hiç affetmedik.*

Ama ne olursa olsun evladına da kıyamıyor değil mi insan? O da bir can parçası sonuçta. Değil mi ki bir anne en azından karnında taşıdığı o dokuz ay boyunca kanıyla hayat verirken bağlanır yavrusuna. Hiçbir şey için değilse bile bunun için sever onu. Rahminden çıkan o şey bütün hatasına, kusuruna rağmen ona ait bir parçadır çünkü. Hatta biraz da bizzat odur. Oğuz dediğin şey Aliye'nin bu dünyaya bir uzantısıdır. Tıpkı kolu bacağı gibi bir uzvudur. İnsan, kolu eğri yahut bacağı kısa diye kesip atabilir mi? Atamaz elbet. Ama kahrını çekmek başka. Yeri geldiğinde eğri bir koldan, kısa bir bacaktan da bıkabilir insan. Böyle olacağına hiç olmasaydı, diyebilir. Sevmek başka, kahrını çekip katlanmak başka şeydir.

Ve ne yazık ki sen Gül, evet en çok sen onun kahrını çekeceksin. Çünkü sen bir sarmaşığın boy atması için tutunmak zorunda kaldığı o ağaç dalısın, evet öylesin ve Oğuz ancak sana tutunarak ayakta, hayatta kalacak. Ben artık yoruldum bir dal olmaktan, kalınlaştım, eğilip bükülemeyen bir ağaca döndüm. Yakında çürüyüp gideceğim. Benim yerime sen geçeceksin. Biz seni bunun için aldık. Sen gökten inen bir meleğin oğlumuz için bıraktığı o koltuk değneğisin. Çok ama çok özür dileriz ama aynen öylesin.

Babam gittikten sonra benim gözümdeki yaş daha kurumadan Aliye Hanım,

"Sana daha basit bir isim bulalım kızım," dedi. "Gül olsun adın."

Bana sorsaydı eğer başka bir çiçek ismi söylerdim. Kardelen, derdim mesela. Üstü karla örtülü toprakta erkenden yüzünü

güneşe gösteren daha umutlu, müjdeci bir çiçek olurdum. Ya da nergis. Sarı beyaz yapraklarıyla bahar gerçekten geldi mi diye emin olmak ister gibi boynunu eğip toprağa bakan bir nergis. Ama kimse bana sormadı ve bir gül kardelenden de nergisten de daha çok gelir insanın aklına. İşte o gün benim doğum günüm. Gül olarak yeniden doğduğum gün.

2.

Cama yapışmış ay, yerini güneşin ilk ışıklarına bırakırken kalktım. Evin içi buz gibi. İnsanın nefesi bile havada ağırlaşıp beyaz bir dumana dönüyor. İçim titriyor soğuktan. Aliye Hanım, havalar soğumadı, kaloriferleri yakmayalım, biraz daha idare edelim, diyor. Kasım ortası oldu, karşı apartmanlarda bütün bacalar tütüyor ama biz burda donuyoruz. Oğuz'un çamaşırları kurumuyor, dedim de ancak öyle akşamları bir iki saat açmaya razı oldu. Kendisinin tuzu kuru tabii, o da Oğuz da nerdeyse bütün gün yataktalar. Yorganın altında evin soğuğunu hissetmez insan. Ben de onlar gibi daracık odamda daracık yatağımda tortop olup yatsam, yüzümü bazen duvardaki çiçeklere bazen dışardaki kestanenin dallarına verip sıcak uykulara dalsam. Ama öyle olmaz, benim uykularım tamam değil, bölük pörçük, delikli.

Geçenin bir vakti ne olduysa oldu, uyku aldı başını gitti. Yandaki odada Aliye uyuyor. Horlaması, açık bıraktığı kapısından çıkıp bütün evi bir gece bekçisi gibi dimdik dolaşıp en son benim odama geliyor. Sen hâlâ uyumadın mı musibet, diyor horlaması. Kim bilir o aklından yine neler neler geçiyordur? Yine trene binip köye gitmiş, o uçsuz bucaksız toprakta çıplak ayaklarınla doru bir küheylan gibi koşuyorsundur, öyle mi?

Aliye koyu, bulanık bir uykunun koynunda. Saçları yastığın üstünde dağılmıştır. Saman yığını. Tarla cadısı. Horladıkça sarı, pis kokulu ağzından ta gırtlağına kadar görünür. Şimdi artık kurumuş, çoktan büzüşmüş o gırtlaktan ne sözler işittim ben; bir insan evladına yakışmayacak azarlar, dönüp dolaşıp söyleyenin karnına dolacak belalar. Anam, sakın Allah'ı zalimlerin zulmünden habersiz sanma, derdi. Allah onları gözlerin dehşetle bakacağı bir güne ertelermiş. O gün ne zaman gelecek? Gözlerin dehşetle bakacağı gün ne vakit? Aliye'nin gözlerindeki dehşet değil mi her gün yanıp sönen, oğluna baktıkça, bana baktıkça.

Bir insan bile bile kötü olmak ister mi? Aliye ne zaman böyle oldu? Oğuz'u değişmez bir yazgı olarak kucağına verdikleri zaman mı yoksa ben bu eve gelince mi kalbini bir yumurta gibi haşlayıp katılaştırdı? Neden korktu?

Salonun duvarlarından her gün gülerek bakan o kibirli kadın nerde şimdi? Hiçbir zaman güzel bir kadın olmamıştı belki ama şimdi Reşat Bey'le ikisi, başlangıcı ve sonu olmayan o dondurulmuş zaman parçalarında nasıl da canlı görünüyorlar. Gençken güzellik de ne ki? Gençliğin bir kibri var ancak. Hayat tarafından acısı sonradan çıkarılacak bir kibir.

Şimdiki aklı olsa bütün resimleri yok ederdi. Yahut böyle duvara asmak yerine odasında ıvır zıvırını içine tıkıştırdığı çekmecelerden birine koyardı. Oysa şimdi yıllarca orda durup hiç konuşmadan bizi izleyecekler. O resimler çekilirken aslında ne düşündüklerini hiç bilemeyeceğiz. Bir fotoğraf makinesi insanın içindekileri yakalayamaz; sadece bir gülüşü, bir bakışı değişmez bir şekle sokabilir. Ben değişeceğim, Aliye değişecek, Oğuz da. Hepimiz yaşlanacağız ama onlar orda her zaman öyle genç kalacak.

Benim de yanımda getirdiğim resimler olsaydı keşke. Babamı, anamı, kardeşlerimi, köyü özlediğimde onları bana gösterecek resimler. Ama aslında ben de aklımın duvarına asıp getirmedim mi

o resimleri? Sadece benim resimlerim bulanık, yüzler hep birbirine karışmış, zaman geçtikçe üstlerine bir gölge düşmüş. Babamın etli dudaklarıyla gülüşünü hatırlıyorum bazen, sonra hemen arkasından ama dur, o gülüş aslında amcamın değil miydi, diyorum kendi kendime. Kız kardeşlerimden birinin yürürken ayağının hafif sürttüğünü getiriyorum gözlerimin önüne. Sonra, acaba öyle yürüyen hangisiydi, diye saatlerce düşünüyorum. Her şey yıllar geçtikçe zamanın sisiyle kaplanmış bulanık bir fotoğrafa dönüyor.

Bir de bazı sesler var. Televizyondan, radyodan kopup evin ortasına yumuşak bir top gibi düşen bir türkü örneğin. Sözlerini bir türlü tamamlayamadığım bir bulmaca gibi aklımda kalmış. Annem mi mırıldanırdı o türküyü yoksa analığım mı hatırlamıyorum. Yalnızca o müziğin içimde yürüyüşünü, beni bütün bütün sıcak bir kucak gibi kavrayışını duyuyorum. Kim bilir belki ne amcamın ne babamın öyle kalın bir gülüşü vardı ne de kardeşlerimin içinde ayağını sürten biri. Hatta öyle bir türküyü de ömrümde hiç duymadım. Aklım bana oyun oynuyor, olmayan şeyler uydurarak kendine bir geçmiş yaratıyor. Ne de olsa her insanın bir geçmişe ihtiyacı var, üst üste koyduğu zaman parçalarına. Öyle olmasa hiç bu fotoğraflar çektirilir, duvarlara asılır mıydı?

Aliye bir gün olsun türkü şarkı mırıldanmadı. Bu evin çelikten duvarlarına bir şarkıyı yakıştıramadığından mıdır? Müzik dediğin geniş geniş mekânlarda, bir rüzgâr gibi serbestçe esebilmeli. Bu ev bir şarkı için fazla küçük.

Beyaz tavanda gölgeler. Odam dar. Evde herkes "dar oda" der buraya.

"Reşat, dar odayı verelim kıza."

Sanki her şeyi Reşat Bey'e sorarmış gibi.

Elimde birkaç parça elbisemi tıkıştırdığım bez çantayla arkasından yürüdüm. Odadan içeri girdik. Dar oda dedikleri toplasan bir yatak, küçük bir dolap, bir de şifonyeri her an kusacakmış gibi içine zorla almış bir yer. Bizim evdeki darı ambarından küçük.

İkimiz yan yana durunca odaya sığmak bile zor. Beyaz tavanda gölgeler. Onlar bile sığışacak bir yer bulamayıp perdenin, dolabın, yatağın altına saklanıyor.

Duvarlarında çiçek desenli duvarkâğıdı. Soluk. Rutubetten kabarmış. İlk gördüğümde nasıl da şaşırıp bakakalmıştım; demek duvara yapışan kâğıt da var. Tahta başlıklı karyola bile o zavallılığına rağmen ne kadar güzel görünmüştü gözüme.

"Bak bu Oğuz'un eski divanı," dedi Aliye. "Çok döner durur, ikide bir kıpır kıpır öyle, gece yarısı düşüverirdi yataktan."

Değiştirmişler Oğuz'un yatağını, onun kıpırdaklarına yenilip düşmesine engel olacak bir hasta yatağı almışlar. Yatağı ikiye bölünmüş şimdi. Bu ikiye bölünen yatak, bir kumandayla istediğin gibi hareket ediyor. Başı ayrı ayakları ayrı. O yatağa yattığından beri Oğuz da gövdesinin tam ortasından ikiye bölünmüş gibi.

Eski yatağı da bu çiçekli kâğıdın dibine gübre döker gibi yerleştirmişler. Döşekte yer yer sarı sidik lekeleri gördüm yatağımı yaptığım ilk gece. İğrendim, çarşaf altımda dikenli bir şilteye dönüp etlerimi daladı sanki. Oysa şimdi Oğuz'un sidiği bana musluktan akan sudan farksız geliyor. O kadar çok tuttum, doldurup boşalttım ki bir süre sonra ne kokusu ne rengi kaldı benim için. Sarı, sıcak bir su oldu yalnız.

"Oğuz'a sen bakacaksın Gül."

"Artık sen de bizim kızımız sayılırsın. Oğuz'u abin bil. İnsan öz abisine nasıl bakarsa işte öyle."

Gece herkes yattıktan sonra duvardaki kabarcıklara parmağımla dokunmuştum. İttikçe parmağım sonu gelmeyen bir karanlığa uzar gibi içeri gömülmüştü. Duvarın arkası boştu sanki. Boş. Parmağımı ittikçe kâğıdın altında, kâğıtla duvarın arasında büyük bir boşluk varmış da biraz daha bastırsam kâğıt da, o boşluk da, hatta duvarın kendisi de açılacakmış sanırdım. Öylelikle oda büyüyecek, ucu bucağı görünmeyen, hudutları belirsiz, atların

bir o yana bir bu yana koştuğu zümrüt bir çayıra dönecek, aklımdaki çiçekler o yeşil çimenlerin toprağına serpilecekti. Belki o boşluk başka dünyaya açılan bir kapı, çaresizlikler içinde bir ihtimaldi. O ihtimalin ta kendisiydi. Bu yüzden üstünü o çiçekli kâğıtla kapamışlardı. Çünkü insan ancak böyle çiçekli bir kapıdan geçerek bir cennet bahçesine girer gibi kendisine çektirilen acıların kefaretinin ödeneceği o yere girerdi.

Kestane ağacının dalları arada bir cama vuruyor. Rüzgârda. Ne çabuk aldı başını da gitti bu dallar böyle gökyüzüne kucak açar gibi. Ben geldiğimde ağacın boyu birinci kata, benim boyum Aliye'nin omzuna. Anca o kadar.

Oğuz'un gerçek boyunu bilmiyorum. Çünkü Oğuz beni koltuğunun altına alıp içeri bükülmüş ayak parmaklarının üstünde dik durmaya çalıştığı zaman bile bir türlü gerçek boyuna ulaşamaz. Oğuz sürekli şekil değiştiren bir hayvan gibi. Uzuyor, kısalıyor, büyüyor, küçülüyor ve genişleyip daralıyor.

Uuuz. On yedisindeydi ben geldiğimde. Hepsi hepsi yatakta bir et yığını. Yedi yıl. Karnını doyur. Suyunu içir. İlaçlarını ver. Bok kabını boşalt. Kıçını sil. Saçını kes. Tıraş et. Banyoya sok. Yıka. Konuş.

"Konuşmak çok mühim," demişti Aliye daha ilk günden. "Sen bıkmadan konuş. O anlar."

Başımı önüne eğmiştim.

"O zaman sen niye hiç konuşmuyorsun?"

Ben böyle deyince iki elini açarak bir un çuvalını fırlatır gibi iki yakamdan tutup yere sermişti beni.

"Haddini bil!"

On iki yaşındaydım ben. Babam, hazırlan, trene bineceğiz, dediğinde ne kadar da sevinmiştim. On iki yıllık ömrüme demek bir tren yolculuğu sığacaktı. Hem de yanımda babam.

Daha bir yıl olmamıştı. Anam karnında altıncı çocuğuyla öğüre öğüre gitti. Babam küfrederdi o böyle aşerdikçe. Daha

toprağı kurumadan eve hurma gözlü genç bir gelin getirmişti. Öyle güzel bir gelindi ki bu, sabah uyanıp da yataktan ayağını yere bastı mı yolunda sıra sıra güller biter, elini sürdüğü şey ipek kumaşla kaplı acayip bir nesneye dönüşürdü. Ablam koluna çıkın yaptığı çeyiziyle uçtuktan sonra tam biz üvey anamla kavilleşip işleri bölmüş, birbirimizin eteğine dolanmadan evin içinde döner olmuştuk ki bir akşam babam eve muhtarla geldi.

"Hiçbir şey kalmadı artık," diyordu başını eğe eğe, "tarla da satıldı tapan da."

Konuştukça sırtında ceketi titriyordu. Babamın bıyıkları, ceketi, sırtı titredikçe o koca ev de bir titremedir titriyordu. Ev öyle titredikçe içindeki biz de bir eleğin içinde ufalanıyormuş gibi küçülüyor, küçülüyor, küçülüyorduk. Birimiz un ufak olup eleğin altına düşecektik. Birimiz fazlaydık o eve sanki. O kişi eksilince o titreme de son bulacaktı.

Muhtar bembeyaz olmuş yüzüyle beni dışarı çağırdı o zaman.

"Bak kızım," dedi.

"Baban ne var ne yok sattı," dedi.

"Elde avuçta bir şey kalmadı. Bu kadar boğaza bakamıyor artık," dedi.

"Para yok," dedi.

"Seni İstanbul'da benim bildiğim bir ailenin yanına bırakacak bir müddet," dedi.

"Ama üzülme sonra gelip alacak," dedi.

"Hep orda kalmayacaksın ya, sayılı gün gelir geçer," dedi.

"Yoksa baban üzüntüden ölür valla," dedi.

"Bir yıla kalmaz ölür bak bu gidişle," dedi.

"Çok iyi insanlardır, sana kendi evlatları gibi bakarlar," dedi.

"Hem İstanbul'u göreceksin, daha ne ister bir insan ömrü hayatında," dedi.

Susup muhtarın sözlerini bitirmesini bekledim. Ama o, dedi de dedi. Dünyadaki bütün sözleri kendisi söyleyip bana söz bırakmayacak sandım.

"Neden ben?" dedim ilkin.

Neden. Ben. Niçin öyle dediğimi bilmeden bu iki kelime içimde birbirini bularak bir araya geldi ve muhtara bir soru olup havada asılı kaldı.

Hadi diyelim oğlanları bir yere salmaz babam. Ama benim peşime üç kız daha vardı. Her birimizin arası en fazla bir yaş. İnsan hangi evladından, neden vazgeçer?

Aklımdan bu geçenleri söyleyemedim ben muhtara. Ama anladı. Düşündü. O vereceği cevabı düşünürken uzaklarda bir kartal havalandı sanki. Bu kartal o kadar devasa bir şeydi ki başının beyazı boynundan akıp koca gövdesinin kuzguni karasını boyamaktan vazgeçmiş, dosdoğru kuyruğunu sıvamıştı. Başı ve kuyruğu bembeyaz, gövdesi koyu, kapkara bu kartal çığlıklar atarak geldi ve kestane ağacının üstüne kondu.

"En akıllısı sensin kızım," dedi muhtar bu kartalın varlığından habersiz. "Gitmek en çok sana düşer."

O böyle konuşurken evin aksine dışardaki her şey donup kalmış, kıpırtısını yitirmişti. Bir yel esmiş, dünyada hareket eden ne varsa dondurmuştu sanki. Bir tek muhtarın ağzı ve gözleri kıpırdıyordu. Bir de görmediğim ama varlığını bildiğim o dev kartalın sarı gagası bir diyeceği varmış gibi hızla açılıyor ama söyleyecek bir söz bulamadan yeniden kapanıyordu. Etrafımızdaki her şey, her şey benim ağzımdan çıkacak bir sözü bekliyordu yeniden hareket etmek için. O donan şeylerle birlikte benim de gözlerim, ağzım donmuştu. Bir damla gözyaşı dökebilsem gerisi çorap söküğü gibi gelecek; ağzıma, dilime vurulan kilit açılacak ve ben içimden buram buram yükselen o itiraza rağmen, peki, diyecektim. Ben öyle der demez her şey yine eski haline dönecekti.

Babam, muhtar, ev, köy, dünyanın geri kalanı hep eskisi gibi olacaktı. Kartal da o an konduğu ağacın tepesinden havalanıp geldiği yere geri gidecekti. Demek bu evin ayakta kalması, bu ocağın tütmesi için bir kurbana ihtiyaç vardı ve babam beni seçmişti, o zaman içim ne kadar hayır dese de ağzım bir uçtan bir uca evet kesecekti.

"Tamam öyleyse," dedim. "Ben giderim."

Aklımın ucunda hep aynı manzara. Trenden öncesi. Giderek solan, aslını yitiren ama gözümde solarken hafızamda güçlenen. Olduğundan farklı, bambaşka bir şeye dönüşen. Şimdi, bunca yıl sonra oralara gitsem belki hayalimdeki yerden başka bir şey bulacağım. Belki o hurma gözlü gelin, o doru atlar, zümrüt çayırlar, o kerpiç ev, kızıl kahve topraklar, siyah ceketini tek omzuna atmış babam, bunların hepsi ama hepsi benim aklımın uydurduğu bir masalın kahramanlarıdır. Belki de o masal sırf benim burda yaşayabilmem için uydurulmuş bir yalandır. Ben aklımı yitirmeyeyim diye arada bir gözlerimin önüne getirebilmem için vardır.

Yatağın kenarına oturup bunları Oğuz'a uzun uzun anlatıyordum.

"Evden çıktın mı göz alabildiğine toprak. Ötede iki kestane ağacı. Kestane dediysem Oğuz, öyle burdaki gibi boyu bir karış değil. İşte bu kadar, dev gibi bir ağaç."

Kollarımı büyük bir çember yapıp havaya kaldırır, sonra avuçlarımı tavana doğru açardım. Ben böyle yapınca gövdem bir kestane ağacının gövdesine döner, kollarımdan ince ince dallar uzar, sonra o dallar yapraklanıp çiçeğe durarak tavanı deler, gökyüzüne doğru çıkardı.

"Ya işte öyle, dalları nerdeyse gökyüzüne değecek koca bir ağaç."

Sonra o ağacın tam ortasında bir mihenk taşı gibi dikildiği başka bir dünyayı teker teker bütün ayrıntılarıyla, yolları, evleri, bitkileri, hayvanları ve insanlarıyla anlatırdım. Anlatırken ben

bunları aslında Oğuz'la birlikte kendime anlatır, bir dersi ezberleyen çocuklar gibi her gün kendi kendime tekrar ederdim. Çünkü öyle sanırdım ki ben en ufak bir ayrıntıyı unutsam o ayrıntıdan başlayarak her şey silinmeye başlayacak. O küçücük unutma bir ağaç kurdunun koca bir ağacın gövdesini yiyerek devirmesi gibi zamanla benim de aklımdan geldiğim yeri alıp götürecek. Ve ben onları unutursam onlar da beni unutacak. Oysa doğduğu, ilk adımını üstüne bastığı toprak, gördüğü ilk ağaç, uçuşuna daldığı bir kuş insanı unutmamalı. Asıl onlar seni unuttu mu silinir gider, bir daha asla oralara dönemezsin. İşte o zaman da ben artık ben olamam; gözünü bu evde açmış, adını Aliye'nin koyduğu, geçmişi olmayan bir kız olurum.

Oğuz yattığı yerde gözlerini yüzümden ayırmadan beni dinlerdi. Ben ne zaman ismini söylesem o da hiç bıkmadan tekrarlardı,

"Uuuz. Uuuz."

Gözlerini benim yüzümden ayırmadan. İsmi her geçtiğinde. "Uuuz. Uuuz."

Zaten hepi topu üç kelime. Uuuz. Guu. Aa-ne. Karşısında bunca dil dökmeye.

Rengi ıslak kahve saçlarına bakardım Oğuz'un. Ela gözlerine. Annesinin saçları. Bir kucak samana dönüşmeden önceki. Dudaklarına. Kenarından tükürük sızan ağzına. Acıyordum ona. Benim için giderek rengi uçan o toprak parçası. Üstündeki iki kestane ağacı. Oğuz bunları hiç görmedi. Bahçedeki şu uyduruk ağaç bile odasından görünmez. Götürüp Oğuz'u pencerenin kenarına göstersem? Görür mü? İnsan anlamadığı şeyi görebilir mi?

Toprak, üzerinde yeşeren bitkiyle. Üstündeki olmasa neyin toprağı? Ağaç, kökleriyle. Toprağa tutunmasa ona ağaç denir mi? Toprakla ağaç arasındaki gerçeğin farkına varmadan. Sırrına erişmeden toprak ve ağaç ne ki? Ne anlar bunu Oğuz? Öyleyse göremez.

Bana öyle geliyor ki Oğuz, derdim bazen, annemin ölümü, o hurma gözlü gelinin gelişi, ablamın erkenden gelin olup gidişi, babamın ceketini omzuna atıp fısırdayan bıyıklarıyla muhtarla konuşmaya duruşu, tarlanın satılışı, o kara tren, üstünden bir düşten geçer gibi usulca akıp gittiğimiz sarıdikenli yollar ve hatta benim bu dünyaya gelişim bile bu yatakta anlarmış gibi yüzüme bakıp beni dinleyen senin yüzün hürmetinedir. Belki de Allah senin göremediğin o şeyleri ben sana göstereyim diye tutup beni bu eve getirmiştir. Belki de seninle ben bir bulmacanın iki ayrı parçası gibi yarım yamalak bir yerlerde kalacaktık da kader bizi bir kara tren marifetiyle bir araya getirdi. Yoksa ikimiz de eksik kalacaktık.

Sonraki yıllarda ben hep bu düşünceye tutunarak aklımı avucuma alıp korudum. Oğuz'un çalık bedeni, dedim kendi kendime, beni bir zırh gibi Aliye'nin içime, ta ciğerime saplanan oklarından, yattığım odada beni bir cendere gibi sıkıştıran duvarlardan ama en önemlisi delirmekten korudu. İşte durmadan sağaltmaya, temizlemeye, bakmaya çalıştığım o hastalıklı beden benim sağlam kalmama sebep oldu. Yoksa bir çaresizlik gelip beni ta içerimden vuracaktı.

Ben böyle söylediğim zamanlar dediklerimi anlarmış da gerçekten çaresizlik bir çifte mavzer kılığında şahdamarımı hedef almış gibi bağırmaya başlardı. Az sonra boynumdan vurulup yere serileceğimden, yeniden yalnız kalacağından korkar gibi bağırırdı Oğuz.

"Guu. Guu..."

O öyle bağırınca cebimden bir şeker, bir de mendil çıkarırım. Mendille ağzının kenarından akan tükürüğü silip şekeri ağzına atarım. Böyle yapınca Oğuz sakinleşip susar. Aliye'den sakladığımız bir sır. Boğazına kaçar, demişti. Sakın şeker verme.

RESUL

Otobüsten indikten sonra baktım hava güzel, çoğu zaman yaptığım gibi kıyıdan yürüyüp Karaköy ve Beşiktaş iskelelerini geçtim, motorların demirlediği yerde su kenarına iyice yaklaşıp denizin kokusunu içime çektim. Dün akşam lodosla kabaran deniz ne kadar pislik varsa kıyıya getirip bırakmış. Ama yine de güzel gözünü sevdiğimin İstanbul'u. Denizin kokusu kıyıda olta atan birkaç balıkçının görüntüsüyle birleşince aklıma balık düştü. Ne zamandır yemedik. Annem, ev kokuyor, deyip nazlansa da akşam giderken bir kilo istavrit alıp dönerim diye aklıma koydum.

Babam anlatırdı, eski dönemlerde balıkçılık yapanlar lodoslu havada balığa çıkmazlarmış. Lodos eserken tutulan balığı da yemeyeceksin, derdi. Balık lodoslu havada gevşer, tadı bozulurmuş. Lodosta hırçınlaşan deniz nasıl kabarıp bulanıklaşırsa denizin dibi de öyle karışırmış. Derin dip dalgaları oluşur, balık da dalgalardan kalkmış bu karışık suların içinde ne kadar kum, pislik, yosun, çöp varsa yermiş.

Her zamanki simitçiden Adem'le yeriz diye iki simit aldım, doğruca dükkâna yollandım. İçerde müşteri yoktu. Adem'in, dikkat abi, demesiyle birlikte iki çay fincanı, bir şekerlik bir de biblo omzuma attığım ceketin kolunun sürtündüğü yerden havalanıp yere yapıştı. Hepsi kırıldı tabii.

Biblo önemli değil de fincanlarla şekerlik Herend marka, nerden baksan iki bin lira eder.

"Sana kaç kere söyledim porselenleri böyle orta yere dizme," diye söylendim.

"Başka yer mi var abi," dedi Adem yerdeki porselen parçalarını toplarken. "Raflar üst üste zaten."

Haklı. Kıç kadar dükkânda antika mobilyalar ve porselenle neyi nereye koyacağımızı şaşırmış vaziyette yaşıyoruz. Çaycı bile dışardan çay getirdiğinde bir şey deviririm korkusuyla kapıya çıkıp almamızı bekliyor. Hacimli mobilyalara hiç girmesek de bahüler, Viyana vitrinler, çalışma masaları, şifonyerler yetiyor. Duvarlardaki raflarda yer kalmayınca mecburen mobilyaların üstü de depolama alanına döndü. Böyle kazalar da sık sık oluyor haliyle.

Yerdeki porselen kırıklarını bir faraşın içine süpüren Adem'e baktım.

"Var mı *kintsugi*'ye uygun bir şey?"

"Bak bu olabilir," diye faraşın içine süpürdüğü kırıklardan üç parçaya ayrılmış bir fincanla, ikiye bölünmüş tabağını çıkardı.

"Onu ayır," dedim. "Bu akşam bana da eğlence çıktı."

Bir süredir Japon porselen onarma sanatı *kintsugi*'ye takmıştım. *Kintsugi* bana tamiri imkânsız sandığım bazı şeylerin eski haline gelebileceğini öğretmişti. İzler taşıyarak, üstelik o izleri iyice göz önüne sererek. Hoş, kırılan bir şeyleri tamir etme aşkı çocukluğumdan beri vardı. İkizim Rasih'le evin içinde birbirimizi kovalarken kırıp döktüğümüz çok şey olurdu. Ucundan kırıldıysa evdeki Japon yapıştırıcısıyla hemen tamir ederdim. Bazen öyle güzel yapışırdı ki eskisinden farksız olurdu. Ama bazen de paramparça olurdu düşen şey. O nereye saklanacağını bilememe halini, sonra o cam kırıklarının şıngır şıngır süpürülme sesini hiç unutmadım. Bazı şeyleri tamir etmek gerçekten imkânsızdır. Öğrendim.

Adem, çarptığım komodinin üstünde kalan fincanları güçbela raflara sığıştırıyordu. İyi çocuk. Her zaman söz dinler. Babam öldükten sonra Çukurcuma'daki dükkânı kapatıp Kadıköy'e taşındığımızdan beri yanımda. Dükkânı taşırken bütün geçmişi silip yeni bir başlangıç yapmak istediğimden mi nedir, babamın emektarı ve benim ustam Tekgöz Orhan'ı da arkada bıraktım. Büyük vefasızlıktı yaptığım, antikayla ilgili ne biliyorsam ondan öğrenmiştim. Bir nevi çırağı sayılırdım. Eline güç geçtiğinde zalimleşen iktidar sahipleri gibi Orhan'ı tek kalemde harcadım. Kadıköy'e benimle gel, demedim. Hoş, o da, uzak filan der, gelmezdi büyük ihtimal. Ama ne olursa olsun söylememi bekledi.

Adem son derece becerikli, güvenilir ve ortalamanın üstünde zeki bir çocuk. Müşteri daha içeri adımını attığı anda neyle ilgileneceğini bilir ve ona göre nabza şerbet verir. Satmak için çaba gösterdiğini hiç belli etmeden tatlı dille konuşur. Öyle ki içeri girerken sadece koleksiyonuna fincan eklemek niyetinde olan bir kadın bakarsın fincandan vazgeçip koca bir vitrin alıyor.

Baktım yüzü bir karış, gönlünü almak istedim.

"Hadi hadi boş ver, senin hatan değil oğlum," dedim. "Dükkân küçük, ne yapalım. Bak simit aldım. İki çay söyle de kendimize gelelim."

Yüzü tekrar ışıltısına kavuştu. Kapının önüne çıktık. Çabuk olsun diye köşedeki çay ocağına gidip kendi getirdi çayları. Taburelere çöktük. Canım simit yemek istemedi. Cebimdeki paketi çıkarıp bir sigara da ona uzattım.

"Yine başladın değil mi abi?" diye yalandan şaşırdı. Oysa sigarayı bırakıp yeniden başlamalarıma çok alışık. Sigarayı kendi çakmağıyla yaktı. Ben ateş uzatsam utanır; patron onun sigarasını yakarsa saygısızlık onun gözünde.

"Yengeye söylemezsem ne olayım."

Yenge dediği Şengül, iki aylık nişanlım. Annemin uzak bir akrabasının kızı. Yıllardır Şengül aşağı Şengül yukarı öyle çok reklam ve ısrar dinlemiştim ki sonunda pes etmiş, tamam demiştim. Aile arasında yüzük takmıştık. Hem iyi huylu hem güzel bir kızdı Şengül ama nedense aramızda karıkoca olmaya doğru giden o fitil tutuşmamıştı bir kere. Kendimi anneme ve otuz yaşına geldin artık evlen, diye etraftan kafamı ütüleyenlere karşı bir vecibeyi yerine getiriyormuş gibi hissediyordum daha çok. Uygun bir kız bul ve evlen.

"Yenge deme şuna kurban olayım."

"Şengül Abla," diye düzeltti Adem.

Hoş, o ne derse desin bir şeyin değişeceği yok ya. Alayım karşıma konuşayım diyorum. Bak kızım bizden bir cacık olmaz, asker arkadaşı gibiyiz, görmüyor musun, diyeyim. Sana da yazık, güzel kızsın, seni sevip mutlu edecek, gönlünü kıpır kıpır kıpraştıracak birini bul.

Ama annem var. Nerden bulacaksın bir daha böyle helal süt emmiş kızı, diye ortalığı ayağa kaldırır. Hem zavallı kadın şu ahir ömründe geriye kalan tek evladının mürüvvetini görmesin, bir torun başı okşayamadan mı gitsin öbür dünyaya? Tamam, demiştim ben de, tamam, hiç değilse birimizden birimiz mutlu olalım, hiç değilse annem gözü açık gitmesin şu dünyadan.

"Emlakçı Arif'te bir ev varmış boşaltılacak," dedi Adem. "Bostancı sahil tarafında yaşlı bir kadının evi. Kadın ölmüş, oğlu İtalya'daymış. Satışa çıkarmadan boşalt, demiş Arif'e."

"Çok güzel parçalar var," dedi.

"İyi ya, gider bakarsın," dedim.

Böyle ölü evlerine leşe konan kuzgunlar gibi girip nadide parçalar bulduğumuz çoktur. Eskiden ben de giderdim, şimdi Adem işi kaptıktan sonra onu tek başına gönderiyorum.

"Rıza da gelsin mi? Bazen kılık kıyafet, ayakkabı, çanta da çıkıyor, anamıza bacımıza hediye götürüyoruz be abi."

Rıza dediği sokağın başındaki cep telefonu satan dükkânda çalışan kankası. Akşam dükkân kapanıp işleri güçleri bittikten sonra bu ikisi Kadıköy sokaklarının altını üstüne getirirler.

Biz Rıza'nın adını anarken o nefes nefese sokağın alt ucunda belirdi. İşe geç kalmış, koşturuyor belli ki. Kapıda oturduğumuzu görünce bir an soluklanmak için durdu. Ellerini karnının üstüne koyup derin bir nefes aldı.

"Yine telefonun alarmı çalmadı herhalde," diye dalga geçtim.

"Yok be abi," dedi Rıza. "Dün akşam mahallede iki yerde yangın çıktı. Lodos da esiyor, yayılacak diye ödümüz koptu."

"İtfaiye?"

"Geldiler tabii. Ama zor söndürdüler. Biz de yardım ettik. Sabaha kadar ayaktaydık."

Masanın altından bir tabure daha çekip, "Otur," dedim.

"Sağ ol abi," dedi, "hiç oyalanmayayım, zaten geç kaldım."

"Peki nedenmiş, neden çıkmış yangınlar? Hem de aynı anda iki yerde?"

"Valla bilmem. Suriyeliler çıkardı diyorlar. Bizim oralarda çok var Suriyeli. Başımıza bela oldu bunlar," dedi dişlerinin arasından.

"Oğlum deli misin sen," dedim. "Kendi evini barkını terk edip buraya sığınmış adam başkasının evini yakar mı?"

"Bilmediğin şeyler var abi," dedi Rıza. "Bunların gidebileni zaten kendini Avrupa'ya attı. Burda kalanlar buraya bayıldığı için kalmadı yani..."

Daha bir şeyler anlatacaktı ki iyi giyimli yaşlı bir kadın bizim dükkânın önünde durdu.

"Pedestal, sedefli fincan bakıyorum," dedi.

Günün bu erken saatinde sanki sabah kahvesini içmek için o fincana ihtiyacı varmış gibi çıkmıştı sesi.

"Lefton var mı mesela? Benimkini kırdım da benzer bir şey bakıyorum."

Kırdığı fincanın mümkünse aynısını, değilse benzerini bulmadan rahat edemeyecekti belli ki. O fincan, sabah kahvesinin kendisinden bile önemli olmuştu belki onun için. Bir insan bir eşyayla, bir yerle, bir bitki veya bir hayvanla bazen insanlarla kuramadığı kadar kusursuz bir ilişki kurabiliyordu.

Adem hemen ayaklandı.

"Olması lazım. Buyrun beraber bakalım efendim."

Günün geri kalanında pek müşteri olmadı. Dünkü lodos havadaki sıkıntıyı götürmemiş, gökyüzü sanki iyice ağırlaşmıştı. Dükkândan erken çıktım, balıkçılar çarşısına uğrayıp balıkla yanına salata malzemesi aldım. Otobüs fazla kalabalık değildi. Arkaya doğru ilerleyip ikili koltuklardan birine oturdum. Başımı cama yaslayıp ayaklarımın arasına bıraktığım balık poşetinin kaymamasına dikkat ederek gözlerimi kapadım. Çocukluğumun, gençliğimin tanığı olan bu semte kaçıncı kez geri döndüğümü düşündüm. Eğer herkesin bir memleketi varsa benim için de memleket burasıydı. Bir ara içim geçer gibi olmuş. Gözümü açtığımda otobüsün iyice boşaldığını ama gittiğimiz güzergâhın her zamankinden değişik olduğunu fark ettim. Acaba dalgınlıkla başka bir hattın otobüsüne mi bindim, diye aceleyle kalkıp şoförün yanına gittim.

"Duymadınız mı," dedi şoför. "Bazı otobüslere molotofkokteylli saldırı olmuş. Bir süre için o semtlerden geçen güzergâhları değiştirme kararı aldı belediye."

"Peki kimlermiş?"

"Vallahi belli değil ama göçmenler, diyen var. Afganlar, Suriyeliler filan. Teröristlerin işi, diyen var. Durumlar hiç iyi değil. Bela oldu başımıza bunlar..."

Fazla uzatmadan yerime geri döndüm ve bir süre sonra tanıdık caddelere yeniden kavuşmanın rahatlığıyla son durakta indim.

Eve vardığımda saat altı buçuktu. Annem kapıyı açtığında beni görünce telaşlandı. Ne zaman eve vakitsiz gelsem hasta olduğumu düşünür. Ezkaza elini alnıma götürecek olsam başım ağrıyor sanıp aspirin getirir. Ana yüreği işte, diyeceğim ama eskiden böyle değildi. Belki de bir anne evlatlarından birini kaybedince arkada kalanı da yitirme korkusuyla bu hale geliyordur, kim bilir?

Tahmin ettiğim gibi balık kızartma fikri hiç hoşuna gitmedi.

"Sen seversin diye mis gibi dolma yapmıştım," dedi.

"Canım çok çekti anacığım, kırma beni," dedim. "Salatayı ben yaparım."

Sessiz bir ortaklıkla işleri bitirip masanın başına oturduk. Sanki sadece ana oğul rolü bu evde akşamları bizi birbirimize bağlıyor gibiydi. Gündüzleri ben evden çıktığımda annem yeniden, boğularak ölmüş öteki oğlu için yas tutan bir kadın, bense ölen ikiz kardeşinin sürdürebileceği çeşitli hayat olasılıklarının birini seçip yaşayan bir adama dönüşüyordum. Ama bu evde ben onun hayatta kalan tek oğluydum, o da benim annemdi. Yıllar içinde acısını yalnız başına kaldığı zamanlarda yaşamayı öğrenmişti, etrafına pek az belli ederek. Arada Rasih'in adını anması, hatta benimkiyle karıştırıp beni onun adıyla çağırması incitmiyordu artık. Herkesin kendi geçmişine ve acılarına sarılma hakkı ve onları iyileştirme biçimi olduğunu anlamıştım.

Yemeğimizi yerken televizyonu açtım. Haberlerde Rıza'nın söz ettiği yangını veya otobüs şoförünün söylediği molotofkokteylli saldırıları görürüm diye birkaç kanal dolaştım. Baktım bir şey yok. Yeniden buzlu bir rakı koydum kendime. Sofrayı da ben topladım.

Annemi televizyonun karşısında bırakıp dükkândan getirdiğim kırık fincanı ve rakımı alarak odama geçtim. Çalışma masasının üstündeki lambayı yaktım. Adem'in kâğıt havluya sardığı parçaları çıkarıp masanın üstüne dizdim. Bu yaşta yakın gözlüğüne ihtiyacın olmaz, diyen doktoru dinlemeyip aldığım gözlüğü

taktım, plastik eldivenleri elime geçirdim. Baktım reçine bitmiş. Onun yerine epoksi yapıştırıcıyla varak tozunu ince tahta bir çubukla iyice karıştırdım. Sonra bu altın yaldızlı karışımı ince bir fırçayla kırık yerlere sürüp fincanı da tabağı da yapıştırdım.

Az sonra annem kapıyı tıklattı. İçeri girmeden tülbentli başını eşikten uzattı.

"Çay yaptım, içecek misin?"

"Rakım yeni bitti," dedim. Hem şunu tamamlamam lazım."

Masanın üstünde yeni yapıştırdığım fincana ve diğer kırık parçalara göz attı.

"Sıkılmıyor musun ıncık cıncık bunlarla uğraşmaktan?" dedi kim bilir kaçıncı kere.

"Yok ben seviyorum, kafamı dağıtıyor," dedim ben de kaçıncı kere.

Annem mırıl mırıl dudaklarını kıpırdatarak ve büyük ihtimal yaptığım bu şeyin deli saçması ve işe yaramaz olduğunu söyleyerek odadan çıktı. Az önce dağılmış parçalarından yeniden bir araya getirdiğim fincanı elime aldım. Kusursuz değil ama güzeldi. Önemli olan hiç parçalanmamış gibi yepyeni görünmesi değil, kusurlarıyla güzelleşmesi. Güzelliği tamir etmiyordum böyle yaparak, onu görme şeklini değiştiriyordum. Yani aslında ona yepyeni bir anlam yüklüyordum.

Her şeyde kusursuzluğu aradığımızı düşündüm. Kırışıksız yüzler, çürüksüz meyveler, pırıl pırıl eşyalar, çiziksiz telefonlar, rengi solmamış giysiler, lekesiz camlar. Oysa bir şey hem kusurlu hem de güzel olabilirdi. Hatta kusuruna rağmen değil, bilakis o kusur sayesinde güzel olabilirdi. Tam da bu kusursuzluk arayışının ortasında, altın rengi bir karşı duruş gibiydi bu fincan. Kırıldığı yerden güçlenen, hatalarından ders alan, yaşamak için mükemmelliğin gerekmediğini idrak eden, kusurlarıyla var olmayı beceren insanlar gibi. Bana göre eskisinden bile güzel.

GÜL

Evde kapılar hiç kapanmaz. Aliye'nin vaktiyle, derdime tek deva, deyip emerek içtiği sigara paketlerinden kalan yarım ciğerleri... Oğuz'un boğazına dolandı dolanacak salyası... Benim dar odam... Hepimiz bir nefes havaya muhtaç yaşıyoruz. Nefes fukarasıyız hepimiz. Her an birisi ölebilir. Havasızlıktan. Bu yüzden ben yaz kış demeden her fırsatını bulduğumda pencereyi açar, dışardan serin, nemli bir rüzgârın evin duvarlarını yalayarak içeriye dolmasını, hatta mümkünse bütün o duvarları, eşyaları önüne katıp kendi varlığına şişkin bir yer açmasını isterim.

İki ay kadar önce yine böyle bir gece ansızın uyandım. Üçe çeyrek var. Saat, kollarını iki yana açmış. Beni kucaklamak isteyen siyah ceketli bir adam. Babam. Demek babam aslında gitmedi, gidermiş gibi yapıp bu evin kapısından çıktıktan sonra kestane ağacının dallarına tırmanıp benim odama girdi, saatin beyaz duvarının önünde durdu, sonra o siyah ceketini omzundan çıkarıp oraya astı da kendisi içinden bir yel olup geçti yahut yel olmadı da bizzat o siyah ceketin kendisi olup akreple yelkovan kılığına büründü babam, kollarını bir o yana bir bu yana, kâh açıp kâh kavuşturarak bunca yıl bana zamanı gösterdi. Saatin içinde kollarını gezdirerek bir o tarafı bir bu tarafı işaret etti.

Bu saatte akrep ve yelkovana inat hızla hareket eden, arada hızını sapıtan, durmadan akan, adeta zamanla yarışan ince bir saniye çubuğunun olmayışı ne tuhaf. Birisi, öyle hızlı devinen bir şeyin bu evin yavaşlığına, hareketsizliğine, dünyadan kopuşuna yakışmayacağını anlamış da tutup saniye çubuğunu koparmış gibi. Belki de birisi değil saatin bizzat kendisi, işe yaramayan bir uzvunu kesip atarmış gibi saniyesinden vazgeçti. Benim için. Daha ilk geldiğimde bu evde geçireceğim zamanın saniyelere bölünecek kadar kısa olmadığını anladığı için.

Toplandım, yatağın içinde kıvrılıp oturdum. İçimde dokunsan patlayacak bir yağmur bulutu. Bir çift el kalbimi avuçlamış da sıkıyormuş gibi hani. Ne zamandır böyle olmamıştım. İçerden Aliye'nin bir eniği boğuyorlarmış gibi horlaması. Oğuz'un inlemesi. Salon, mutfak, koridor ve dar oda. Benim odam. Duvarda, çiçekli kâğıdın altında çoğalan kabarcıklar. Gittikçe şişen. Sulu bir karın gibi. Parmağını dokunsan patlayacak. Arkasında başka bir yer. Hiç gitmediğim, bilmediğim.

Gecede insana ağır gelen bir şey vardı. Boyun damarını şişirip nefesini kesen. Kulaklarımın arkası öyle düğün davulları gibi güm güm vuruyor. Kalktım, camın önünde dikildim. Yok, dikilmedim de sanki bir bacağımı dışarı atıp ağacın gövdesinden bir gövde, dallarından bir dal oldum. Ve ben öyle olunca ağacın içindeki özsuyu geldi hep benim gövdeme toplandı, yanaklarım alev alev yanmaya başladı. Başımı kaldırıp çakal ulumasına benzer bir ses çıkararak, gökte giderek solgunlaşan ve şekli tandırın üstünde kızaran bir ekmeği andıran aya baktım. Köydeyken de ay ne zaman sıcak bir tandır ekmeği gibi yusyuvarlak olsa evin önünde dikilip onu seyre dalar, güzelliğini anlatacak bir kelime bulamadığım için böyle ulumaya benzer bir ses çıkarırdım.

"Deli bu kız," derdi o zaman görenler. "İçindeki hayvan uyanıyor arada."

Camın önündeki üstü çizikli şifonyere dayandım sonra. Aliye'nin çeyizinden kalan ipek geceliklerine, kâşane peştamalına, gümüş nalınla sedefli hamamtasına. Aliye'nin gençliğinin üstüne. Demek kendinden sonra bana bırakacaklarının arasında bunlar da var.

"Bu evi senin üstüne yapacağım Gül," demişti geçen sene. "Ama sen de ölene kadar Oğuz Abine..."

Bütün kapılar açık. Dört saat var daha sabaha. Evin boş odalarında ağır ağır ilerleyecek, eşyaların üstüne bir tül gibi serilecek aydınlığı bekleyecek dört uzun saat. Önce Aliye uyanacak. Gözlerini açar açmaz adımı haykıracak. Bir yere kaçıp gitmişim ya da bir kabahat işlemişim gibi öfkeden köpürmüş bir ses, ciğerlerinden gırtlağına ordan ağzına doğru yürüyecek.

"Güüüül, nerdesin? Ben uyandım."

Dayan ona Aliye Hanım. Şimdi sağ bacağını at. Sonra sol. Yavaş. Kız seni tutuyor. Korkma.

Her sabah. Akşam yürümeyi unutup sabahları öğrenen bir bebek. Reşat Bey öldüğünden beri Aliye, gittikçe ufalan bir beden. Öfkesi bu kadar büyükken bedeni küçüldükçe o öfke giderek sığmaz oluyor içine, dışarı daha çok taşıyor. Aynı oğlununkiler gibi titreyen bacaklar. O yaşlanan, kabuk kabuk kuruyan, damarları iyice ortaya çıkan beden şimdi başka bir şey sanki. Aliye değil bu, ayrı bir şey. O şeyin içinde genç, baş eğmeyen ve dünyaya demirden bir göğüs olup direnen genç Aliye'nin kıvrandığı belli. Zamana itiraz ediyor, tıpkı saniyesi olmayan odamdaki saat gibi kendine yavaş ilerleyen bir zaman istiyor.

Gittikçe oğluna benziyor. Başıma gelen en büyük felaket, kim bilir ne günah işledim de Allah bana böyle bir evlat verdi, dediği musibete benziyor. İnsan en çok korktuğunun kisvesine yaklaşıyor demek, zaman geçtikçe korktuğu şekle bürünüyor. İşte artık Aliye de kendi olmaktan çıkıp Oğuz oluyor sanki. Ya da Oğuz

olmuyor da Aliye, kendi karnından çıkmış günahın içine doluyor yavaş yavaş. Birkaç zaman sonra yeni bir bok kabı Aliye. Tükürüklü mendiller, çişli çarşaflar...

Camdan dışarı bakmaya başladım. Ağacın yaprakları ayışığında köpük köpük. Olacak şey mi? O cılız ağaç böyle şimdi koca bir ormana dönsün. Dallar cama değdikçe içim kıpırdıyor. Göğsümde, göğüskafesimin tam içinde koca bir deniz var da içinde bir şey yüzüyor sanki. Ağaç öyle dalgalandıkça. Bir tahta parçası boğazımın kıyısına gelip vuruyor. Sonra tekrar aşağı, ta içerlerime.

Geceliği üstümden sıyırıp attım. Camın serinine alnımı verdim. Ürperdim, kolumdaki tüyler, meme uçlarım dirildi. Karnımın aşağısında, kasıklarıma vuran ağdalı bir seğirme, bacaklarımın içinde, uyluklarımdan aşağı süzülen iplik iplik bir çekilme. Ellerimi karnımda gezdirdim. Ellerim başa çıkılmaz iki vahşi kuş olmuş, ben kanatlarından yakalamaya çalıştıkça bütün bedenimi didik didik gagalıyor. Onlar böyle çırpınınca ben o iki kuşu yakalayıp üst üste koydum da bacaklarımın arasına sokup iyice ezdim. İçimin rutubeti gölgede boy atmış bir çiçeğe düşen çiy gibi parmaklarıma bulaştı.

Şifonyeri açtım. Eve geldiğimden beri odamda duran bu şifonyer Aliye'ye ait bir sır gibi. Küflenmiş Aliye kokuyor içindeki her şey. Yaşanmamış yıllarının eskisini üzerindeki bütün lanetle birlikte benim başucumdaki bu şifonyere kaldırmış sanki. İçindekileri hızlı hızlı eşeledim. Böylece ona ait sırrı bulacakmış gibiydim. Belki, diyordum kendi kendime, Aliye'nin gençliğine ait bir güzellik bütün bu küflü çaputların içine saklanmıştır da onu bulup gün ışığına çıkarırsam kendi gençliğimi de yeniden bulmuş olacağım. Yahut bunca kötülüğün, zulmün arasında Aliye'ye ait bir iyilik vardır belki, onu yıllar önce Oğuz'u doğurduğu gün, o sakat bebekle birlikte içinden çıkarıp bu sandığa saklamıştır.

Sarı ipekten bir gecelik geldi elime. Sandık lekeli.

"Gece çeyiz sandığı açılmaz. Üstüne şeytan işer. Sandık lekesi dediğin şeytanın sidiğidir."

Kim demişti bunu? Annem mi? Yoksa hiç kimsenin demediği ama insanın içinde doğuştan gelen bilgilerden biri mi?

Geceliği üstüme geçirdim, çıplak vücuduma omuzlarımdan aşağı bir tül gibi kayarak indi. Tam önünde, karnımın biraz yukarısına gelen bir yerde o şeytan sidiği.

Ayaklarımın ucuna basarak odadan çıktım. Geceliğin ipeğinden beliren meme uçlarım beni kendi çıplaklığımdan utandırdı. Sol kolumla göğsümü örttüm. Aliye'nin kapısının önünde durdum. Başımı uzatıp içeriye baktım. Altçenesi aşağı düşmüş, horluyor. Cenazeye benzemiş böyle yatınca. Yavaşça kapıyı çektim.

Şimdi uyansa? Görse. Kapının kapalı olduğunu. Ölene kadar bağırsa?

"Neden kapıyı kapadın Gül? Bilmiyor musun nefesim kesiliyor Allah'ın belası kız!"

Oğuz'un odasına girdim. Yatağın kenarına oturdum. İniltili bir uykuda Oğuz. Onun saçlarını okşamaya başladım. Rengi ıslak kahve saçlarına baktım. Dudaklarına. Kenarından şekerli tükürük sızan ağzına.

Pijamasının düğmelerini çözmeye başladım. Uykusundan bir sıçrayışla uyandı. Yüzlerce kere çıplak gördüğüm bedeni de gözleriyle birlikte açıldı. Yapraklarını güneşe açan bir saksı çiçeği gibi kat kat açılıyordu bana. Şimdi iki uykulu göz, karanlık bir akıntıda sürüklenen iki kâğıttan kayık gibi gideceği menzili arıyordu. Sanki Oğuz o gece her zamankinden farklı, bunaltılı bir gece olduğunu, ikimiz arasındaki o kader birliğinin o andan sonra bir daha sonsuza kadar bozulmayacak şekilde birleşeceğini anlamıştı.

"Guu," dedi şaşkınlıkla yüzüme bakıp.

"Hişt. Sessiz ol. Anne uyanmasın," dedim.

"Aa-ne."

Oğuz sanki kendi içine bakıp bir şeyi hatırlamak ister gibi gözlerini kapayarak sustu. Yanına uzandım. Saçlarını okşamaya devam ettim. Yatak ikimiz için sınırları olmayan hafif çalkantılı bir deniz, demin göğsümde azan dev dalgalar bu denize karışıp duruluyor. Mavi suyun üstünde beyaz bıçak yarası gibi kıpırdanan sırtıllar bizi üzerlerinden aşırarak bilmediğimiz bir kıyıya ulaştıracak.

Bu çoktandır bizim içimizdeydi, ne zamandır hep orda. Her şey giderek geçmişte kaldığından ve geçmiş gelecek kadar gizemli bir hal almaya başladığından beri orda. Ben bunu belki bu eve geldiğim ilk günden beri biliyordum. Görünmez bir elin ikimizin kaderini iki ayrı yumaktan akan iki ip gibi bir desende birleştireceğini. Bir şeyi sevmek için ona sonsuz kere bakmak, onun türlü türlü hallerinin hepsini görmek gerekir. İşte ben de ona o kadar çok bakmış, onun her halini görmüştüm ki artık onu sevmemem imkânsızdı. Bu, insanın kendi kolunu, bacağını sevmemesi gibi bir şey olurdu.

Uuz'un kirli, kılları uzamış önünü avuçladım. Gülüyordu. Ben de güldüm. Parmağımı dudaklarımın üstüne götürüp, sessiz ol, dedim. Bakire bir kızın avuçlarından taşan âdemoğlu. Büyüyordu Oğuz şimdi. İki bacağının arasındaki o cansız yılan, ete kemiğe bürünüp şahlanıyor ve kendisiyle birlikte Oğuz'u da büyütüyordu. Babamın cebine ben olup giren o yılan şimdi gelip Oğuz'un iki kasığının arasına çöreklenmişti. Bendim yine o. Babamın cebinden çıkıp bu eve gelmiştim yeniden. Bu kez bir cebin içine sığmayacak kadar büyümüş, kendime Oğuz'un bedeninde bir yer bulmuştum. Vahşi bir yılanbaşı. Evrimini henüz tamamlamış. Sokmaya hazır.

Her santimini ezbere bildiğim o takatsiz gövde başka bir şekle bürünmüştü sanki. Oğuz o bildik Oğuz değildi artık. Üstüne çıktım. Bozuk ve paslanmış bir makine gibi çalışmasını umdum. Onu içime aldım. Zorla. İçimdeki duvarlar acıdı. Bir süre başımı göğsüne koyup öylece kımıldamadan durdum. Sonra üstünde

hareket etmeye başladım. İnip kalktıkça. İleri geri. Ata binmeyi öğrenir gibi. Ateş yakmayı. Yürümeyi, Koşmayı. Yüzmeyi. Avlanmayı. Sonra bir ceylan ürkekliğinde suya inmeyi. Onun göğsü. Nefesi. Ağzı. Kenarından sızan salyayı yaladım. Uyku kokuyordu. Bok kokuyordu. Kaldığım oda gibi küf kokuyordu. Salyası. Çürüyen Oğuz'dan dünyaya sızan o çamur dere oldu da benim içime sökün edip kurumuş bir ovayı suladı.

"Guu. Guu."

"Sus," dedim, "Oğuz sus. Rüya görüyorsun."

Susmuyordu. Kasılıyordu Oğuz. Titriyordu. Bir eşikten atlıyorduk ikimiz. Zaten ne zamandır bir parçasıydık birbirimizin. Şimdi bir bütünü tamamlıyorduk; ikimiz birbirimizin içine yerleşmiştik de toplasan ancak bir insan çıkabiliyordu.

Kalın bir çığlık.

"Guuuuu!"

Oğuz hırıltılı nefesiyle başını yana devirip yeniden küçüldü.

Yumuşak bir mutluluk ve şükranla üstünden indim. Gözlerim yaşarmıştı. Oğuz yeniden susmuştu. Sözcükler sesten önce geliyordu, kaynaktan önce, kaynağın kendisinden. Başımı göğsüne yasladım, ona bütün ruhumu vererek, dalgalarla inip çıkmaktan sarhoş ama tamamlanmış hissederek. Bir kadındım. Tohumun ısrarını, suyun sabrını, toprağın bereketini özünde birleştiren bir dişi. Bahçedeki karanlık kestane ağacı durmuş bizi dinliyordu, biliyordu sadece, biliyordum. Oğuz uyuyakaldı.

Duyduysa. Kapı kapalı ama ya Aliye duyduysa?

Sahiden de biraz sonra bağırdı içerden.

"Gül! Gül! Kapımı kapayıp da ne halt ediyorsun içerde adı batasıca!"

Oğuz'un içime akan bedeninden çoktan sıyrılıp kalkmıştım. Koşarak odamdan hırkamı aldım. Sesleniyorlar. İkisi birden.

"Guuuuu."

"Güüüül. Oğuz'a baksana. Hangi cehennemdesin Gül?"

Önce Oğuz'un yanına gittim. Bacaklarımdan aşağı ılık, ıslak bir şey akıyordu. Baktım kan. Aliye'nin geceliğinin eteğine sildim. Hırkamın cebindeki şekeri ağzına tıktım. Sustu Oğuz. Bağırmayı bıraktı. Tuz yalayan keçi gibi. Memeye kavuşmuş yavru bir kuzu gibi. Gözleri gözümde kaldı. Öyle tuhaf ama mutlu bir bakışla baktı. Kimsenin dünyanın ne kadarını çözdüğünü bilemediği o uğultulu aklıyla az önce aramızda geçenleri ne sanıyordu kim bilir.

Aliye'nin odasına gidip kapısını açtım.

"Neden kapadın kapıyı kör olasıca," dedi nefretle, "havasızlıktan öleyim istiyorsun değil mi?"

"Soğuktu, üşürsün diye..."

Uzatmadı, arkasını dönüp uyumaya devam edebileceği bir unutuş aradı sanki. Uyusa rüyasında Aliye olmaktan, Oğuz'un annesi olmaktan, bu evde yaşamaktan kurtulacak, Reşat Bey'in yanına gidecek, yine bir masada yan yana oturup topuzlu bir fotoğraf çektirebilecekti.

Sonra belki bütün bunları yapamayacağını anlarmış gibi yeniden yattığı yerde doğrulup nefretini yarım bıraktığı yerden kusmaya devam etti.

"Senin ne haltlar karıştırdığını bilmiyorum sanıyorsun, değil mi? Ama şart olsun Oğuz'u senin eline bırakıp gitmeyeceğim bu dünyadan. Vazgeçtim, evi de oğlumu da senin eline bırakmayacağım hain!"

"Sus," dedim. "Allah rızası için bir günü de söylenmeden geçir. Evini filan istemiyorum senin. Ne olursun sus. Sus."

"Bu ne cüret," dedi hırıltılı bir sesle. "Allah'ın bitli, pis Arabı! Adam mı oldun da karşılık veriyorsun?"

Oğuz'u susturmanın bir yolu var hiç değilse. Şeker. Aliye'ye susması için ne vereyim? O böyle hiç durmadan makineli bir tüfekle üstüme ateş açar gibi konuşurken nasıl duymayayım? Konuşmasını bitirmesini beklemeden odama girip yatağa uzandım.

Duvarkâğıdındaki kocaman bir kabarcığa işaretparmağımı bütün gücümle bastırdım. Seneler içinde parmağımın daha derinlere gömülmesine bakılırsa evin duvarları da zamanla yumuşadı, arkasında sakladığı öteki dünyanın, burdan daha iyi olan ve duvarkâğıdındaki çiçeklerin arasından geçerek bir gün bizi içine alacak o dünyanın sınırları genişledi.

OĞUZ

Guuu Guuu

sus Uuz sus bak şimdi aa-ne uyanacak bırakalım da uyusun biraz zavallıcık çok yoruldu çok bağırdı çok inledi çok uludu çok oturdu çok ateş açtı üstümüze nefret etmekten bitap düştü şimdi biraz uyusun

aa-ne olur mu ama aa-ne neden gözü açık yatıyor Guu neden hiç gözünü kırpmadan geriye başını atmış tavana bakıyor aa-ne neden böyle ağzını da açmış ama hiç cevap yok bakmıyor konuşmuyor bağırmıyor aa-ne susmaz hep konuşurdu hani ne oldu böyle ona

sen hiç merak etme Uuz unutmuştur uyurken gözlerini kapamayı ben onun gözlerini kapatırım gördün mü bak kapattım işte ağzını kapatamayız yoksa hava alamaz hadi şimdi onu rahat bırak da uyusun aa-necik

o zaman biz de seninle oyun oynayalım Guu yatma sarılma oyunu oynayalım ben at olayım yine sen üstüme çıkıp ağla beni sür de şu kapıdan çıkıp merdivenleri inelim ilk defa kalabalığa karışalım ben seni gezdireyim sen de beni gezdir Guu atla sahibi sahibiyle at hiç görmediğimiz hiç bilmediğimiz sokaklara dalalım akşama kadar gezelim mağazalara apartmanlara marketlere arabalara parklara otobüslere ağaçlara kedilere köpeklere binelim

denizi görelim Guu sen denizi çok görmek isterdin babanla trenden indikten sonra bir kerecik üstünden yağ gibi aktığınız hani anlattığın o kocaman suyu görelim kuşları kovalayalım sonra bisikletleri çocukların toplarına karışalım salıncağa oturalım büyük resimlerin açılıp kapandığı perdelere bakalım şeker alalım çok çok şeker alalım

sonra aa-ne uyanmadan hemen eve geri dönelim yaptıklarımızı anlamasın yoksa yine bağırmaya başlar çünkü aa-ne aslında çok ama çok büyük bir sıçandır gezinen evin içinde kör bir sıçandır evet o hiçbir şeyi görmese de burnunu çeke çeke bütün kokuları alır sonra o kokulardan evin her köşesinde ne olup bittiğini bilir o sıçan usul usul kıyısından köşesinden kemirir bir de sevmediği ne varsa o yüzden ben bazen sen yanıma gelmeyince korkarım acaba derim o sıçan Guu seni de mi kemirmeye başladı çünkü ne zamandır biliyorum ah Guu senin varlığını da kemiriyor o sıçan işte o zaman bir gün beni de kemirecek diye korkuyorum sıra bana da gelecek diye Allahım ben ne yaptım ki sen bana böyle bir çocuğu nasip ettin oysa ben neler düşündüm neler tasarladım bir çocuk için üstüne bir de bu yabani kızı başıma musallat ettin saygısı yok sevgisi yok kalp değil de mermer koymuşlar sanki göğsüne bugüne kadar bir şey anlattığı bir yüzünün güldüğü olmadı nankör olur hepsi bunların derdi annem gırtlaklarına giren ekmeğe kör gözle bakar onlar ama nasıl domuz gibi geldi geleli bir kere hasta oldu bu domuz benim bir tanecik oğlum doğduğundan beri yarım yamalak halde yatakta onun bunun eline bakarken bu domuz yedi yılda bir kere hastalanıp düştü yattı ama aa-ne sen bana da bazen öyle kızgın bakardın hem de çok kızgın seni doğuracağıma der gibi bana bakarken kendine kızarmış gibi beni dünyaya getirmiş olmandan tiksinme bakışıydı bu

guu sen hastalanmıştın sahi ne çok korkmuştum o zaman ben sana bir şey olacak diye günlerce o dar odada ateşler içinde

kendini bilmeden yatmıştın baba ölmemişti daha sana doktor çağırmıştı sonra bir sürü ilaç alıp getirmişti baba sen benim yanıma hiç gelememiştin o günlerde hep annem beni yürütmüş yıkamış beslemiş giydirmiş ilacımı suyumu içirmişti bu yaştan sonra artık ağır geliyor Reşat bana bu işler demişti babama

guu sen bu eve geldiğinde küçücük bir kızdın hani dışardaki kestane ağacıyla birlikte büyüdün sen o sırada ben ayakucumda senin omzuna dayanarak ne büyüdüm ne küçüldüm bak ben hep aynı kaldım Guu ama sen benim boyuma eriştin şimdi ikimiz aynı olduk dedin biz ikimiz bir olduk şimdi dedin ikimiz de aynı hapishanenin esirleriyiz dedin bana benim senden neyim fazla dedin bir bedenim sağlam dedin onu da senin bedenin say dedin tut ki benim ellerim senin ellerin ayaklarım senin ayakların gövdem senin gövdendir dedin dilim de senin dilin olsun doya doya konuş dedin bir de sen anlat ben dinleyeyim ben çok yoruldum yıllar boyu sana o köyü anlatmaktan o kestaneyi tarif etmekten babamı beklemekten çok yoruldum hadi biraz da sen anlat gördüklerini ben dinleyeyim dedin Guu

işte sen öyle hastalanıp yatak döşek olunca ben çok korktum bir daha hiç uyanmayacaksın diye baban seni getirdiği bu evden bir solgun beden şeklinde toplayıp geri götürecek diye çok korktum ben annemle babamla yeniden yalnız kalmaktan çok korktum ben artık onlara kendimi anlatamam benim konuştuğum dil onların dili değil ben onu öğrenmedim de o dilin içine doğdum sonra sen gelince şen de kendi dilini unutup benim dilimi öğrendin şimdi sen de gitme diye sen gidersen benim de sesim büsbütün susar diye çok korktum

ben ki bir ölüyüm ancak yaşamak mektebinde sizler hayat sanıyorsunuz beni hem yaramam ki de işinize biraz işbozanımdır biraz düşbozan aa-nemin babamın düşlerini bozdum ben şöyle az kullanılmış bir ömür benimki bu ciğerle bu tende sıkışmış

resimlerinizde olmayan o ölü hızlı bir acıyla yaşayan buçuk insan

bir gece sen yatarken parmaklarımın ucunda dans eder gibi yürüyerek odana geldim sen yanıyordun başka bir dilde sayıklıyordun bitkindin beni görünce yine bizim dilimizi konuşmaya başladın ne işin var burda dedin iniltili yastığından iyi olacağım iyileşiyorum dedin merak etme sen ben çok ağladım o zaman ne olur beni bırakıp gitme Guu dedim ara sıra birbiri ardınca oynayan pırıltılar vuruyordu cama ağaçtan gölgeler oluyordu sonra sen doğrulup ateşler içinde duvardaki saate baktın babam geldi mi diye sordun ben hâlâ ağlıyordum söz ver söz ver iyileşeceğine beni bırakıp gitmeyeceğine söz ver babana da söyle artık gelmesin seni almaya hem bak burda büyüdün sen şimdi onlar seni tanımaz artık çoktan unutup gitmişlerdir dedim bunları hep aklımdan dedim ama sen beni anladın ben sana bunları hep gözlerimle anlattım gözlerimle ağladım işte o zaman sen benim elimi tutup söz verdin bir daha nereye gidersem gideyim seni de alıp götüreceğim dedin köye dönsem bile seni de alıp giderim madem ikimiz biriz bundan sonra neresi olsa orda kalırız bir yaşamak değil mi bir somun ekmek değil mi nerde olsa doyarız yaşarız böyle dedin

sonra aa-ne geldi beni orda öyle senin başında ağlar görünce çok kızdı bana sana odaya kızdı fazla karanlık bu kızın odası hiç güneş görmüyor belki ondan hastalandı dedi yarın kapıcıya söyleyeyim de ağacın dallarını budasın biraz camın önü açılsın içeri ışık girsin dedi o zaman Guu sen başını birden yastıktan kaldırıp o ağaca dokunmayacaksın dedin bir yılan gibi tısladın aa-ne bile ilk defa korktu senden

o ağaca dokunursanız ben giderim dedin aa-ne sana nereye gidecekmişsin sanki gidecek bir yerin varmış gibi dedi sen o zaman sokakta kalsam bile giderim dedin vallahi de billahi de kimse tutamaz o ağaca ilişmeyin dedin korktular vazgeçtiler ağacı kesmekten

ama şimdi aa-ne ne zamandır uyanmıyor bak o da senin gibi hasta mı oldu da böyle uzun uzun yataktan hiç kalmayacak sen neden evin içinde hep o sarı gecelikle dolaşıyorsun da o geceliğe Aliye diyorsun yüzünü buruşturarak yine de çıkarmıyorsun hiç üstünden unutalım aa-neyi diyorsun bırak içerde rahat rahat uyusun hem o zaman kızmaz bize oynadığımız oyunlara da şekerlere de

geceliği çıkar Guu sırlarını dök madem ki acı da sevgi de sende bırak gireyim ta içine yaşayan bir hayvan gibi aa-ne çalma ağacımızı çalma çalma çalma bak şimdi uzakta bir duman var eyvah bu duman ağacımızı yutacak mı Guu

RESUL

1.

"Dışarda bir duman var! Belli ki bir şeyler oluyor Resul!"

Bunu kahvaltıyı önüme koyduktan sonra her zaman yaptığı gibi şehrin sabah halini seyretmek için oturduğu camın önünden söyledi annem. Açık bir pencereden dışarıyı seyredip de dünyanın güzelliklerini görmeye çalışan bu yaşlı beden bir yay gibi gerilmişti birden.

"Nerde?" dedim ağzımdaki peynirle ekmeği sağ yanağıma doldurup kelimelere yer açmaya çalışarak.

Elinin içiyle cama dokundu. Gördüğü şeyi avucunun içine alıp bana gösterecekmiş gibi, "Baksana işte orda, köprünün orda, aşağıda," diye cevap verdi.

Çayımdan irice bir yudum alıp mecburen kalktım yerimden. Meraktan çok, annemi gördüğü şeyin bir göz yanılsaması olduğuna, hayatın her zamanki gibi akıp gittiğine inandırmaktı niyetim. Gelip tam yanı başında durdum.

"Hani nerde?"

Bu kez işaretparmağıyla, tepeden aşağı bir avuç bilye gibi inen evlerin bittiği yerden başlayan denizi ve onun üstünde yorgun

bir kolye gibi yıllardır sallanan köprüyü işaret etti. Köprünün üstünde trafik durmuştu.

"Baksana," dedi. "Dumanlar da var. Besbelli bir şey olmuş."

Gerçekten de işaret ettiği yerde gökyüzüne doğru grinin giderek açılan tonlarıyla yükselen ne olduğu belirsiz boğum boğum bir duman bulutu vardı. Hava da bu saatte artık iyice aydınlanmış olmalıyken tuhaf bir şekilde şafak yeni söküyormuş hissi veriyordu.

"Bir araba kazası filandır. Ne bileyim işte belki trafikte arabalardan biri alev almıştır, şimdi itfaiye gelir, söndürürler," deyip yerime oturdum ama dün Adem'in ve otobüs şoförünün söyledikleri aklıma gelince huzursuzlandım.

"Bilmem," dedi. "Ama hiç hayra alamet değil bu duman. Öyle araba yanması gibi değil, daha büyük bir şey sanki."

Fazla üsteleyip annemi büsbütün telaşlandırmak istemedim ama gerçekten de tuhaf bir şey vardı aşağıda. Gördüğüm şey bir dumandan ziyade kıvrıla kıvrıla büyüyen ve az sonra dönerek bütün şehrin üstünü kaplayacak olan zalim bir hortum, bir tufan alametine benziyordu. Çünkü ortada ne alev ne de ateş vardı. Göz göre göre anneme yalan söylemiştim yani. Yanan bir araba olsa en azından dumanların başladığı yerde bir alev topu olması gerekirdi.

Aldırmazmış gibi görünerek zihnimde bu düşüncelerle kahvaltıma devam ettim.

"Hadi gel, sen de iki lokma at ağzına," dedim dikkatini dağıtmak için.

Normal zamanda, bu saatte iştahım olmuyor, der, ben çıktıktan sonra kendi kahvaltısını ederdi. Bu kez reddetmedi, kendine bir çay koyarken kederli bir sesle,

"Bugün işe gitmesen olmaz mı oğlum?" dedi. "Benim hiç gözüm tutmadı bu dumanı."

Elinde çayıyla yeniden pencere önündeki yerine geçti. Son lokmamı da yuttuktan sonra ağzımı silip kalktım, televizyonun kumandasını bulup düğmesine bastım.

"Bir şey varsa şimdi haberlerde geçer."

Annem de nihayet camın önünde yıllardır bir kuş yuvası gibi tünediği sedirden kalktı, benimle televizyonun karşısındaki kanepeye oturdu. Ana oğul yan yana, pürdikkat kanalları gezerek başımıza kötü bir şey gelip gelmediğini öğrenmeye çalıştık bir müddet. Bütün haber kanallarını dolaştım, spiker konuşurken son gelişmelere ait alttan akan yazıları okudum. Bütün haberler bildik şeylerdi. Benzin fiyatlarındaki son artışlar, beklenen yeni zamlar, dolardaki çılgın yükseliş, cinnet geçirip evini yakan bir adam, ölüler yaralılar, Suriye'deki savaşla ilgili son gelişmeler.

"Gördün mü anacım, buralarda endişelenecek bir şey yok," dedim anneme. "Olsaydı söylerlerdi mutlaka."

Yan yana oturduğumuz yerde kolumu dolayıp tek elimle kemikli omzunu hafifçe sıkıp bıraktım.

"Ya onların da haberleri yoksa? Ya bildikleri halde söylemiyorlarsa?" dedi.

Aslında haklı kaygılar dile getirmesine rağmen bunlara inanıp paniğe kapılmak, komplo teorileri üretmek istemiyordum. Sigara paketimle çakmağımı arandım. Annem, gözümün önünde olmazsa daha az içerim düşüncesiyle bir yerlere saklamıştı belli ki. Ama işin tuhafı artık sakladığı yerleri de öğrenmiştim. Nitekim aklıma gelen yerlerin ikincisinde, televizyon dolabının alt çekmecesinde buldum. Bir an göz göze gelip bunun artık bir oyun haline dönüştüğünü ikimizin de bildiğini anlatmak istercesine gülümsedik birbirimize.

"Ben bir bakayım," dedim anneme, "balkondan bir şey görünüyor mu?"

Bir dal sigarayla çakmağımı alıp arkadaki balkona çıktım. Annemin turşu kurmak üzere sakladığı, üstlerini toz kaplamış boş plastik bidonların yanında dikilerek sigaramı yaktım. Hava gerçekten de olması gerekenden karanlıktı. Arkamda balkon kapısı hafif aralık kalmıştı. İçerisi soğumasın diye çektim. Ağaçların

arasından küçük bir deniz parçasını görebiliyordum. Deniz de gökyüzü gibi durgun ve karanlıktı. Gözlerimi kapadım ve sigara dumanını iyice ciğerlerime çektim. Sigarayı acele etmeden keyifle bitirdim. Baktım, her zaman camın pervazında bıraktığım küllük yok. İzmariti yerdeki iki taşın arasındaki boşlukta terliğimin burnuyla ezdim ve aşağı fırlattım.

Şimdi içeri girip üzerimdeki eşofmanları bir kot pantolon ve kazakla değiştirecek, tıraş olacak, yüzümü kolonyalarken aynada ruh halime uygun bir ifade yerleştirecek, annemi iki yanağından öpüp hayır duası aldıktan sonra evden çıkıp otobüs durağına yürüyecek ve trafiğin durumuna göre kırk beş dakikayla bir saat arası bir sürede dükkânda, eski kokan antikaların arasında olacaktım. Aslında hiç de fena olmazdı, diye düşündüm. Annemin dediği gibi sıradışı, olaylı bir güne başlamak hiç de fena olmazdı. Arada insanın hayatına bir heyecan, bir hareket gelmesi iyidir. Hayatı, böyle bir ödevi yaparak, sadece başkalarının senden beklediklerini yerine getirerek hiçbir beklentin olmadan yaşamaktan çok daha iyidir.

Salona döndüğümde annem sofrayı toplamış, televizyona bakıyordu.

"Geç kalıyorum ben, artık çıkayım."

Ben öyle der demez oturduğu yerden beklenmedik bir çabuklukla fırladı, geçti kapının önüne kalkan oldu. İki kolunu dev bir kartalın kanatları gibi açıp bütün kapıyı kapladı annem. O böyle yapınca yıllardır gittikçe daha ufalan bedeni birden büyüdü de evin içindeki boşluktan bir parça kopardı sanki.

"Gitme Rasih!"

İşte yine oldu. Yine bir heyecan anında beni Rasih'le karıştırdı. Heyecanlandığı zaman annemin aklına çengel atan bu karışıklık panikten. İçinde bir yerde saklanan analık içgüdüsü Rasih'i koruyor. Dalgaların arasından çekip alamadığı oğlu böyle ihtiyat

anlarında aklına geliyor en çok. İlk zamanlar bunu her yaptığında, Rasih öldü anne, derdim acımasızca, gözlerinin içine dik dik bakarak. Ben Resul'üm, Rasih boğuldu!

Sonradan büyüdükçe bunu kasıtlı yapmadığını, onun ana yüreğinde Rasih'in denizin ortasında bir yerde hâlâ çırpınmakta olduğunu keşfettim. Rasih o uğursuz günden bu yana her tehditte, her korkuda, her endişede annemin yüreğindeki dalgaların arasında yeniden boy gösteriyor, kendisini ordan çekip alacak bir yardım eli arıyordu. Annem de her seferinde o el olup, ona uzanmaya, benim o zaman yapamadığımı yapmaya, onu çıkarıp kıyıya çekmeye çalışıyordu. Farkında olmadan yapıyordu bunu. Benim inadıma değil, sağ kalan ben olduğum için de değil. Yani şu anda karşısında duran Rasih, boğulansa ben olsaydım o zaman da Rasih'e Resul diyecekti annem.

Yine de bir ölüyü yersiz bir zamanda anmak, hele ki karşındakini onun yerine koymak insanı utandırır. Yanaklarına bir kırmızılık yayıldı hemen. Bir şey söyleyecekmiş de söyleyeceği şeyi unutmuş gibi kaldı ve artık çalışmayan bir radyo gibi sesi kapanıverdi. Bir süreliğine başka bir dünyanın ve başka bir zamanın içinde yolculuk yapmaya çıktı. Büyük ihtimal kardeşimin boğulduğu o zaman parçasına bininci kere uğradı. İnsan on, yirmi, otuz yıl önceki bir acıya, bir kırgınlığa, kendisine edilmiş kötü bir söze ilk günkü gibi ağlayabilir mi? Annem ağlardı, hem de ilk günkü tazeliğiyle. Yine için için ağladı. Gözlerini kuruladı. Sonra geri döndü, buğulu bakışlarını odada gezdirdi.

"Fatiha istedi zahir Rasih'in ruhu," diyerek dudakları mırıl mırıl duayı bitirip artık kemikleri bile toz olmuş kardeşimin ruhuna gönderdi.

"Yahu anacım," dedim tatlılıkla. "Koca şehir bu, kim bilir her sabah neresinden ne duman tütüyor da sen oturduğun camdan görmüyorsun bunları. Bu kadarcık şey için işe gitmemek olur mu?

Ne diyeyim Adem'e? Annem beni yağlı kara bir duman bulutundan kollamak için evden salmıyor mu diyeyim?"

Böyle söyleyince annemin kolları çaresiz iki yanına düştü, bedeni küçülerek yeniden eski halini aldı.

"Bir gün gitmesen dükkân mı batacak, ha? Hem böyle bir günde kim antika eşya almaya gelir ki?"

Lafı daha fazla uzatmamak için,

"Adem çoktan gitmiş açmıştır dükkânı, varınca ararım merak etme sen," dedim.

Böyleydi annem. Vaktiyle babamın yaptığı şimdiyse benim sürdürdüğüm işi hep küçümsemiş, bir türlü anlayamamıştı. Ona göre eskiyen eşya bir an önce kurtulmak ve yenilemek gereken bir şey olduğu için hangi aklı evvelin bu tür şeylere, üstelik de bir dünya para ödeyerek evine götürebileceğine bir türlü aklı ermiyordu. Elin eskisi, diyordu hep.

Ben ayakkabılarımı bağlarken ayakkabılığın önünde bu kez kendini iyice büzüştürerek dikildi. Annemin bedeninin genişleyip daralan bir kütle gibi evin içinde türlü şekle girerek dolaştığını fark ettim o an.

"Bugün Şengül'ü de aramayı unutma," dedi. "Çok ihmal ediyorsun. Hafta sonu kızı al da bir yerlere götür, dolaşın biraz."

Ayakkabılarımın tozlu ucuna bir iki fırça sürüp cilasını parlattım, doğrulup annemi tülbentiyle alnının birleştiği yerden öptüm.

"Tamam ararım. Hadi allahaısmarladık," dedim. "Korkma, varınca haber ederim."

Ses etmeden çaresizce başını salladı. Bir an için göz göze geldik. Bakışlarında çivili bir şey yanıp söndü. Sanki benim bunu gördüğümü anlamış da dikkatimi başka yere çekmek istermiş gibi dudaklarına mırıl mırıl bir dua da benim için yükleyip yüzüme üfürdü. Tam kapıdan çıkarken seslendi.

"İnerken Aliye Hanımlara da bir bakıver. Kaç gündür hiç ses seda yok. Başlarına bir şey gelmiş olmasın?"

"Yahu anne," diyecek oldum, "ben bu apartmanın kapıcısı, bekçisi miyim ki bu telaş arasında bir de milletin derdi, kederiyle uğraşayım?"

"Öyle deme oğlum," diye üsteledi. "Kimi kimseleri, bir arayıp soranları yok, sevaptır."

O esnada gözleriyle sağ elimin parmaklarını çabucak gözden geçirdi.

"O nişan yüzüğünü de cebinde taşımaktan vazgeçip parmağına tak artık," dedi. "Şengül'e ayıp değil mi? Hadi uğurlar olsun."

Bunları bir nefeste söyleyip kapıyı çoktan örtmüş, kilidi besmeleyle üst üste iki kere çevirmişti.

Hey güzel Allahım, dedim kendi kendime, neden sanki bu kadar vesveseli bir anam var? Sana ne, kırk yılda bir gördüğün, üstelik de gudubetin teki olan komşundan. Ört kapını, bak işine. Dünyanın eğrisini doğrultmak sana mı düştü?

Rutubeti çil gibi yüzüne dağılmış duvarlara bakarak aşağı inmeye başladım. Bir yandan da ceketimin cebine ne zamandır yuvalanmış nişan yüzüğüne gitti elim. Yine parmağıma geçirmeyip olduğu yerde bıraktım. Bunu bir ara kibarca Şengül'e söylemeli, ben yüzük takmayı sevmiyorum, demeliydim. Sadece onu göreceğim zaman yüzüklü olmak sahtekârlık gibiydi.

Apartmanın içinde her zamankinden farklı bir koku vardı. Yanık bir şeylerin kokusu. Önce alt katlardaki dairelerin birinde bir şey yandı, diye düşündüm. Ama aşağı indikçe kokunun içerden değil, sokaktan gelip apartmanın kapısından girdiğini, merdivenlerde ve kat aralarında davetsiz bir misafir gibi dolaşarak çalacak bir kapı aradığını anladım. Hatta bir an için dışardaki dumanın genişleyerek bizim mahalleye kadar ulaştığını, evleri, apartmanları kocaman bir avuç gibi içine aldığını düşündüm ama bu kadar sürede böyle bir şey imkânsızdı.

İkinci katın sahanlığında durup kulağımı Aliye Hanımların kapıya verdim. Çıt çıkmıyordu. Zaten çoğu zaman sessiz olan ev

ya Oğuz'un yatağında bir türlü ağzından tam olarak çıkaramadığı kelimelerin isyankâr çığlığıyla yahut da Aliye Hanım'ın yanlarındaki besleme kızı azarlamasıyla biraz cana gelir, içinde hayaletlerin değil de etten kemikten insanların yaşadığını hatırlatırdı. Senede iki sefer annemin ısrarıyla bayram ziyaretine, bir sefer de aşure götürmeye indiğimde gördüğüm bu insanların ne durumda olduğu o anda en son umursadığım şeydi.

Aslında canım hiçbir şey yapmak istemiyordu. Bazen olur öyle. Yaşamak, insana nedenini bilmediği bir ağırlık gibi geliverir. Öyle zamanlarda kimseye bulaşmamak, kimseyle konuşmamak ister insan. Kendi kabuğuna kapanır. İşte o sabah tam da öyle bir ruh hali içindeydim.

Belki uyuyorlardır, diye düşünerek memnuniyetle yoluma devam edecektim ki işe vardığımı bildirmek için aradığım zaman annemin, Aliye Hanımlara uğradın mı diye mutlaka soracağını düşünerek geri dönüp zile bastım. Epey bir süre eşikte bekledim. Kapının açılmadığını görünce tam da, üstüme düşeni yaptım, benden günah gitti, diye düşünürken göz deliğinden birinin bana baktığını hissettim. Bu, bakıcı kız Gül'den başkası olamazdı. Uzun zamandır evde hareket eden tek canlı oydu.

Aliye Hanım kocası Reşat Bey öldü öleli iyice kendini bırakmış, giderek kendisi de elden ayaktan düşmeye başlamış, oğlu gibi onun bakımı da büsbütün Gül'ün omzuna binmişti. Zavallı kızcağız. Annem ne zaman birinin başına kötü bir şey gelse, dünyanın bin türlü kahırlı hali, beterin beteri var, diye Gül'ün durumunu örnek verirdi. Çocuk yaşta el kapısına bırakıp gittiler garibi, bildiğin köle işte, der, acırdı ona.

Gerçekten de kaç yıl olmuştu geleli, küçük alışverişler dışında evden dışarı çıktığı, bayramdan bayrama kapılarını çalan komşuların yanında ağzını açıp tek söz ettiği görülmemişti. Bildiğin hapis hayatı. Yabaninin biri, diyordu Aliye Hanım, bir türlü adam

edemedik. Oysa yabaniliğin dışında bir şeydi Gül'deki uzaklık. Bir yerde yaşayıp da oraya bir türlü ait olamamanın verdiği bir çeşit tedirginlik, bir eğretilik haliydi onunkisi. Bazen gözünü dikip insanın yüzüne sanki televizyonda bir habere şaşırmış gibi uzun uzun bakar, bakışları o yüzden bir hikâye çıkarıp yazacakmış gibi insanın içini delerdi.

O sırada telefonum çaldı. Baktım arayan Şengül. Bu saatte aradığı hiç vaki olmadığı için merakla açtım telefonu.

"Evde misin Resul?" diye sordu. "Çıktın mı, dükkâna vardın mı diye merak ettim."

"Dumanı mı gördün?"

"Evet bir patlama sesi duyduk ilkin, sonra arkasından böyle kara, kopkoyu bir duman sardı her yanı."

Şengüllerin evi benim dükkâna fazla uzak değildi. Birden endişelendim.

"Peki öğrenebildiniz mi neymiş?"

"Yok," dedi. "Herkes başka bir şey söylüyor. Tüpgaz bayisinde patlama olmuş, diyen var. Teröristler bomba atmış, diyen var ama kimse işin doğrusunu bilmiyor."

"Sen merak etme, ben varınca ararım," diyerek kapattım telefonu.

Hâlâ Aliye Hanımların eşiğinde dikilmiş, kapının açılmasını bekliyordum.

2.

Kapının gözetleme deliğindeki göz yeniden kaybolunca ısrarla zile basmayı sürdürdüm. Bir yandan da ev hali, belki müsait değillerdir, belki kız Oğuz'un ya da Aliye Hanım'ın bir

işini yapıyordur, diye düşündüm. Annemin aklına uyup bu kadar ısrarcı olduğum için kızdım kendime. Tam yoluma devam edecekken kapı zincirinin itilip, anahtarın kilitte döndüğünü duydum. Kapıyı ancak yüzünü açıkta bırakacak şekilde aralamış, korkudan dışarı uğramış gözlerle bana bakıyordu Gül. Öyle bir bakıyordu ki hem de, iki gözüyle benden başka arkamdaki bütün o sahanlığı, duvarları, duvarların da gerisinde ne olduğunu görüyor gibiydi. Sadece orda olanları değil, orda olmayanları da görüyordu sanki. Gözleri yeşil birer deniz feneri olmuş bütün karanlığı aydınlatıyordu. Kapının aralığında bir hayalet gibi durmuş, evin dışında da bir dünya olduğunun yeni farkına varmış ve bundan dehşete düşmüş gibi bakışları adamın içini delip geçiyordu.

"Benim, Resul," dedim belki kim olduğumu o anda çıkaramaz diye. "En üst kattan, Dürdane Hanım'ın oğlu hani."

"Biliyorum," dedi.

"Kusura bakma Gül," dedim. "Sizden hiç ses seda çıkmayınca annem merak etmiş. İşte bana da bir uğrayıp bakıver, dedi. Her şey yolunda mı?"

Ben öyle deyince biraz rahatladı, kapıyı az daha araladı, karşısındakinden sanki ancak emin olmuştu.

"Sen miydin Resul Abi?"

"Ne oldu kız?" dedim. "Nedir bu halin?"

Böyle der demez bir adım geri çekildi. Dudaklarının ucuna ürkek bir gülümseme dokunup kayboldu. Baktım sırtında sarı, kirli bir gecelik. Öyle ince ki bütün vücudu kapının arasından gelen belli belirsiz esintiye teslim olmuş titriyor. Sarı bir tüle sarılı mermer bir heykel gibi öylece bekliyor karşımda. Arkadan vuran ışıkla birlikte geceliğinin içinde çıplak olduğu da belli. O, kollarını önünde kavuşturdu, ben utanıp başımı eğdim. Başımı öyle eğip ilkin sırayla birbirinin üstüne sürterek ısıtmaya çalıştığı çıplak ayaklarına, sonra da bileklerine kadar inen geceliğine baktım. Eteklerine doğru kurumuş kana benzeyen kahverengi bir leke.

Yeniden başımı kaldırıp yüzüne diktim gözümü, saç baş dağılmış, hali hal değil. Uykudan yeni uyanmış gibi değil de sanki uzun zaman önce uyandığı bir uykudan bir türlü kurtulamamış gibi. Uzaklarda, varlığını yalnız kendisinin bildiği bir şeye takılmış, gözleri bana baktığı halde onu görüyormuş gibi bakıyor yüzüme. Öyle güçsüz ve narin görünüyor ki sanki az sonra yere atılmış bir cam bardak gibi dağılıverecek.

"Ne oldu, neyin var Gül?" diye bir daha sordum.

İki kolunu ısınmak ister gibi iyice sıkıladı göğsünde. Görmeden bakan gözlerinde, dudaklarının o kıvrımında kendini benden, o anda içinde bulunduğumuz durumdan uzakta tutan bir hava var. Ne diyeceğini aramış gibi dudaklarını araladı, bir şeyler geveledi ve sonunda,

"Aliye Hanım öldü, Resul Abi," dedi.

Sesinde üzüntüden çok korku vardı. Aliye Hanım sanki yıkılmaz, yüce bir dağdı da bir anda un ufak olup parçalanıvermiş gibi bir inanmazlık vardı. Sesiyle vücudu tam bir uyumsuzluk içindeydi yani. Biri titreyip sarsılırken diğeri olabildiğince sakin ve duygusuz. Kendini işin içine katmayan bir hali vardı. Sanki Aliye Hanım az önce dibi tutan bir yemek, yanlışlıkla elinden kayıp kırılan bir bardak, bir çakmak aleviyle tutuşan tül perde gibi bir şeydi de onun ölümü de bütün bunlar gibi kendiliğinden, öylece gerçekleşivermişti.

Kapıdan içeri bir adım attım.

"Nasıl öldü?" dedim. "Ne zaman?"

Öylece durduğu yerde gözünü yere dikmiş karşımda duruyordu.

"Önceki gündü galiba," dedi, "uykusunda nefessiz kalıp boğulmuş."

O böyle söylerken içerden Oğuz'un haykırışı duvarlara çarpa çarpa gelip aramıza düştü.

Guuuuuu.

Kız, sanki fitili ateşlenmiş gibi aniden hareketlendi.

"Oğuz uyandı," dedi. "Ben gidip ona bakayım."

Böyle deyip kapıyı açık bırakarak içeriye seğirtti. Bir süre ne yapacağımı bilmeden durdum. Kapıyı çekip yoluma devam mı etmeli yoksa neler olup bittiğini anlamak için eve mi girmeliydim? Sonunda ayakkabılarımı çıkarıp içeri girdim. Acaba şimdiye kadar toplasan kaç kere gelmiştim bu eve? Etrafa bakındım, bana tamamen yabancı bir yer. Bizim oturduğumuz daireyle buranın biçimi tümüyle farklıydı. Onun için Aliye Hanım'ın ölü bedenini nerde, hangi odada bulacağıma dair herhangi bir fikrim de yoktu.

Önce salona geçtim. Nuh Nebi'den kalma kahverengi kadife koltuklar boştu. Salon bal dök yala, dedikleri cinsten tertemiz. Her şey yerli yerinde, ortada en ufak bir döküntü yok. Kanepenin minderleri, kütüphanenin rafları, masanın formika yüzü el değmemiş gibi pırıl pırıl öylece duruyor. Şal desenli kâğıtla kaplı duvarda sarkaçlı, çalışmayan bir saat, hemen onun yanında Aliye Hanım'la Reşat Bey'in kim bilir hangi tarihte ve nerde çekilmiş fotoğrafları. Her şey o kadar eskiydi ki insan burda zamanda elli yıl geri gitmiş gibi hissediyordu. Bin dokuz yüz yetmişlerde çekilmiş bir Türk filminin içine girmiş gibiydim. Daha önce de bu eve ne zaman gelsem hep aynısını hissetmiştim. Burdan bizim antika dükkânına götürecek ne çok şey çıkardı. Vitrindeki üfleme cam takımlar, altın yaldızlı karaflar, kesme sürahiler, biblolar, porselen tabaklar, opalin şekerlikler, masada ve sehpada duran Murano vazolar, kül tablaları ve büfenin kapalı bölmelerinde yıllardır bekleyen kim bilir daha neler...

Duvardaki saatle birlikte burda da zaman durmuş, yeniden harekete geçmek için evde önemli bir şey olmasını bekliyordu sanki. Anlaşılan Reşat Bey'in ölümü, saati harekete geçirecek kadar önemli bir şey sayılmamıştı evde. Başka bir şey bekliyordu saat. Daha güçlü daha vurucu bir olay, evin de içindekilerin de yazgısını toptan değiştirecek bir şey. Ancak o zaman yeniden canlanacak, harekete geçecekti.

Baktım, koridor boyunca ikisi sağda, üçü solda beş kapı var. Sağdaki kapıların ilki mutfak kapısıydı. Yarı aralık kapıdan içerisinin boş olduğu görülüyordu. Demek ki yatağında öldü, diyerek Aliye Hanım'ın odasının hangisi olabileceğini düşündüm. Sağdaki ilk kapının önünde boş bir plastik oturak vardı. Onu geçip tam yanındaki kapıyı açtım.

İçerden Oğuz'un aa-ne, diye bağırdığı işitiliyordu. Gül onu sakinleştirmek için mırıl mırıl bir şeyler söylüyordu.

Tahmin ettiğim gibi, camın önündeki tek kişilik yatağında Aliye Hanım'ın cansız bedeniyle karşılaştım. Yanına biraz yaklaşınca gözlerinin yuvalarından fırlamış gibi açık, dilinin ağzından dışarı sarkmış olduğunu fark ettim. Ölü bir beden ne kadar çirkin olabilirse o kadar çirkin ve ürkütücü görünüyordu. Gerçi daha önce ölü bedenlerle fazla bir deneyimim olmamıştı. Önce Rasih'i görmüştüm. Denizden çıkardıklarında şişmiş, sanki iki katına çıkmıştı. Sağken hep sıska, çelimsiz olduğundan yakınan ve ne biçim ikizsiniz siz, bak kardeşin senin iki mislin, diye beni gösterenler, denizden çıkmış o şişkin gövdeyi görebilselerdi ne düşünürlerdi?

Rasih ömründe ilk kez benden iri olmuş ve o haliyle bu dünyadan göçüp gitmişti. Son bir umut o şişmiş gövdeye kalp masajı yapmaya çalışmıştı biri. O göğsüne bastıkça ağzından burnundan hatta gözyuvalarından su fışkırıyordu. Bütünüyle suya dönmüş bir gövdeydi sanki Rasih, bıraksalar suyun dibinde, onun bir parçası olarak daha huzurlu kalacaktı belki de. Rasih'in bedeni miydi akan yoksa içine bu kadar çok deniz mi kaçmıştı, yıllar boyunca bunu düşündüm. Bir insandan nasıl olup da o kadar çok su çıkabileceğini. Sonra baktılar olmuyor, vazgeçtiler. On beş yaşa göre ufak, ince, kemikli o bedenin biraz uzağında kumların üstünde titriyordum. Sağdım, ben sağ kurtulmuştum. Kimse bunun farkında değildi. Birisi gelip de omzuma bir havlu örtse yahut da

beni ordan alıp Rasih'in ölü bedenini artık görmeyeceğim bir yere götürse diye bekliyordum. Kimsenin aklına gelmiyordum. Dizlerimi göğsüme çekmiş, ıslak saçlarımdan giderek seyrekleşen bir ritimle önüme damlayan sulara bakarak kendini rüzgâra bırakmış bir dal gibi titriyordum. Neden sonra biri akıl edip yere atılmış plaj havlularından birini aldı ve Rasih'in üstüne boylu boyunca örttü. Rasih kırmızı mavi kostümüyle tek eli havada bir Örümcek Adam'ın altında yatıyordu artık. Ben, olduğum yerden havlunun ters örtüldüğüne hayıflanıyordum sadece. Örümcek Adam'ın başı ikiz kardeşimin ayaklarına, ayaklarıysa baş tarafına gelmişti. Yerimden kalkamadığım için biri bunu fark etsin de bu yanlışlığı düzeltsin diye bekliyordum. Oysa kimse bunun farkında değildi, Örümcek Adam kımıldasın diye bekliyordu herkes. Bir mucize olsun da Örümcek Adam içinde ne kadar su varsa boşalttıktan sonra genzinden derin bir nefes vererek hık diye yanımıza dönsün. Dönmedi. Herkes kımıltısızdı. O hareketsizliğin içinde annem yaralı bir ceylan gibi öne atıldı birden. Rasih'in başına değil de Örümcek Adam'ın baş tarafına gitti. Rasih'in iki ayağını birden kucağına koyup dövünerek ağlamaya başladı. O sırada, kısacık bir an babamın çaresiz gözlerinin bana çevrildiğini görüp, o gözlerde şimşek gibi çakan bir ışık fark ettim. Babam bana öfkeli, diye düşündüm. Babam, onu kurtarmadığım, onunla ölmediğim yahut da onun yerine ölmediğim için beni hiç affetmeyecek. Suçluydum çünkü kardeşimin öldüğü bir felaketten sağ çıkmış ve onu kurtaramamıştım.

Sonraki yıllarda bir de babamın ölüsünü gördüm. Oturduğu kanepede hık diye başı arkaya düşüp öylece nefessiz kalıverdi. Televizyonda polisiye bir film izliyordu. Bayılırdı öyle cinayetlere, alengirli ölümlere. Kendi ölümünü de seçebilseydi belki o seyrettiği filmlerden birindeki gibi bir cinayete kurban gitmeyi, yıllarca polis arşivlerinde çözülememiş bir adli vaka olarak beklemeyi tercih ederdi. Ama işte insan kendi ölüm şeklini seçemiyor,

tıpkı ne zaman öleceğini de seçemediği gibi. Annem sonradan hep, ben biliyorum kalbi dayanamadı o filme, demiş ama bir yandan da öyle çektirmeden ölüm Allah bana da nasip etsin, diye için için sevinmişti. İnsan eti ağırdır, der her zaman. En güzeli elden ayaktan düşmeden, ele güne muhtaç olmadan şerefiyle gitmesi insanın.

Aliye Hanım'ınsa üst üste konulmuş iki yastıktan iyice arkaya kaymış başı, mısır püskülünü andıran yarıya kadar beyaz, öbür yarısı sarıya boyalı saçları, morarmış yüzü ve sarkmış diliyle pek de şerefiyle gittiği söylenemezdi. Saçlarını kocası öldüğünden beri boyatmaktan vazgeçtiğini önceki bayram ziyaretinde anneme söylediğini hatırladım. O anda böyle bir şeyi hatırlamamı da insan aklının tuhaflığına bağladım. Utanmasam buna gülecektim.

Yatağın içi bir mücadelenin izlerini ortaya koyar şekilde karışmış, sol eli can havliyle tutunduğu perdeyi yarıya kadar kornişle beraber aşağı indirmişti. Perdenin enine çizgili kumaşı arkasından gelen ışıkla odayı kat kat bölmüş de Aliye Hanım tavanla birleşen en üstteki kattan bana bakıyormuş gibi geldi. İçerdeki her eşya tuhaf bir eylemsizlik halindeyken kapının açılmasıyla harekete geçmiş olması muhtemel kornişin yukarı aşağı sallantısı, odada donmuş yaşamın akışını yeniden başlatmış gibiydi.

Eğilip yataktaki cansız kadının yüzüne dikkatle baktım. Geceliğinin yakasından boğazındaki pençe şeklinde morluğu fark ettim. O anda ne olduğunu açıkça anladım. Belli ki kendi kendine nefessiz kalarak ruhunu teslim etmemiş, kanlı canlı iki el tarafından boğazı sıkılarak öldürülmüştü. Yastıkları kaldırarak kadının katılaşmaya başlamış bedenini elimden geldiğince yatakta düzelttim ama çok da zorlamadım. Hatta kadının şekilsiz yatan gövdesinden çok, yerinden kopmuş ve geriye kalan son çiviyle tavanda düştü düşecek duran korniş daha rahatsız edici geldi bana. Çünkü Aliye için yapılacak bir şey kalmamıştı. Kornişse yarım

kalmış bir iş gibi tamamlanmayı istiyordu; ya perdeyi kuvvetle aşağı çekip hepten indirilmeyi ya da bir matkap marifetiyle yeniden tavana sabitlenmeyi bekliyordu.

Daha fazla orda kalamadım. Çünkü ölü bir bedenin yanında durmak, ona bakmak kadar insanı rahatsız eden bir şey olamaz. Bize hayatın sonunu ve kendi bedenimizin de bir gün alacağı şekli gösterdiğinden mi nedir ölülerle karşılaşmak istemez, gördüğümüz yerde üstlerini örteriz. Ben de bu nedenle üstündeki yorganı tepesine kadar örttüm. Artık yorganın altında yatan bir kabarıklıktı. Başka bir şey aklıma gelmedi. Belki orda bir Aliye Hanım da yoktu üstelik. Dünyadaki gereksiz ve ıstıraplı varlığı sona ermiş bir beden artık var sayılabilir mi?

Kapıyı çekerek odadan çıktım ve işin aslını öğrenmek için Gül'e bakındım. Ortada yoktu, Oğuz'un yanındadır diye düşündüm. Koridorda bir sigara yaktım ve ne yapacağımı planlamaya koyuldum. İlk önce Adem'i arayıp bugün gecikeceğimi, belki de hiç gelemeyeceğimi söylemek geçti aklımdan.

Daha ben alo der demez heyecanlı bir ses sözümü kesti.

"Resul Abi, iyi misin sen?" dedi Adem.

"İyiyim de bugün..."

"Nerdeysen geri dön," dedi Adem bağırarak. "Buraya sakın gelme, hemen eve dön!"

O konuşurken arkadan bağırtılar ve çığlıklar geliyordu.

"Ne oluyor Adem?" dedim, bu kez ben de sesimi duyurmak için bağırarak.

"Buralar mahşer yeri," dedi. "Etraftaki bütün yollar kapalı. Köprüleri de kapatmışlar. Geçiş yasak. Yedi sekiz yerde patlama olmuş, daha da olmaya devam ediyormuş ama kimse nedir, ne değildir bilmiyor. Ortalık polis kaynıyor. Onlar da işin aslından habersiz veya bildiklerini saklıyorlar. Birileri mültecilerin evlerini basıp yakıyormuş güya. Her kafadan başka bir ses çıkıyor."

Başka bir şeyler daha söyleyecekti ki telefon aniden kesildi.

Demek annem haklıymış, diye düşündüm telefonu cebime koyarken. Gerçekten de dışarda bir şeyler oluyor. Neyse ki en azından dükkâna gitmekten kurtulmuştum. Kapıyı çekip annemin yanına çıkabilir, televizyonu açıp olan biteni seyreder, sonra biraz kestiririm diye düşünüyordum ki içerdeki odalardan birinde ilgilenilmesi gereken bir ceset öbüründe de muhtemelen bir katil olduğu aklıma geldi.

Üstüme düşeni bir an önce yapıp bu tatsız durumdan kurtulmalıydım. Ama nasıl? Ve üstüme düşen tam olarak neydi ki?

Koridorda biraz daha ilerleyerek bu kez soldaki kapıyı açtım. İçerde ağlamayla inleme arası bir ses çıkaran Oğuz yatakta çırpınarak yatıyor, Gül ise onun başını kucağına almış saçlarını okşayarak sakinleştirmeye çalışıyordu. Bu arada kendi gövdesi de zikir çeker gibi bir öne bir arkaya gidip geliyordu. Gül onun başını yastığa bıraktı, komodinin üstünde duran mendille ağzını yüzünü sildi. O böyle yapınca yataktaki bu canlı et parçasının sesi kesildi, gözleri kapandı. Bir süre sonra Oğuz tamamen yatıştı, o kıpır kıpır gövde sanki hiç hareket etmemiş gibi derin bir uykuya dalıverdi. Gül nerdeyse ayaklarının ucuna basarak onun üstünü örttü ve bana gel işareti yaparak odadan çıktı.

Şimdi koridorda karşılıklı durmuş birbirimizin yüzüne bakıyorduk. Üstüne uzun bir hırka giymişti. Tek dirseğini duvara yasladı. Bu hareketi bana, duvardan kuvvet almaktan çok bir çeşit meydan okuma gibi geldi. Ne yaptığımın farkındayım ve sonuna kadar direneceğim, diyen kararlı bir bakış vardı gözlerinde.

"Gördün mü Aliye'yi," dedi bana donuk bir ifadeyle.

"Gördüm. Sen mi yaptın?"

Başıyla onayladı. Böyle yapınca yüzündeki o uykulu ifade biraz aralandı ve bir sisin dağılması gibi yüz hatları daha belirginleşti.

"Yastığı yüzüne bastırdım. Baktım olmuyor..."

Ellerine baktı. Yine de öyle sakindi ki bu yüze bakarak arkasında yatan duyguları anlamak imkânsızdı. Yüzü adeta *biri öldürülmüş*, diyordu. *Öldüren ben değilim çünkü burda yoktum ama yine de ben öldürmüş olabilirim.*

"Sonradan korktum, hiç giremedim odasına," dedi. "Sanki odanın kapısını açsam tekrar canlanacakmış gibi geldi. Ben de sıkı sıkı kapadım kapıyı. Hiçbir şey olmamış gibi."

Salondaki camın önüne, iki koltuğa oturduk yan yana. Aramızdaki yuvarlak masanın üstünde kehribar rengi cam bir kül tablası sanki oraya bir kez konulmuş ve olduğu yerde unutulmuş gibi pırıl pırıl parlıyordu. İçinde hiç sigara söndürülmemiş, bir süre sonra kendisi de ne işe yaradığını unutup pencereden vuran ışığı yansıtan cam bir nesneye dönüşmüştü sanki. Altında iğne oyası bir örtü seriliydi ve kül tablasına denk gelen kısmı büyütece tutulmuş gibi olduğundan büyük görünüyordu. İkimiz de konuşmayı diğerinin başlatmasını bekleyerek bir müddet sustuk öyle. Göğsümde acı veren bir baskı hissediyordum, soluğum bambaşka bir heyecanla kesilir gibi oluyordu.

"Ne zaman oldu bütün bunlar?"

"Önceki gün. O andan beri ne yapacağımı düşünüyorum."

Gözü birden duvardaki saate ilişti.

"Yine durmuş," dedi. "Yeniden çalıştırmıştım ama bu telaşta kurmayı unutmuşum. Bu kurmalı saatler de bir tuhaf ya. Sen unutursan zaman da duruveriyor. İlle de farkında olacaksın yani zamanın geçtiğinin, belki de bunu sana hatırlatmak için kurmalı yapmışlardır bu saati."

Sonra sözlerinin böyle bir durumda ne kadar anlamsız kaçtığını anlamış gibi aniden sustu, önüne baktı. Neden sonra yeniden konuştu. Birkaç cümleyle anlattı bütün olan biteni. Sanki bir insanı, yaşlı bir kadını gırtlağını sıkarak öldürmemiş de fırından

az önce çıkardığı limon kokulu bir kekin tarifini verirmiş gibi. Sesinde hiçbir duygu barınmıyordu. Suyun sesi gibiydi daha çok sesi. Katışıksız, sade ve duru. Onu hiç soru sormadan, susturmadan dinlemek gerekiyordu. Arada söylenecek tek bir söz, sorulacak tek bir soru, çeşmeden akan suyun altına bir bardak tutmak gibi bütün o akışı bozacaktı. Ben de öyle dinledim Gül'ü. Bıraktım, ne anlatmak istiyorsa anlatsın.

Sözlerini bitirince bir süre daha ikimiz de konuşmadık. Oğuz'un odasından da ses gelmiyordu. Evin içi sessizliğe bürünmüş, onun anlattıklarına kulak vermiş gibiydi. Ve daha bir şeyler söylesin diye bekliyordu. Bütün eşyalar, bütün odalar, bütün duvarlar susmuş, nihayet Gül de dile gelip içinde biriken zehri oluk oluk akıtacak, dilinin kilidi açıldı da yıllardır sustuğu her şeyi sayıp dökecek diye bir bekleyişe geçmişlerdi.

Sessizce pencereden dışarıya baktık. Tül perdenin uç tarafında birkaç sigara yanığı gözüme çarptı, elimde olmadan yine sigara tablasını düşündüm. Bu evde kimin ya da kimlerin sigarasının bu tablada söndürüldüğünü. Dışarda uzayan gölgeleri, derinleşen renkleri, karşıdaki marketin dışındaki gazete raflarının rüzgârda sallanışını ve sırtlarında okul çantaları olduğu halde telaşlı adımlarla sokaktan geçen on on beş kadar çocuğu seyrettik. Okulun zıt yönüne yürüdüklerine göre evlerine dönüyorlardı. Bu saatte evlerine döndüklerine bakılırsa da okul tatil edilmiş, çocuklar geri gönderiliyordu ve bu mutlaka dışarda bir şeyler oluyor, olağanüstü bir hal var demekti.

"Üzüldüm Aliye için," dedi ellerine bakarak. "Biliyorum inanmayacaksın ama gerçekten üzüldüm. Şunca ömründe ne kendi mutlu olabildi ne de etrafındakilere mutlu olma hakkı verdi. O da herkes gibi geldi geçti işte."

Sanki Aliye'nin canını bizzat kendisi almamış gibi samimiydi yüzü bunu söylerken.

"Şimdi biliyorum, deli mi bu kız diyeceksin. Ama ben hem ona hem de Oğuz'a iyilik ettim," dedi. "Ben onu öldürmeseydim o, bu biçareyi öldürecekti. Ne zamandır aklına koymuştu. Benden sonra ne olur bu sabiye, deyip duruyordu. Bana güvenmiyordu. Kıskanıyordu oğlunu benden. Geçenlerde bir şey dürtmüş gibi uyandım. Gün daha yeni yeni ağarıyor. Baktım mutfaktan gelen tıkırtılar var. Korktum. Eve hırsız filan girdi sandım ilkin. Gerçi hırsız bu eve girse ne çalacak ya, o da başka. Sessizce mutfağa gittim ki bir de ne göreyim, o zar zor yürüyen kadın, o fersiz gövde mutfak tezgâhına dayanmış, bir kâsenin içine ne kadar ilaç bulduysa doldurmuş, üstüne de azıcık su koymuş, kaşığın tersiyle ezmeye uğraşıyor. Önce anlayamadım ne yaptığını. Beni görünce telaşlandı. Sonra ben niyetini sezince açık açık söyledi.

'Benim fazla ömrüm kalmadı, benden önce onun öldüğünü göreyim, yoksa gözlerim açık gider,' dedi. 'Bana yardım et kızım sen de, bak günahtır ortalarda kalacak büsbütün, buna kim sahip çıkacak,' dedi. Vallahi de billahi de öyle dedi. Hoşuna gitmeyen bir şey yaptığımda durmadan bu ne cüret, diye beni azarlayan, beni her zaman evin bir adım dışında tutup yerimi hatırlatan o kadın benden yardım istedi yani. Sanki ben katilmişim gibi benden bunu istedi Resul Abi."

Bunu yadırgayarak söylerken kendi elleriyle canını aldığı içerdeki yaşlı kadını unutmuştu kuşkusuz. İçimden gülmek geldi. Onunsa ağzından çıkan sözcükler hıçkırıklara, derin, acılı bir suskunluk gibi çınlayan sessiz bir ağlamaya dönüşmüştü. Burnunu çeke çeke konuşmaya devam etti.

"Ben yakalayıp elinden almasam kim bilir o ilaçlarla nasıl zehirleyecekti kendi öz oğlunu? Hem kendisi de günden güne bana muhtaç hale geliyordu. Bana zor geldiğinden demiyorum. Değil mi ki ben zaten bu eve bu niyetle getirilmişim, ha bir ha iki fark eder mi? Ama bir insanın nefret ettiği birinin eline bakması, onun

bakımına muhtaç hale gelmesi ne kötü şey değil mi Resul Abi? İşte o yüzden ben aslında ona da iyilik ettim. Onu bu utançtan kurtardım."

Ortamızdaki sehpada duran kül tablasının üstünde bir müddet parmağımı gezdirdikten sonra,

"Şimdi ne yapacağız?" dedim. "Mecburen polisi aramak lazım."

Omuzlarını silkip dudağını büktü. Üşüyordu. Üstelik çıplaklığının da yeni farkına varmış gibi oturduğu yerde iki koluyla hırkasına sarılmış, kendini gizlemeye çalışıyordu. Tam bu sırada yukardan hızla kapanan bir kapı sesi, arkasından da koşarak merdivenlerden inen birkaç kişinin gürültüsü duyuldu. O da duydu mu diye baktım ama kendi zihninde kaybolmuş gibiydi, etrafta olup bitenle ilgilenecek hali yoktu. Ayağa kalktı.

"Ben çok üşüdüm," dedi. "Sen burda otur, üstüme bir şey giyip hemen geliyorum. Çay koyayım mı?"

"Yok istemez," dedim. "Ben içtim."

Minderi çökmüş koltukta oturup onun dönmesini bekledim. Telefonumun saatine baktım. Saat dokuzu on geçiyordu ve elimde olmadan yine işe geç kaldığımı düşündüm. Sonra az önce Adem'le yaptığım konuşmayı hatırladım ve rahatladım. Acaba Adem ne yapmıştı? Dükkânı kapatıp kepenkleri indirmiş, her şeyi sağlama alıp evine mi dönmüştü yoksa dükkânda oturup ortalığın yatışmasını mı bekliyordu. Bir an için yeniden Adem'i arayıp acaba ne olmuş, bir şey öğrenebildin mi, diye sormak geldi aklıma. Bir kez daha numarasını tuşladım ama "ulaşılamıyor" çıktı.

Burası alt kat olduğu halde görünen bir şey var mı diye kalktım, tülü açıp dışarı baktım. Bulunduğum yerden ne tepenin aşağısı ne de köprü görünüyordu. Yine de gökyüzüne bakınca sağ tarafta annemin az önce gösterdiği dumanın bir helezon gibi

gittikçe genişleyerek bizim tarafa doğru yaklaştığını fark ettim. Üstelik onun tam aksi yönünde öbüründen çok daha ince bir başka duman daha vardı. Nerden geldiği görünmüyor ama gökyüzüne doğru tıpkı öbürü gibi kıvrılarak yükseliyordu. Sanki bu iki duman birbirine kavuşmak için döne döne yol bulmaya çalışıyordu. Tam bu sırada Gül içeri girdi.

Ayağına bir kot pantolon geçirmiş, üstüne sarı bir kazak giymiş, omzuna deminki yeşil hırkayı atmış. Belli ki kendinin değil, üstünden dökülüyor. Saçlarını arkadan sımsıkı toplamış. Geldi, bir şey demeden kanepeye oturdu. Ben de mecburen camı kapayıp karşısına oturdum.

"Dışarda bir şeyler oluyor," dedim lafa nerden başlayacağımı bilmediğimden.

"Gördüm," dedi. Gözlerini pencereye dikerek çok uzakları görüyormuş gibi baktı.

"Kim bilir neyin nesi?"

Ellerini kenetlemiş dizlerinin arasına sokmuştu. Elbette evin içinde olanlar dururken dışarda ne olduğuyla fazla ilgilenmiyordu. Sonra gözlerini yüzüme çevirdi. Daha önce bu kadar anlamlı bakan bir çift göz hiç görmemiştim. Yüreğinin derinliklerinden, içli bir türkü söyler gibi bakıyor. Kış rüzgârı gibi serin. Sanki yaşadığı mutsuzluğu haykırır gibi mühürlü dudaklarına inat bas bas bağırıyor bakışları. Tıpkı yürekleri dağlayan bir türkü gibi. Kirpiklerini her oynatışı farklı bir nota. Öyle dipsiz bakıyor ki bakışlarındaki o şey başımı döndürüyor, nefesimi kesiyordu.

"Şimdi ne olacak Resul Abi," dedi. "Hapse mi gireceğim?"

"Bilmem," dedim. "Ama illaki polisi aramak lazım."

"Bunu söyleyip durma. O kadar aklım var. Öyle olsa kendim arardım."

"Ya ne olacak? Kaçacak mısın?"

"Ben hapse girersem içerdeki bu zavallı ne olacak hiç düşündün mü?"

Çaresiz yüzüne bakakaldım.

"Böylelerine bakan bir yer var mı?"

İçimden, öyle olsaydı seni köyünden alıp bu eve getirmezlerdi, demek geçti. Sustum.

"Ben biliyorum, yok," dedi kendisi. "Bu zavallıyı tıkacaklar bir yere. Kim bilir sonu ne olur..."

Sözünün gerisini getiremeden gözyaşlarına boğuldu. Ama öyle bir ağlamaydı ki bu, ne bir ses, ne bir iç çekme, ne bir omuz kıpırtısı, sadece gözlerinden yaşlar aşağı doğru bir yağmur sessizliğiyle iniyor.

"Vallahi ben kendim için korkmuyorum Resul Abi," dedi. "Benim için fark etmez, ben zaten hapisteyim. Ha içerisi ha dışarısı. Ben on iki yaşımdan beri bu evde mahpusum. Hem alt tarafı bir can borçlusu değil miyim? Ha burda gebermişim ha hapiste çürüyerek. Ama Oğuz. Kimi kimsesi yok. Yıllar var ki bir tek akraba hısım çalmadı bu evin kapısını. Olsa bile kim ister ki onu bu halde? Biliyorum ortalarda kalacak. Öylece bırakıp gidemem onu. Bizim kaderimiz birbirine düğümlenmiş, bundan sonra ben nereye o da oraya."

GÜL

İçerisi ve dışarısı. Benim için kesin sınırlarla ayrılmış, biri zaman zaman diğerinin varlığına bir virüs gibi bulaşıp onu daha hastalıklı hale getiren iki muğlak mekân. İlk günümden beri burada öyle bir sükûnet var ki evin içine sokaktan, üst veya alt katlardan, arada bir de televizyondan sesler uğramasa dışarda bir dünya olduğuna inanmak imkânsız hale gelecek. Özellikle gecenin sessizliğinde dışardan içeri süzülen ve içeriyi dışa doğru açıp genişleten o sesler: yukardan gelen bir tıkırtı, bir çocuk ağlaması, basılan bir sifon, çamaşır makinesinin uğultusu, çalıştırılan bir elektrik süpürgesi, uzaklardan gelen bir korna sesi, arabaların dönen ve sürekli bir yerlere doğru giden tekerlekleri, bir kapı kapanması, fazla açılmış bir müzik. Bunlar olmasa dünyanın büsbütün sessiz, insanın kendi sesini bile boğan bir boşluk olduğunu düşüneceğim.

Reşat Bey öldükten sonra televizyon da çok az açılır oldu. Dünya haliyle ilgilenen bir oydu da, o ölünce Aliye büsbütün kendi içine, evin içine kapandı. Evin içi de Aliye'nin kendi içi gibi oldu böylece. Ancak ben arada bir mutfaktaki radyoyu veya salondaki diğer unutulmuş eşyalardan biri haline gelmiş televizyonu açarsam dünyaya bir pencere açılıyordu. Çok geçmeden, kapat şunu, diyordu Aliye, kötü şeyler duymaktan içim şişti, diyordu. Bütün kötülük dışardaymış gibiydi onun için. Sese tahammülü

kalmamıştı. Kocasıyla birlikte içinde inceden inceye sızlanan o ses de gitmişti. Ev iyice sessizliğe gömüldü. Konuşmalarımız bile bir fısıltıya dönüştü zamanla. Evde yaşayan, bizim görmediğimiz birileri var da biz onları rahatsız etmekten korktuğumuz için sesimizi giderek alçaltmak zorunda kaldık, giderek sözlerimizi azalttık, zamanla yuttuk onları, büsbütün dilsizliğe gömüldük. Halbuki insan dilinin söylemediği şeyleri yutarsa karnında kara bir boşluğa dolarmış. Sonra bütün o yutulmuş sözler karnından bütün gövdesine kanlı bir irin gibi akarmış. İnsanın içinde büyüyen urlar bunlardır, derdi babam.

Bir evi ayakta tutan o evin gürültüsü değil mi yaşama karışan? Nasıl ki dışardan içeriye dolan bir gürültü, bir çağıltı varsa evden dışarıya doğru da bir ses taşmalı ki o evde hayat olduğu anlaşılsın. Sabah çalan saatler, çarpılan kapılar, açılan dolap kapakları, telaşlı adımlar, raflardan alınıp masaya dizilen tabakların şıngırtısı, açılan buzdolabının sesi, bağrış çağrışlar, telaşlar, kavgalar, barışmalar, insana ait bütün o sesler. Reşat Bey sağ iken sabah kalkar kalkmaz, aç kızım şu televizyonu da iki ses duyalım, dünya ne haldeymiş görelim, derdi. Bazen dinlemesen de bir ses, başka bir nefes iyi gelir insana.

Salonun duvarındaki sarkaçlı saatin günde bir kere cam kapağını açar, içinden demir anahtarını çıkarıp beyaz kadranın üstünde yan yana duran iki delikten sağdakine sokar ve sonuna kadar çevirirdi. Böyle yaparak saatin altında sonsuz bir boşlukta sallanan ve zamanı bir sağa bir sola savuran yuvarlak demir sarkacın hareketini daim kılardı. Bir kere bile saati kurmayı unuttuğunu görmedim. Her sabah kahvesini içtikten sonra, ilaçlarını almadan önce hiç aksatmadan evin içindeki zamanın akmasını sağlardı. O öldükten sonra birkaç kere saati kuracak oldum. Aliye istemedi, saate ihtiyacımız mı varmış, kimin umurundaymış ki zaman? Bana kalırsa zamanın geçmesini istemedi. Kendisi de kocası gibi zamana yenik düşmekten; her saniye, her dakika, her

saat ölüme biraz daha yaklaşmaktan korktu. Kendi gittikten sonra arkasında bırakacağı oğlu için zamanın durmasını istedi. Onun için susturdu saati. Bizi susturduğu gibi.

Reşat Bey, kalbi karısı gibi katılaşmadan bu evde yaşamayı başarmış iyi biriydi. Gençlik fotoğraflarında bile heybetli Aliye Hanım'ın yanında çınarın yanında boy veren bir söğüt kadar narin görünüyordu. Kimi zaman çocukça hareketleri olan, karısının ağzından zehir zemberek sözler dökülürken arkasında durup ince bir kaş işareti veya hınzır bir gülüşle onları yumuşatabilen bir adam. Çünkü bazı insanlar kötülüğü anlayamaz. Bazen bütün gün tek kelime etmeden kendini gazete sayfalarındaki bulmacalara veya okuduğu kitaplara kaptırır, evde bir uğursuzluk, bir kötülük gezmiyormuş gibi olan biteni boş verip Oğuz'a, karısına ve hatta kendi varlığına bile aldırmadan yaşayıp giderdi.

Pek çok tiki vardı, gözünü sürekli kırpıştırır, omuzlarını arada bir titretir, boynunu geriye atarak hiç görmediği bir ufku arar gibi arada bir tavana bakardı. O zamanlar oğluna benzetirdim onu. Oğuz'un başını geriye atıp da Guuu diye bağırdığı ve ancak ağzına bir şeker atarak susturulduğu haline. Cebimden çıkarıp Aliye görmeden bir şeker de Reşat Bey'in ağzına koyasım gelirdi o böyle başını geriye doğru atınca.

O sağken evde beş kişiydik. Aramızda yaşayan bir de ölü vardı. Oğuz'un o doğmadan beş yıl önce ölmüş abisi Haluk. Aliye Hanım ile Reşat Bey'in ilk çocukları. Aliye, Haluk adını anmayı evde yasaklasa da Reşat Bey arada bir ondan bahseder, kendince ilk oğlunun hatırasını yaşatırdı. Haluk'un birkaç fotoğrafını gördüm. Dünyalar güzeli, sağlıklı, eli ayağı düzgün bir oğlan. O kadar güzelmiş ki görmeye gelenlerin nazarı değmesin diye beşiğinin üstüne ince bir bez örtüp kem gözlerden sakınırmış annesi. Ama o kadar sakınmaya yine de nazardan koruyamamış oğlunu. Durduk yerde ölüvermiş. Bir sabah kalktıklarında artık nefes almıyormuş.

Ondan sonra Aliye başka çocuk istememiş. Yıllar sonra kocasının ısrarıyla olmuş Oğuz. Ölen bir çocuğun üstüne hayatı boyunca, ölseydi daha iyiydi diyeceği başka bir çocuğa sahip olmak ona bu dünyada verilmiş ikinci bir ceza gibi geldi. Ne kendini affetti ne çocuk isteyen kocasını ne ölen Haluk'u ne de sakat doğan Oğuz'u.

Bir de beni hiç affetmedi Aliye Hanım. Güya kendisine yardım etmek üzere dünyanın uzak bir ucundan kalkıp gelmiş olan beni de affedemedi. Kendi iktidarına bir tehdit gibi gördüğü, onun tecridinin içinde bir tecrit, dışlanmışlığının içinde bir dışlanmışlık olduğum ve buna rağmen içimde onun hayatının yansımasını aşan bir dünyayı taşıdığım ve onun erişemeyeceği ve akıl erdiremeyeceği türden bir tek başınalığı sürdürebildiğim için beni sevmedi ve affetmedi. Çünkü yalnızlık ile tek başına olmak arasında bir fark var, o yalnızdı, bense tek başıma.

Eşyaların ve odaların da tıpkı insanlar gibi kendine has bir kişiliği olduğunu burda öğrendim ben. En ufak çivisine kadar yok olmaya yemin etmiş bu kederli evin içinde eşyaların yerini değiştirmezdi Aliye Hanım. Sanki onları bu şekilde yerleştirerek bir şifre oluşturmuş, o şifreyi başkasının öğrenmesinden korkuyor gibi bir bağ kurmuştu onlarla. Biri kalkıp bir koltuğun, bir sandalyenin, bir kül tablasının yerini değiştirse kendine ait o şifre bozulup kilit kırılacak sanırdı. Öyle yıllar boyu aynı yerde beklemekten eşyalar da üzülürdü haliyle. Evin insanlarındaki keder, eşyalara da sinmiş gibiydi.

Sadece benim dar odamın değil, diğer bütün odaların, salonun hatta mutfağın bir başka kişiliği ve konuştuğu bir dil var. Sanki hepsi kendi başına buyruk ve bir başlarına var olmak istiyorlar. Evin salonu, bu eve girdiğim ilk günün o yabanıl karşılamasını hiç üstünden atamadı örneğin. Beni bir gün olsun sıcak bir misafirperverlikle, bir dostlukla karşılamadı. Sadece kırk yılın başı bir akraba, bir misafir geldiğinde o soğukluğu ve genişliği

kayboluyor, hoyratlığının yerini bir uysallık, beklenti ve sevinç alıyordu. Öyle günler, gelenler hiç gitmesin isterdim. Birilerinin gelmesini iple çekerdim. Tanımadığım, hiçbir bağım olmayan ve çoğunlukla bir iki hal hatır cümlesi dışında benimle hiç konuşmayan bu yabancıların varlığı evi canlandırır, beni mutlu ederdi. Öyle günlerde memleketteki düğünleri, hıdrellezde yakılan şenlik ateşlerini hatırlardım.

Oğuz'un odası karmaşık bir odaydı. Sabırsız, yorgun, bazen hüzün bazen de öfkeyle dolu bir oda. Oğuz bir zamanlar benim yattığım dar odada yatarken hiç değilse penceresinin baktığı o kestane ağacı vardı. Bu odaysa daha geniş olmasına rağmen yandaki apartmanın duvarına bakıyor ve sanki bu yüzden, iki apartmanın arasındaki o kısacık mesafe, o darlık, içeri girip odayı da daraltıyor ve karanlık yapıyordu. O yüzden oda da buna üzülüyor, içinde yatan o kırılgan, o zayıf varlığa daha iyi bir şey gösteremediğinden kahroluyordu sanki. Onun için bu oda bana dostça davranır, beni sevinçle içine alır, Oğuz'a kendi gösteremediği dünyayı benim anlatacağımı, Oğuz'u sevip kolladığımı bilirdi.

Aliye'nin odası en kötüsüydü. Her zaman dağınık, tedirgin, hırçın ve yabani bir oda. O yüzden mecbur kalmadıkça girmezdim onun odasına. Duvarları, üstüne bastıkça oynayan parkeleri, ucundan kalkmış süpürgelikleri ve isten kararmış tavanıyla ruhu olmayan, boğucu bir yerdi. Bu haliyle benim odamdan bile dar görünürdü. Reşat Bey o odada ölmedi, salonda kanepede uzanmış televizyona bakarken hık deyip bir nefeste gidiverdi. Buna rağmen ölümü çağrıştıran bir şey vardı her zaman o odada.

Köyde evimizin arkasındaki kümese bir tilki dadanmıştı. Arada bir gelir tavuklardan birini ağzına alıp giderdi. Biz geceleri tıkırtılarını bekler olmuştuk artık. Babam, bir yakalasam hakkından geleceğim, diyordu. Bazı geceler o tilkiyi merak eder, bir kez olsun görmek için korkudan bacaklarım titreye titreye kümese

gidip bakardım. Kümesi sevmezdim o yüzden. Tilkinin kendisinden çok kümesten korkardım. Sanki arada bir gelmiyor da hep orda saklanıyor, sadece kendini istediği zaman ortaya çıkarıyor gibi hissederdim. Varlığı artık kümesin içindeki her şeye sinmiş gibiydi. Yerdeki samanlara, tavuklara, folluktaki yumurtalara bile tilkinin bir parçası bulaşmıştı. Çünkü bir kez bir tilki girmişti o kümese ve artık tavukların tavukluğu mundarlanmıştı. Onunla hem karşılaşmak ister hem de istemezdim.

Bir gün babam, ağzında bir tavukla kaçarken vurdu tilkiyi. İlk o zaman gördüm o hayvanı. Nefretim bir anda acımaya dönmüştü. Tilki bize kötülük ettiği için değil, tilkiliğini yaptığı, varoluşuna kazınmış haritayı izlediği için babam onu vurmuştu. Ben o zamana kadar nefret ettiğim tilkiyi, öldüğü gün acıyarak sevmeye başlamıştım. İşte Aliye'nin odası da bana her zaman bu kümes gibi göründü. Girmeye çekindiğim bir yer. Ne ki tilkinin aksine o her zaman karşımdaydı. Hep ordaydı, bütün kötülüğüyle. Ve ben onun tilki gibi tilkiliğinden değil de bile isteye kötü olduğunu biliyordum. Bütün o nefretini. Aliye yatağa o kadar bağlanmadan önce bile bilirdim onun bir gün o odada öleceğini sanki. Bir gün onu yatağında öylece kaskatı bulacağımı hissederdim. Ama bunun benim elimden olacağını hiç düşünmemiştim.

Benim "dar oda" dedikleri odamsa zaman içinde gözüme her şeyin bir parça daha kolay göründüğü bir yer haline geldi. Hüzünlü bir sığınak. Duvardaki saat ve dışardaki kestane ağacı. İkisi de zamanın geçtiğini, dahası zaman diye bir şeyin varlığını öğretti bana. Saat sürekli hareket eden iki koluyla, ağaç üzerinden geçen mevsimlerle. Yaprak döktü, çiçeklendi. Hiç durmadan.

Dünya hep değişiyor. Bu durdurulamaz. Bazen bize değişmiyor gibi görünse de bu sadece bir yanılgı. Yüzeyin altında durmadan değişen bir şeyler var. Benim ansızın uyandığım, kestane ağacının köpük köpük olup cama vurduğu, Aliye'nin küf kokan

çeyizinden o sarı geceliğini giyip Oğuz'un odasına gittiğim ve onun üzerinde şaha kalkmış bir atın üzerine oturur gibi oturduğum o geceden sonra da bir şeyler değişti.

İşte o geceden sonra Oğuz'a bir şey oldu. Kimi geceler, ev o korkunç sessizliğine büründükten sonra ayak parmaklarının ucunda dans eder gibi titrek adımlarıyla düşe kalka gelerek koynuma girdi. Omurgasının çarpık duruşu, parmaklarının içe bükülüşü, konuşmaya çalışırken ağzının yana doğru kayışı nasıl belleğine kaydolduysa bizim birbirimizin içine geçişimiz de öyle işledi belleğine. Her hareketin bir sonraki hareketi kendiliğinden doğurduğu, hayvansı bir birleşme. Onunla o hırıltılı, yaban sevişmelerimizin ne kadarını bildi, ne kadarı insanın varoluşundan beri içinde gizlenen vahşi bir atın kişnemesiydi ben bunu hiç anlamadım. Ama ondan kaçmadım, kendimi sakınmadım, olduğu gibi kabullendim; yemeğini yedirmek, altını silmek, onu banyoya sokup yıkamak, ilaçlarını içirmek ne kadar doğalsa bu da o kadar doğal geldi bana. İnsanlığa bir borcum vardı sanki ve ben onu Oğuz'la ödüyordum. Onu sevip kabul ederek, onu büsbütün içime alarak bana yapılanları affediyordum sanki. Bana yapılan bütün kötülükleri.

Oğuz da sanki bir eşikten atlamış gibi değişti. Kendi dar dünyasının duvarlarını iterek varlığını genişleteceği bir yer bulmuş gibi rahatlayıp dineldi. Ben zaten çoktandır onun aklının herkes gibi işlemediğini, onun duygularının herkesten daha keskin olduğunu hatta belki kim bilir, gövdesinin içindeki organların bile bizimkinden farklı yerlerde dizilmiş bulunduğunu anlamıştım. Ama ister göğüskafesinde ister karın boşluğunda olsun ille de bir kalbi, hem de herkesten daha büyük bir kalbi taşıyordu o gövde. Şimdi bakışlarına ayrı bir bakış, yüzüne başka bir ifade gelip oturmuştu. Bir anda eksikliğinin bir parçası ama önemli bir parçası tamamlanmış gibi bir güven gelmişti üstüne, kıvrık parmaklarının üstünde yere basışı, adım atışı, gözünü dikip insanın yüzüne bakışı bile değişmişti.

Eski çığlıkları, bağırmaları nerdeyse dindi. Meğer böyle öpülmek mi istermiş her yerinden? Böyle kucaklanmak, sımsıkı sarılmak, başka bir bedenle birleşmek mi istermiş bunca yıldır? Değil mi ki her beden insani bir dokunuşa hasret yaşar. İkimiz birbirimizin bu hasretini dindiriyorduk onunla. Bizi insan yerine koyup da sarılmayışların, dokunmayışların telafisiydi aramızdaki.

Biz seninle birleşsek Oğuz. Biz seninle bir-leşsek kavuştuğumuz gibi yine birlikte ölmüşüz demektir.

Oğuz böyle değişince bir süre sonra ben de değiştim, Aliye de değişti haliyle. Denizde bir dalganın başka bir dalgayı doğurması, kıpırdayan bir yaprağın başka bir yaprağa dokunup harekete geçirmesi, bir kuşun kanadını çırpmasının bile bu dünyada türlü çeşit hareketlere neden olması gibi biz de aynı evin içinde birbirine mahkûm üç kişi, birbirimizdeki değişime sebep olduk.

Aliye bildi. Ben ilkin bakışlarından fark ettim. Bende sezdiği o "cüret"in oğluna da bulaşıp bulaşmadığını anlamak istercesine Oğuz'a gözünü dikip dakikalarca öyle bakıyordu. Daha önce hiç görmediği bir şeyi arıyordu oğlunun yüzünde. Yüzündeki bir sırrı çözmek ister gibi. Ne zamandır bakmamıştı ona böyle. Baksa baksa kısa bir an değer geçerdi gözleri. Çünkü dayanamazdı, içi kaldırmazdı onu öyle uzun seyretmeyi. Bana bakışı zaten her daim zehirli. İnsana hiçbir neden yokken kendini suçlu hissettiren o bakışlar. Çünkü sadece varlığımın kendisi bile büyük bir suçtu Aliye için, bu eve hiç gelmemem gerekiyordu. Gelmişsem eğer, geçmişsem o lanetli kapının eşiğinden içeri, mutlaka bir hinlik, bir musibet vardı içimde sakladığım. Henüz ortaya çıkmamış ama her an pusuda bir kötülük.

Soruyordu arada, "Bunda bir hal var," diyordu. "İyi mi kötü mü bilmem ama bunun bir şeyi var. İlaçlarıyla mı oynuyorsun yoksa?"

"Öldürürüm de onu yine sana bırakmam," diyordu. "Zehirleyeceğim, benden sonraya kalmayacak," diyordu.

Bir gece odasına girdim. Çocukluğumda o tilkiyi merak edip soğuk kümese girdiğim gibi bacaklarım titreyerek süzüldüm odaya. Aslında ne yapacağımı bilmeden, hesapsızca, kendiliğinden girdim odasına. Yine ağzı açık uyuyordu. Başı geriye yatmış. Çoktan ölmüş de bir türlü öbür âleme göçememiş, eteğine takılmış eğreti bir çiviyle bu dünyada takılı kalmış gibiydi. Ne zamandır öyleydi. Başının altındaki yastığı çekip yüzüne bastırdım. Ellerini yorganın altından çıkardı, bileklerimi yakalamak için davrandı. O can havliyle yastık yerine perdeye yapıştı, kornişi bir ucundan kopardı. Baktım olmayacak, ellerimi iki demir pençe gibi yapıp boğazını kavradım. Bütün gücümle sıktım. Çoktan yapılması gereken, hatta gecikmiş bir şeyi yapıyordum orda. Belki ne zamandır Aliye de farkında olmadan bekliyor, dahası istiyordu bunu. Onun için fazla direnmedi. Gözlerini dehşetle açıp yüzüme baktı, şaşırmış gibi değil, aksine, hiç şaşırmamış gibi. Ellerimi tutmaya çalıştı ama yapamadı. Belki de yapmaktan vazgeçti. Uykunun içinde başka bir uykuya geçer gibi son nefesini teslim etti. Yalnız dili... Dili dünyayı sanki son bir kez yalayıp tadına bakmak ister gibi dışarı çıktı. Sivri bir yılan gibi hareket edip durdu ve öylece dışarda kaldı.

Ellerimi gırtlağına bastırdığımda aklıma o tilkinin ölüsü geldi. Acaba o artık soluk almayı kesip bir katı beden olunca tıpkı tilkiye duyduğum şeyleri duyup Aliye'yi de sevmeye mi başlayacaktım? Böyle olsun istemiyordum. Bu kadını sevmek istemiyordum. Affetmezsen yaşayamazsın derler ama bazen affetmek mümkün olmuyor. Onu affetmek istemiyordum. Belki sadece unutabilirdim Aliye'yi. En azından bir zamanlar bu dünyada bir Aliye olduğunu unutursam hayatımda güzel şeylere yer açabilirdim.

İçimdeki her şey boşalmış gibiydi. Kendimi kendimden çok uzakta hissediyordum. O anda ben yerden yedi kat yükselmiş aşağıdaki odada yaşlı bir kadının gırtlağını sıkan kızı seyrediyor gibiydim. O, ben değil, içinden katil çıkmış bir başkasıydı artık.

Neden sonra artık nefes almadığına emin olunca çektim parmaklarımı. Bir süre başında durup baktım ona. Üç kulhuvallah bir elham okudum başında. Bir hesap günü varsa eğer bana sorduklarında, affetmedim ama unuttum, derdim.

Onu öylece, olduğu gibi bırakıp odadan çıktım. Banyoda ellerimi iyice sabunladım. Ellerimi sabunlarken bundan sonra içimi kemirmesinden korktuğum o cinayeti de sabunladım. Parmak uçlarımdaki katili akıttım. Onun ölü bedeni içimde hiçbir şey uyandırmadı. Hiçbir şey.

Sonra salona gidip yıllardır çalışmayan saati tıpkı Reşat Bey'in öğrettiği gibi kurdum. Çünkü saatleri durdurmakla zaman durmaz Aliye Hanım, zamanı kendi keyfine göre kısaltıp uzatamazsın. Hayatı başına gelmiş bir musibet olarak düşünmekten vazgeç. Şu anda ne yapıyorsak, şu anda ne isek oyuz. Zaman sadece bir saatin tik taklarıyla geçmez. Zaman Oğuz'un odasından salona, yani evin bir ucundan diğerine benim adımlarımla otuz saniyede senin adımlarında iki, Oğuz'un adımlarıyla beş dakikada geçer örneğin. Yani beden de aslında bir zaman ölçüsü birimidir. Gençlikte daha yavaşlayıp yaşlanınca hızlanması da o nedenledir.

Kendini zamana bırak, ona boyun eğ ve teslim ol. Hayat beklemekten ibarettir. Benim için gelmeyecek olan bir babayı, bir daha hiç binilmeyecek bir kara treni, dönülmeyecek bir köyü, senin içinse ulaşılacak o nihai noktayı, sonsuz kurtuluşu, ölümü beklemek. Şimdi senin bekleyişin bitti işte. Rahat ol.

RESUL

1.

Camın önündeki koltuklarda iki suç ortağı gibi sessiz oturduk bir müddet. Aramızda sözsüz bir iletişim vardı. İkimiz de aynı şeyi düşünüyorduk: Şimdi ne olacak?

Sonunda ilk ben konuştum.

"Peki, ne yapacaksın," dedim. "Nereyi bilir, kimi tanır, nereye saklanırsın? Eninde sonunda bulurlar seni."

Cevap vermeden içeri koştu. Bir şey aradığı belliydi, birkaç çekmece açılıp kapandı, bir dolap kapağı örtüldü. Bir süre sonra elinde buruşuk bir kâğıt parçasıyla geldi.

"Safiye Abla var," dedi. "Ona giderim."

"O kim?"

"Analığımın bir akrabası. Ben İstanbul'a gelirken bir ihtiyacım olduğunda aramam için adresini vermişti. 'Kimin kimsen yok, orda başın sıkışırsa bulursun,' demişti. Eskiden birkaç kere buraya beni görmeye de geldi ama sonra Aliye Hanım'dan yüz bulamayınca..."

Elindeki kâğıdı aldım. Bir sabit telefon numarasıyla, Tarlabaşı'nda bir adres.

"Ara o zaman," diye telefonumu uzattım. "Bakalım ne söyleyecek?"

Telefonu aldı. Kâğıda baka baka rakamları tuşladı. Uzun süre dinledi, sonra telefonu kapatıp bana uzattı.

"Neden bilmem açmıyor. Belki numarası değişmiştir," dedi.

Sonra iki bileğime yapıştı. "Ne olur, bizi oraya sen götür Resul Abi!"

Bileklerimi ellerinden zorla kurtardım.

"Delirdin mi kızım sen?" dedim. "Dışardan haberin var mı? Ortalık öyle karışmış ki bak ben daha işe bile gidemedim."

"Kıyamet de kopsa gideceğim," dedi. "Sen götürmezsen Oğuz'u alır, sora sora ben bulurum."

"Ya Safiye Abla dediğin kadın artık orda yaşamıyorsa. Üzerinden yıllar geçmiş. Koca şehir, yanında sakat bir adamla ne yapar, nasıl bulursun?"

"Safiye Abla'da biraz kalır memlekete giderim," dedi. "O yardım eder. Oğuz'u da alırım yanıma. Biner bir trene, geldiğim yere dönerim."

Her şey nasıl da kolay geliyordu bu kıza. Hayalinde bir dönüş yolculuğu canlandırmış, belli ki bunu uzun uzun planlamış, şimdi de benden o yolculuğun ilk durağına varabilmek için yardım istiyordu.

"Hiç değilse bugün bir geçsin. Yarın bakarız."

"Olmaz. Biz bugün gideceğiz. Ben bu evde bir dakika daha durmam. Değil mi ki Aliye'nin deyişiyle bir kez cüret etmişim ben gitmeye, artık bağlasalar durmam."

Ondan sonra ne dediysem dinlemedi. "Yol iz bilmezsin, paran pulun yok, bu sakat adamla nasıl yola düşersin," dedim, omuz silkti, geçti.

"Ben gidip Oğuz'u giydireyim," dedi. Sonra birden yarı yoldan döndü.

"Aliye ne olacak?"

"Nasıl ne olacak?"

"Onu ne yapacağız? Saklamamız lazım. Yoksa kokar, apartmanda herkes anlar."

Bu telaş içinde benim aklıma gelmeyen bir ayrıntıyı düşünmüş olması şaşırttı beni.

"Peki ne yapacağız?"

"Onu da sen bul," deyip Oğuz'u giydirmeye gitti.

Evin ortasında çaresiz kalakaldım. Başıma büyük bir bela açtığımın farkındaydım ama bir türlü kurtulamıyordum da. O, içerde Oğuz'la meşgulken kapıyı çekip usulca bu evden sıvışmak, böylece tatsız bir kesintiye uğramış bu sabaha kaldığım yerden devam etmek mümkündü. Ama anlamadığım bir şey beni yolumdan alıkoyuyordu. Kendimi bu ev tarafından yutulmuş hissediyordum. Belki öyle bir evdi ki burası bir kere ayağını içeri atan öldür Allah kurtulup dışarı çıkamıyordu. İşte zamanında Gül de böyle kapının eşiğinden girmiş ne yapsa bir daha dışarı çıkamamıştı. Hatta Oğuz'la annesi de öyle. Gül'ün bu kadar ısrarla ve her şeyi göze alarak bugün gitmek istemesinin nedeni de buydu belki. Bir kez düğmeye basılmış, kaderlerinde bir şeyler değişmişken vakitlice bu evin sınırlarının dışına çıkmak, bir an önce kendini ve Oğuz'u dışarı atmak istiyordu. Bekleyişin biraz daha uzamasıyla Aliye'nin ölümü de sıradan, olağan bir olay haline gelerek evin kaydına geçecek ve bir daha dışarı çıkma ihtimalleri hiç kalmayacaktı. Bu yüzden dışarı hemen çıkmak istiyordu Gül. Bunu içimde bir yerlerde anlamış ve o yüzden de yol arkadaşı olmayı kabullenmiştim.

Mutfağa gittim. Buzdolabını açıp kendime bir bardak su doldurdum. Tam suyu başıma diktiğim sırada aklıma geldi. Aceleyle buzdolabının içinde ne var ne yoksa boşaltmaya başladım. Fazla bir şey de yoktu zaten. Bir evin buzdolabını açmayı öteden beri sevmem. Bana çok mahrem bir alana tecavüz ediyormuşum gibi

gelir. Nasıl ki evdeki eşyalar, gardıroptaki giysiler o evde yaşayanların kimliği hakkında birer ipucu barındırıyorsa evin buzdolabı da onlar kadar hatta onlardan çok daha fazla şey söyler o evde yaşayanlar ve yaşananlar hakkında. Çünkü insan aslında yediğidir. Nitekim bu evdeki buzdolabında da genellikle hasta ve yaşlıların yiyebileceği türden yumuşak, peltemsi veya sıvı şeyler ağırlıktaydı. Küçük bir çelik tencere içinde yarıya kadar dolu çorba, plastik bir saklama kabındaki patates püresi, cam kâsede bulanık bir komposto. Bir de kahvaltılıkların dizildiği belli olan dar bir rafta beyazpeynir, zeytin, reçel ve kurumuş kaşardan oluşan üstü plastik kapaklı cam kaplar. Her şeyi çıkardıktan sonra rafları, plastik bölmeleri de yerinden söktüm. Uzunca bir süre buzdolabını arkaya ya da yan yatırsam hâlâ çalışıp çalışmayacağını düşündüm, sonunda bunu denemekten vazgeçtim.

Aliye'nin odasına gittim. Sırtım ter içinde kalmıştı. Üstümdeki montu geldiğimden beri çıkarmamıştım. Önce akıl etmediğimden, sonra da çıkarmak istemediğimden. Montumu çıkarsam ben de onlar gibi evin bir parçası olacak, şu anda yaptığım şeyle belki de bu evde yaşanmış olan şeylerin ve bir cinayetin suç ortağı haline gelecektim sanki. Öbür türlü bir çeşit misafirdim; yanlışlıkla yolu buraya düşmüş ve istemeden bunlara bulaşmış biri. Bu yüzden belki de montumu üstümden hiç çıkarmamıştım.

Odaya son bir kez göz gezdirdim. Eski. Tek kelimeyle tanımı buydu odanın. Meslek gereği eskiyi severim ama burdaki eskilik öyle hoş, kendiliğinden oluveren, zamanın izlerini üstünde bir toz tabakası gibi kalınlaşarak bıraktığı türden bir eskilik değildi. Bozulmuşluktu daha ziyade. Küflü, rutubetli, hor kullanılmış bir eskimeydi. Bir zamanlar tuvalet masası olduğu anlaşılan ama şimdi üstü ilaç kutuları ve üst üste yığılmış reçetelerle sararmış kâğıtlardan oluşan bir yığına ev sahipliği yapan masada küçücük bir mavilik gözüme çarptı. Onu bulunduğu yerden aldım. Avuç içi

kadar, toplasan beş santim uzunluğunda tıpalı bir parfüm şişesi. Kobalt üzerine beyaz ve altın yaldızla Grek tanrılarının motifleri işlenmiş nefis bir parça. Akik olması muhtemel tıpayı çıkardım ve kokladım. Kokmuyordu. Belki de hiç kullanılmamıştı. Yaşına bakılırsa bu Aliye Hanım'a geçmiş kuşaklardan intikal etmiş bir şeydi, bir hatıra. Bu odada güzel olan, güzel yaşlanmış tek şeydi. Montumun cebine atıverdim. Yaptığım şey bir hırsızlık gibi görünse de benim için asla öyle değildi. Onu o odada bırakmaya gönlüm razı olmadı daha ziyade. Meslek hastalığı diyelim.

Kadının küçülmüş bedenine baktım. Kollarını iki yanına birleştirip üzerinde yattığı çarşafı sıkıca sararak bir kefen haline getirmek hiç de zor değildi. Ama yüzüne bakınca açık gözlerinden çok, ağzından dışarı fırlamış dili rahatsız etti beni. Olmaması gereken bir şeydi o dilin varlığı. Bir süre iğrenerek elimle dilini içeri sokup ağzını kapamaya çalıştım. Kurumuş, morarmış ve sertleşmiş bu et parçası bulunduğu yerden bir türlü kımıldamıyor, yeniden o ağzın içine girmek istemiyordu. Ölü bir kadının diliyle uğraşmak içinde bulunduğumuz koşullarda vakit kaybı gibi göründüyse de onu o şekilde bırakmaya gönlüm elvermedi. Aklıma dili kesmek geldi. Etrafıma bakıp kesici bir şey aradım, bulamadım. Az önceki parfüm şişesini aldığım komodinin çekmecesini açtım. Aradığım şey ordaydı. Bir makas. Makası elime alıp yaptığım işin ne kadar canice olduğunu aklıma getirmemeye çalışarak Aliye'nin dilini olabildiğince derinden kestim. Kan yerine koyu, siyaha yakın pıhtılaşmış bir sıvı aktı. Fazla değil. Elimde kalan dili ağzının içine sokup aceleyle ağzını kapadım ve çarşaftan yırttığım bir parçayla çenesini bağladım. Artık bir ölü için daha uygun bir görünüme kavuşmuştu. Aceleyle çarşafa sardım, kaldırıp omzuma attım ve bir çuval gibi mutfağa taşıdım. Umduğumun aksine buzdolabına dik vaziyette yerleştirmek hiç de zor olmadı. Tek sorun ben daha kapıyı kapamadan mevtanın öne devrilmesiydi. Birkaç

denemeden sonra nihayet kapıyı kapamayı da başardım ve rahat bir nefes aldım.

Aliye en azından bir süre daha taze ve bizden başka kimsenin varlığını bilmediği bir ölü olarak kalabilirdi. Gül'le Oğuz'u şu ne idüğü belirsiz kadının yanına götürüp bıraktıktan sonra Aliye'ye ne yapacağımı düşünebilirdim. Ya da belki hiçbir şey yapmaz, meraklı bir komşu ya da akraba kapıyı kırıp da buzdolabındaki cesetle karşılaşıncaya kadar bir daha o eve yaklaşmazdım. Böyle bir cinayet için beni suçlayacak halleri yoktu ya. Polis bir şey sorarsa da, komşularımız ama pek seyrek görüşürüz, hiç haberimiz olmadı, diyecek, annemi de buna şahit gösterecektim. Annem de söylediklerimi doğrulayacak, ben sana daha geçen gün kapılarını bir çal, dememiş miydim, diye polislerin yanında bana kızacaktı.

Gül, başını mutfağın kapısından uzattı.

"Aliye nerde? Yatağı boş!"

Elimle buzdolabını işaret ettim. Anladı.

Sanki kadını öldüren kendisi değilmiş gibi, "Ben korktum bir daha odaya girmeye," dedi.

Bu söylediklerine bir an için kahkahalarla gülmek geldi içimden. Kendimi tuttum. Gül'ün önünde öylece dikilirken bir baktım arkasında Oğuz sarsak adımlarıyla bitiverdi. Yüzüme tanımaya çalışarak dikkatle baktı ve kim bu, dercesine Guu, diye bağırdı.

Gül onu yatıştırmaya çalıştı.

"Bak Oğuz," dedi. "Bu komşumuz Resul Abi. Bizi gezmeye götürmeye gelmiş. Üçümüz çok güzel bir yere gideceğiz."

İşte o anda tuhaf bir şey oldu. Daha önce belki hiç insan yerine koyup da dikkatle bakmadığım bu çapraşık gövdeyi ben birden başka bir gözle görüverdim. Oğuz birden ince, genç bir adam oluverdi. Hatta o anda genç bir adam haline bürünmekle de kalmadı benim ölen ikizim Rasih'e benzedi. Sanki benim yüzümden bir yüz, benim bedenimden bir beden kadar bana da benzemiş oldu tabii. Bir an karşımda duran Rasih'tir; o küçük

yaşta boğulmamış da onca yıl denizin altında bir hayat sürmüş, benim gibi yaş almış, uzamış, sakalları çıkmış, sonra da işte böyle Oğuz'un suretinde karşıma dikilmiş. Sandım ki onun gözleriyle bana bakan Rasih'in ta kendisi.

Bu arada koridorun karşılıklı iki duvarına tutunarak parmaklarının ucunda dikilen Oğuz'a da bir şey oldu sanki. Gözlerinin içinden tanıdık bir bakış geldi geçti. Gözbebeklerine kurulan bir darağacında beni asacakmış gibi öfkeyle baktı, sonra da o darağacından gözyaşları ışıklı bir sel gibi dökülmeye başladı. O gün boğulmaktan kurtaramadığım kardeşim, hadi bari beni şimdi kurtar, diye karşımda ağlıyor gibiydi. O böyle bütün omuzlarıyla, hatta gövdesiyle titreyip ağladıkça güçlükle bulduğu dengesini yitirip düşecek oldu. Gül hemen bir koltuk değneği olup sağ kolunun altına girerek imdadına yetişti. Şimdi ikisi, sağa doğru ikiye ayrılan bir yekvücut olup karşımda durmuş, çare ararmışçasına yüzüme bakıyorlardı.

"Nasıl gideceğiz ki bu halde?" dedim. "Nasıl yürüyecek bu? Bir tekerlekli sandalye filan yok mu?"

Gül, sanki ikisi tek beden olup da sadece kendisinin bacaklarıyla yürüyeceklermiş gibi kendinden emin dikleşti.

"Tekerlekli sandalyesini eskidi diye attırdı Aliye Hanım. Ama kim bilir belki de asıl korkusu oğlunun dışarıyla, dünyayla tek bağlantısı, bu evden tek çıkış yolu olduğu içindir. Bir gün ben Oğuz'u gizlice o tekerlekli sandalyeye oturtup kaçarım diyedir. O tekerlekli sandalyeye düşman oldu, Reşat Bey öldükten sonra."

Yüzüne bakınca sanki tekerlekli sandalye hem onun bu evden çıkış umudunun hem de aklındaki dehşet verici tüm anıların vücuda gelmiş haliydi. Ve bir bakıma kendi kaderini bizzat o sandalyeninkiyle birleştiriyordu farkında olmadan.

"Yürür," dedi Oğuz'a başını çevirip. "Eğer yürümezse ben böyle yürütürüm. Alışığım zaten."

Baktım daha fazla ısrar etmenin bir faydası yok. Ne desem vazgeçmeyecek. Geçmiş her zaman geleceğin üstüne gölgesini düşürür. Bunu kendi hayatımdan da çok iyi biliyordum. Kardeşimin ölümü sanki o olaydan başka hiçbir şey olmamış gibi kendinden sonraki her şeyin üstünü bir bulut gibi kaplamıştı. Hatta bununla da yetinmeyip kendinden önce yaşanmış bütün güzel anıları da silip süpürmüştü. Rasih'in ölümünden önceki hayatımız yok gibiydi. Konuşulmaz, anılmazdı. Şimdi şu zavallı kız da belki bu eve gelmek üzere yola çıktığı anda aynı şey olmuştu. Daha eve girmeden, onu buraya getirip bırakan o yolculuk, bütün geleceğini şekillendirdi. Hal böyleyken eve girdikten sonra zaten hiçbir şekilde mutlu olmayacaktı. Tek bir anının bütün bir ömür boyunca insanın omzuna yük olması ne garip. Binlerce iyi ânı da kendi sonsuz kuyusuna çekip götürüyor.

Çaresiz "Tamam," dedim. "Nasıl becereceğiz bilmiyorum ama deneyelim hiç değilse."

Pantolonunun cebinden bir deste para çıkarıp uzattı.

"Al bunları," dedi. "Aliye'nin saklısında buldum. Yolda lazım olur."

Elini geri ittim.

"Sende kalsın. Asıl sana lazım olacak bundan sonra."

Ses çıkarmadan parayı cebine geri koydu. Dairenin kapısına kadar geldik.

Gül kapının girişindeki ayakkabılığın yanına konulmuş iskemleye Oğuz'u oturttu.

"Az bekleyin," deyip içeri gitti.

Bir şey unuttu diye düşündüm. İçerde odaları tek tek dolaştığını duyabiliyordum. Neden sonra yanımıza geldi.

"İyi düşün, bir şey unutma sakın, bir daha geri dönemezsin," dedim, eli boş yanımıza döndüğünü görünce.

"Öyle değil," dedi. "Son bir kez evi dolaştım. İnsan bu kadar

çok zaman geçirdiği bir yerde ister istemez odalarla, duvarlarla, eşyalarla da bir bağ kuruyor. Nasıl kurmasın ki? Ben işte onlara son kez bakıp veda etmeye gittim. Hatta Aliye'nin yatağını öyle boş görünce içim bir tuhaf oldu. Ona da veda etmek istedim. Ama o kadarını yapamadım. Ölünün yüzü soğuk olur derler."

Kapıyı çekip merdivenleri indik ve dışarı çıktık. Ev nihayet bizi sarı, zehirli bir safra gibi dışarı atmıştı.

2.

Bütün korkum apartmanın içinde veya dışarda bir komşuya, tanıdık birine rastlamaktı. Az daha, ben önden gideyim, siz bir süre sonra çıkıp arkamdan gelirsiniz, diyecektim ki vazgeçtim. Ne apartmanda ne de sokakta kimse vardı. Az önce camdan gördüğüm gazete rafları ve meyve sebze sandıkları hangi ara içeri sokulduysa market de kapanmış, kepenkleri inmişti. Birden içimi bir tedirginlik kapladı. Yola çıkıyorduk ama ne olduğunu bilmeden. Mutlaka bir şeyler öğrenmemiz gerekirdi. Yolların durumu neydi, gideceğimiz yere en kolay nasıl varacaktık? Böyle körlemesine kendimizi sokağa atmamız ne kadar doğruydu?

Acaba ben evden çıktıktan sonra televizyonda bir şey göstermişler miydi? Keşke Gül'le konuşurken evdeki başka bir ölü gibi duran televizyonu açıp haberlere baksaydık. Bunu akıl edemediğim için kızdım kendime. Annemi arayıp bir şeyden haberi olup olmadığını sormak geldi aklıma ama bu sefer de hâlâ işe gitmediğimi anlayacak ve telaş edecekti. Hem bir şey öğrense zaten beni hemen arar, nerde, ne durumda olduğumu sorardı. Belli ki ben çıktıktan sonra hep yaptığı gibi sabah namazını kaza etmiş, sonra da kanepeye azıcık dinleneyim diye uzanmış ve uyuyakalmıştı.

Sokak boştu. Biraz ötede okulun önünden geçerken tahmin ettiğim gibi, tatil edilmiş olduğunu anladım. Bahçesinde tek bir öğrenci veya öğretmen yoktu.

"Çok tuhaf," dedim adımlarımı Gül ile Oğuz'un yavaş yürüyüşüne uydurmaya çalışırken. "Ne olmuş böyle? Nerde bu insanlar?"

Gül hırkasının üstüne geçirdiği büyük ihtimal Aliye Hanım'ın eskisi olan vatkalı, bej rengi pardösünün belindeki kemeri iyice sıkmıştı. Yanına taşıyabileceği ağırlıkta fermuarlı, siyah bir spor çanta almıştı ve çantayı omzuna asmıştı. İçinde kendisine ve Oğuz'a ait birkaç parça giysi vardı herhalde. Oğuz şimdilik arada bir Gül'den destek alarak parmak uçlarında titrek adımlarla yürüyordu. Adımlarını öyle tuhaf atıyordu ki sürekli bacakları birbirine dolaşıp düşecek sanıyordum ama bir şekilde ayakta kalmayı başarıyordu. Yine de uzun süre böyle yürüyemeyeceği açıktı. Evden çıkmadan önce sorduğum soruyu tekrarladım.

"Peki tekerlekli sandalyesiz nasıl dışarı çıkıyordunuz daha önce?"

Gül yüzüme dik dik baktı.

"Ne dışarısından bahsediyorsun? Hasta olup hastaneye gitmedikçe hiç dışarı çıkarmazlardı onu. Reşat Bey ölünce büsbütün kesildi. Aliye ne kendisi çıkıyor ne onu hastaneye kontrole götürüyordu. Hem onun..."

Sözünü tamamlamadan sustu. Aliye'nin ismi geçince Oğuz birden bağırmaya başlamıştı.

"Aa-ne! Aa-ne!"

Gül yeniden ona sarıldı, koltuğunun altına girdi.

"Kurban olayım sus Oğuz," dedi. "Annen uyuyor bilmiyor musun? Biz gezmeye gidip döneceğiz annenin yanına. Bak çok güzel yerlere gideceğiz seninle."

Sakinleşti Oğuz. Ağlayan bir çocuğun ağzına emzik verir gibi, sesiyle susturabiliyordu onu bu kız. Gül bana dönüp yarım bıraktığı yerden konuşmayı sürdürdü.

"Hem onun yanında böyle olur olmadık şeyleri konuşma. Konuşamıyor ama her şeyi anlıyor o. Aklında bir sorunu yok, sakat olan sadece bedeni. Belki senin benim anlamadığımız şeyleri bile anlıyordur kim bilir."

Sokak boyunca hemen hemen bütün dükkânların kapalı olduğunu gördük. Bazılarının kepenkleri indirilmişti. Bir tek, mahalleye tüpgaz dağıtan bayi açıktı. Gençten bir çocuk dükkânın önündeki tüpleri aceleyle içeri taşıyordu. Hem Oğuz'a dinlenmesi için zaman tanımak hem de dışardaki bu olağanüstü durumu öğrenmek için tüpçünün önünde durduk. Soğuk havaya rağmen kan ter içinde kalmış çocuğu başımla selamladım. O da selamıma karşılık verdi. Çocuğu tanımıştım. Arada bir bizim eve de tüp getirirdi. Adını bilmiyordum.

"Hayırdır?" dedim etrafı göstererek. "Bütün esnaf kapatmış bugün?"

Yerden aldığı tüplerden birini omzuna atarken güçlükle konuştu.

"Valla ben de bilmiyorum abi, patron aradı, 'Olağanüstü bir durum varmış, çabuk tüpleri içeri taşıyıp dükkânı kapat,' dedi. Dediklerine göre mültecilerle Türkler bazı yerlerde birbirine girmişler. Kimin başlattığı, kimin saldırdığı, kimin karşılık verdiği belli değilmiş. Olaylar yayılıyormuş. Televizyon da hiçbir şey söylemiyor. Malum, yayın yasağı getirmişler."

Sonra uzakta giderek büyüyen dumanı göstererek, "Herhalde birçok yerde yangın var, bu tarafa yaklaşıyor," dedi.

Daha fazla konuşmadan kapının önündeki son tüpü de omzuna atıp içeri girdi.

Oğuz kaldırım kenarına oturmuş ileri geri sallanıyordu.

"Ne oldu?" dedim Gül'e. "Daha şimdiden su koyuverdi anlaşılan."

"Yok," dedi Gül. "Susamış, su istiyor. Nasıl da düşünemedim çıkarken su almayı..."

Hiç konuşmadan derdini, meramını Gül'e nasıl anlatabildiğine şaşarak içeri girip az önceki çocuktan bir bardak su istedim. Suyu Oğuz'a içirirken nerdeyse kendisi içiyormuş gibi Gül'ün boğazının da hareket ettiğini gördüm. Birlikte uzun yıllar yaşadığın, hele de huyunun suyunun en çok oturduğu, kişiliğinin parça parça örüldüğü zamanlarda yanında olan kişilere karşı geliştirilen bir duyarlılıktı bu. İnsan bu kişileri aklının süzgecinden geçirmeden doğrudan doğruya algılamaya başlar. Vücut dili dedikleri şeyi öğrenir. Benimle annem arasında da olan bir bağdı, ordan biliyordum. Bazen ben hiçbir şey söylemeden başımın ağrıdığını anlaması veya o beni her zamanki yüzüyle karşıladığı halde canının bir şeye sıkıldığını sezmem gibi. Belki de, diye düşündüm, bu ikisi bir arada yaşamaktan öyle bir bütün olmuşlar ki biri susayınca öbürü onun yerine su içebilir. Yani aslında susayan Gül'dür de istemeye utanıp Oğuz'u bahane etmiştir, kim bilir?

Tüpçü çocuk suyu bize verdikten sonra dükkânın önünde bir süre dikilip bu tuhaf üçlüye garipseyerek baktı. O böyle bakınca ilk defa durumu dışardan birinin gözüyle algıladım. Gerçekten de durumumuz, böyle bir günde dışarda bulunmamız tuhaftı. Benim burda ne işim var, diye düşündüm yeniden. Sabah her zamanki gibi evden çıkıp aynı güzergâhtan antikacı dükkânıma ulaşmayı düşünürken annemin ısrarıyla alt kattaki dairenin ziline basmamla değişmişti her şey. Hani bazen bir şey olur, küçücük bir şey ve insanın bütün düzenini bozar, hatta bütün yazgısını değiştirir ya, işte aynen öyle bir hareketti benim Aliye Hanımların ziline basmam. İşaretparmağımla küçük bir düğmeye dokunmuştum ve işte üçümüz sokakta bir bilinmeze doğru ilerliyorduk.

Rüzgârın önünde sürüklediği kuru bir yaprak gibi gereksiz bir maceranın içine savrulmuştum. Kalkıştığım şey nerden baksan saçmalıktı. Öyleyse beni bunu yapmaya iten sebep neydi? Macera mı arıyordum, fazla mı merhametliydim, hayır demeyi mi bilmiyordum, yoksa bunların hepsi birden mi? Ya da bunların hiçbiri

değil de dışarda olan bu şey her neyse onunla başlayan ve benim o zile basmamla devam eden bir hareketin devamıydı şu anda içinde bulunduğumuz durum. Bir tür domino etkisi.

Yeniden yola koyulduk.

Önündeki çifte meşe ağacı nedeniyle adı Meşeli Kahve'ye çıkan kahvenin önünden geçerken içeri baktım, üç beş masa dolu, kimi masada kimi ayakta herkes pürdikkat televizyon izliyor.

"Siz biraz şu bankta oturup bekleyin," dedim Gül'e. "Ben durumu öğrenmeye çalışayım."

İçeri daldım. "Selamünaleyküm beyler," dedim. Yüzlerini bana çevirmeden mırıldanarak selamımı aldılar.

"Yahu, ne diyor televizyon?" diye ortaya sordum. "Bir şeyler öğrenebildiniz mi, ne oluyormuş?"

"Dört ayrı yerde patlama olmuş," dedi ihtiyar bir adam neden sonra. "Belli ki yayılan bir yangın var. Bazı anacaddeler zarar görmüş, bazılarını da kapatmışlar. Bütün söyledikleri bu kadar. Ama kim yaptı, neden yaptı, ne oluyor hiç belli değil. Yahut da belli ama bunu açıklamaktan çekiniyorlar. Malum, bütün haber kanalları iktidar ne isterse onu haber yapıyor."

Onun yanında oturan gençten biri, "Allah belasını versin bu Suriyelilerin," dedi. "Zaten ne musibet geldiyse başımıza onlardan gelmedi mi? Onlar geldi işimizi, aşımızı elimizden aldılar. Şimdi de buranın gerçek sahibi gibi davranmaya başladılar."

Bıyıkları sigaradan sararmış başka bir ihtiyar, onun kaldığı yerden devam etti. "Geçenlerde Adalar vapurunda bunlardan biri koskoca bir Suriye bayrağı açmış. Yani ne diyor? Burası artık bizim de memleketimiz. Düşünsene bu ne cüret! Kavga çıkmış vapurda. Allah bilir bu olaylar da ondan sonra başlamıştır. Allah'ın götü boklu Arapları!"

O böyle söyleyince birden her kafadan bir ses çıkmaya başladı. Sonunda bu kakofoni öyle bir hale geldi ki seslerin hepsi birleşip

başka bir patlama gibi kahvenin ortasına düştü. Baktım, bıyıklı, iriyarı biri deminki genci yakasından tutmuş sarsıyor.

"Onlar da bizim Müslüman kardeşlerimiz değil mi, bıraksaydık ortada mı kalsalardı?" diyor.

Öbür masada oturan iki adam, bunun sonunda mutlaka darbe olur, diye tartışıyorlar. Biri bir şey diyor, öteki olur mu öyle şey diye cevap veriyor. Kahvecinin çırağı elinde tepsi boşları götürürken, "Sen kimden yanasın abi?" diye bana sordu. "Bir yan mı var?" dedim hafif alayla. Sanki ekranda bir futbol maçı var da hangi tarafı tuttuğumu soruyor.

"Yahu ortada fol yok yumurta yok, nerenizden uyduruyorsunuz bu lafları?" diye ortaya bağırdım daha fazla dayanamayarak. "Bir sakin olun da işin aslını anlayalım hep birlikte."

Ortalık biraz yatıştı ama biraz sonra yine iç savaş mı çıktı acaba, bir darbe olsa da asker yönetime el koysa daha mı iyi yoksa hükümet erken seçim mi istese, diye başka bir tartışma başladı. Dışarda bir şey yoksa bile yakında burda olacak, diye kendimi apar topar dışarı attım.

Gül'le Oğuz yan yana banka oturmuş, ben az önce arkalarındaki kahveye girmemişim de meşe ağaçlarından birine tırmanmışım gibi başlarını kaldırmış ağaca bakıyorlar. Sararmış yaprakların üstünde rüzgâr sarhoşu bir karga biteviye dönüp duruyor. Onlar öyle dikkatle ağaca baktıkça karga o bakışa cevap veriyor, o da gözlerini dikmiş onlara bakıyor sanki. Gül eğilmiş Oğuz'a fısır fısır bir şeyler anlatıyor.

"Ya, işte böyle bir şeydi bizim ordaki kestane ağacı," diyordu. "Sen hiç ömründe böyle büyük bir ağaç gördün mü daha önce? Ben gördüm. Aslında sen de gördün. Sen de benim anlattıklarımı gördün Oğuz. Hayal gücü de ruhun gözüdür çünkü."

Etrafta böyle bir kargaşa varken ve biz bu halde yola çıkmışken onun böyle sakin sakin, bir köre karşısındaki manzarayı anlatır gibi Oğuz'a ağaçtan bahsetmesi tuhafıma gitti. Ne yapmak

istiyordu bu kız? Durumun ciddiyetinin, kalkıştığı işin büyüklüğünün farkında mıydı acaba?

Bu kızı çektiği tüm çileye rağmen onca yıl o evde tutan, bu sakat adama bağlayan şey apaçık ortadaydı. Gül iyilik peşinde değildi, yaptığı işi iyilik olarak da görmüyordu. Bunu yapabilmesinin tek bir açıklaması vardı: sevgi. Gül ona bakmayı seviyordu ve sadece bu sevgiyle beslenerek ayakta kalabilmişti. İnsan ancak birini çok sevdiğinde en onulmaz yaraların üstesinden gelir, en katlanılmaz acılara katlanır.

Ben öyle birden arkalarında bitiverince boş bulunup sıçradı. Tam da o anda kuşlar acı bir çığlıkla hep birden havalandılar. Gül aniden ağlamaya başladı.

"Duydun mu, yeryüzünün sesidir bu," dedi. "Bir yerde acı varsa toprağın üstündeki canlıların hepsi bunu kendine göre haykırır. Bu kuşlar böyle durduk yerde bağırmadı. Mutlaka kötü bir şeyler oluyor."

"Mültecilerle Türkler birbirine girmiş anlaşılan," dedim. "Yollar kapalıymış. Nasıl gideceğiz ben de bilmiyorum. En iyisi caddeye kadar yürüyüp ordan otobüse binelim. Belki bir taksi buluruz, bizi iskeleye kadar götürür. Vapurlar çalışıyorsa ne âlâ, sizi vapura bindiririm."

"Sonuna kadar bizimle gelmeyecek misin? Ben öyle sanmıştım," dedi yüzüme kırgın bakarak.

"Hele bir kendimizi Kadıköy'e sağ salim atalım, o zaman karar veririz," dedim onu rahatlatmak için, "Yok, eğer vapurlar da çalışmıyorsa benim dükkâna gider ortalık sakinleşene kadar bekleriz."

Yanaklarındaki ıslak çizgileri elinin tersiyle kuruladı. "Ne dükkânı?"

"Antikacı dükkânım var benim," dedim. "Kadıköy'de. İskeleye yakın, Antikacılar sokağında."

Söylediğim şeyin ne kadar anlamsız olduğunu onun bakışlarından anladım. Elbette, ne iskeleyi ne de öyle bir sokağı biliyordu. Belki antikacı ne demek onu bile bilmiyordu. Bunu düşünerek açıklamaya girişti.

"Eski eşya alıp satıyorum ben. İşim bu."

"Anladım. Eskici gibi bir şeysin yani."

Güldüm. "Eh, öyle de denebilir."

"Ne tuhaf," dedi. "İnsan başka bir şey yapmak dururken neden böyle bir iş yapar ki?"

"Babamın mesleğiydi," dedim omuz silkerek. Ama bunun yeterince doyurucu bir yanıt olmadığının farkına vardım. Bu benim de her zaman üstünde düşünüp durduğum ama aklıma yatan bir cevap bulamadığım soruydu. Bir cevabı varsa eğer.

"Doğrusunu istersen bu sorunun cevabını ben de bilmiyorum."

Yüzüme dikkatle baktı ve üzerine basa basa tekrarladı, "antik-acı."

Antik-acı. Antik-acı. Bazı kelimeler vardır ki başka bir yerinden bölündüğü zaman bambaşka anlamlara açılır. Artık bir kelime olmaktan çıkar öyle olunca. Sanki ölü bir bedeni terk eden nefes olur da yeniden ete kemiğe bürünüp içine girebileceği bir kalıp arar kendine. Bunca yıldır bu işi yaparım da benim bile aklıma gelmezken şu kız, şu bir damlacık, üstelik dünyayı ne zamandır seksen metrekareden ibaret bir yer sanan Gül, tutsun da geçmişle acı arasında bir bağ olduğunun sırrını çözüversin, olacak iş mi?

Neden çiğ köfteci değilim ya da su tesisatçısı? Bankada veznedar, bir şirkette pazarlamacı yahut da tır şoförü olmayıp bütün gün camları bozarmış bir dükkânda eski eşyaların küf ve ölüm kokan yüzüyle bakışarak oturmamın nedeni ne? İnsanların yaşanmış hayatlarından, geçmişlerinden gelen ne çok anı, ne çok acı var kim bilir bu eşyaların üstüne sinmiş.

İkizim Rasih ölmeseydi babamın sevgili oğlu olarak onun işini o sürdürecekti belki de. O zaman ben başka bir şey olur muydum?

GÜL

1.

Antik-acı. Yaptığı iş buymuş. Bu adam demek ki o yüzden insanın yüzüne bakar bakmaz bütün geçmişini, o güne kadar çektiği bütün acıyı görür gibi gelmişti bana. Tozlu bir eşyaya bakar gibi baktı bize. Oğuz'la bana. Ve gördü. Zamanın üstümüze ince bir nakış gibi işlediği her şeyi.

Ağacın altında öylece kalakalmış, ne yapacağımızı konuşurken az önce rüzgârın ellerinde aklını yitirmiş gibi dönüp duran o kara kuş yeniden belirdi. Sanki söylediğimiz sözlerin içinden geçip alçaldı ve pat diye ortamıza düşüverdi. Kursağındaki son nefesi bırakırken siyah, bilye gibi gözü gözümüzde çakıldı kaldı. O anda bana öyle geldi ki ağzımızdan çıkan bütün sözler birer kuş olmuş, birazdan hepsi bir kuş yağmuru şeklinde üstümüze dökülecek. Öyle bir kuş yağmuru olacak ki hem de bu, ayaklarımızın altında kara, katı bir kuş ölüsü yığını su gibi birikecek. Bu ölü kuşların tamamı nafile söylenmiş sözlerdir aslında. Ağızdan bir kere çıkan ama çıktıktan sonra menziline ulaşamayan, karşılığını bulamamış

her söz, boşlukta bir hançer gibi asılı kalıp mutlaka bir kuşu öldürür. Bir nevi kendi anlamını hançerlemektedir o sırada söz.

Resul Abi bir iki adım geri kaçtı. "Ne oldu buna?" dedi, büyümüş gözlerle yüzüme bakarak. Hem öyle bir baktı ki bir an karga onun gözüne kaçmış da telaşla bir sol gözüne bir sağ gözüne sekip duruyor gibi geldi bana.

"Dumandan zehirlenmiştir belki," dedim gökyüzünü gösterip. Gerçekten de iki yandan gelen duman, havada giderek yoğunlaşıp ağırlığını hissettiriyordu.

Omuzuma astığım çantayı ona uzatıp Oğuz'u oturduğu yerden kaldırdım, onun kolunun altına girdim. Yeniden birleşip tek bir vücut olmuştuk işte.

"Çabuk olalım o zaman," dedim. "Başımıza bir iş gelmeden gideceğimiz yere varalım."

O anda sokağın başından bir taksi hızla bize doğru gelmeye başladı. Yanımıza yaklaşınca el edip durdurdu Resul Abi.

"Bizi karşıya götürür müsün?" dedi şoför kapısının yarı açık camından. "İstersen ikinci köprüden."

Taksici, sigarasını son bir nefeste kökleyerek sokağa fırlattı. "Çalışmıyorum abi," dedi. "Suriyeliler her yere molotofkokteyli atıyormuş diye duydum. Bizimkiler de boş durur mu bunların mahallelerini basmışlar birkaç yerde. Bugün taksi bulamazsınız. Ben eve gidiyorum, aklınız varsa siz de eve gidip bekleyin. Hem zaten köprüler de kapatılmış. Belki vapurla geçersiniz."

Böyle söyleyip cevap beklemeden gaza basarak uzaklaştı. Hızır Peygamber'in halimize acıyıp yolumuza çıkardığını düşündüğüm taksi bütün hayallerimizi de yıkıp gidince bir an içim kararır gibi oldu. Öbür yandan da Resul Abi'nin adama, bizi götürür müsün, demesinden umutlanmıştım. Demek yarı yolda bırakmayıp gideceğimiz yere kadar bizimle gelecekti. Bunu düşününce içime ferah bir su yayıldı ama ona bir şey sormadım. Sorsam belki de yok diyecek. Ama belki de Hızır bu Resul'ü göndermiştir gideceğimiz yere bizi ulaştırmak için.

Hem ortalıkta kimseler yokmuş, herkes evlerine çekilmiş gibi görünüyor ama aynı anda da her nasıl oluyorsa bütün şehir kaynayan demlik gibi fokurdayıp duruyordu. Üstünde yürüdüğümüz asfalt, soğuğa rağmen nefes alıp veren bir karın gibi şişmiş, kaldırım taşları ve binaların beton duvarlarından her an çığlığa dönüşüverecek bir inilti gelmekteydi. Her şey hem durağan hem de kesintisiz bir hareket halindeydi sanki. Şimdi evde kalıp Aliye'nin gittikçe katılaşan bedeniyle birkaç gün daha geçirmek varken olan biten her neyse kendimizi tam ortasına atmıştık. Üstelik Resul Abi belki de haklıydı. Bu tehlikeli yolculuk artık gerekli bile olmayabilirdi. Bir şekilde karşı sahile varmayı becerebilsek bile bizi orda bekleyenin ne olduğu belli değildi. Dahası, Safiye Abla diye biri belki o adreste artık oturmuyordu ve biz bu kadar yolu boşuna gitmiş olacaktık.

Düşüncelerimi okumuş gibi gözü yüzümde, ağzımdan çıkacak kelimeleri bekliyordu Resul Abi.

"Çok geç olmadan geri mi dönsek acaba?" dedi. "Baksana durum pek iyi değil gibi. Nasıl gideceğiz ta oralara? Yarını bekler, ortalık yatışınca yola çıkarız."

Zınk diye duruverdim birden.

"Sen istersen dön Resul Abi," dedim. "Ben bu saatten sonra çıktığım yoldan geri dönmem. Bizi merak etme, bir yolunu bulur gideriz."

Bunu söylerken sesimin içinde bütün anlamlar tersine döndü. Sokağa çıkınca üstüme kendimi bile şaşırtan bir güç gelmişti sanki. Bu adamı gırtlağına kadar işin içine sokmuş, o olmadan bu işin içinden çıkamayacakmışız gibi dört elle sarılmıştım da şimdi karşısına geçmiş meydan okuyordum. Halbuki değil öyle tek başına gidip Safiye Abla'yı bulmak, bu mahalleden doğru dürüst çıkmışlığım bile yoktu.

"Öylece bırakıp gideyim değil mi? Nasıl gideceksin peki?" dedi. "Yol iz bilmeden bu şehirde bir yerden bir yere gitmek kolay mı sanıyorsun?"

Oğuz'u işaret etti. "Üstelik bir de yanında bu varken."

"Ben giderim," dedim yeniden diklenerek. "Bir yolunu bulurum elbet. Hem Oğuz'a 'bu' demekten de vazgeç. Eşya değil ki, o da senin benim gibi bir Allah'ın kulu!"

O anda çekip gidebilirdi. Bulunduğumuz yerden bizim apartmana varması, en üst kata çıkıp evin kapısını çalması, kendine sıcak bir çay koyup televizyondan ve pencereden dışarda neler olup bittiğini izlemesi en fazla yirmi dakika sürerdi. Bütün bunları unutur, bu dünyada Gül isimli melek yüzlü bir katil ile Oğuz isimli bir sakat oğlan olduğunu ve bu ikisinin hiç bilmedikleri bir şehrin ortasında üstelik de bir mahşer özetinin içinde yolculuk etmeye çalıştıklarını aklından sonsuza dek çıkarabilirdi. İkimizi de büyük ihtimal bir daha görmeyecekti.

Kim olsa öyle yapardı. Ama o yapamadı. Bunun yerine yere bıraktığı siyah çantayı yeniden omzuna astı.

"İyi o zaman, hadi bakalım. Allah sonumuzu hayır etsin," dedi.

Anacaddeye doğru koşar adım gitmeye başladık. Oğuz bize ayak uydurmakta güçlük çekiyor, çok zorlanınca da aaaaa, aaaa, diye avazı çıktığı kadar bağırıyordu. O zaman biz de ya ayaklarımızın hızını kesiyor ya da durup birkaç dakika dinlenmesine izin veriyorduk.

Ağaçlar bir gece içinde bütün yapraklarını dökmüşler gibi kaldırım kenarlarında yapraklar birikmişti. Bir rüzgâr çıksa da bu sarı battaniyeyi parçalar gibi dağıtsa diye kıpırtısız bekliyorlardı sanki. Ama gökyüzü sadece grinin tonları arasında renk değiştiren bulutlarla kaplıydı ve rüzgârdan eser yoktu. Ağaçların çıplak dalları gökyüzüne doğru el açmış gibi dimdik uzanıyordu.

Anacaddeye vardığımızda bizi daha da beter bir manzara bekliyordu. Yolun ortasında kalmış birkaç araba, kapısı açık halde terk edilmiş, park halinde olanların çoğu yakılmıştı. Yukarı baktım, kimi pencerelerde ürkek başlar dışarı uzanıyor, caddenin

bir o yanına bir öbür yanına bakıp telaşla pencereyi kapıyorlardı. Derken uzaktan bir uğultunun giderek yaklaştığı duyuldu. Bu öyle bir uğultuydu ki içinde kırılan camları, ezilen çiçekleri, yakılan arabaları, yıkılan evleri, kopan kafaları ve çatırdayan kemikleri barındırıyordu. Birbirinden ayrılan, birbiri içine karışan, biri diğerinin sesini bastıran bütün seslerin oluşturduğu saf, dur durak bilmeyen bu uğultu ılık bir kan gibi yan yollardan şehrin damarlarına akıyordu sanki. Aliye'nin laneti bu, diye düşündüm. Ölürken bizi öyle bir lanetledi ki biz asla o evden çıkamayalım, bir yere varamayalım diye oluyor bütün bunlar.

Caddenin alt tarafından yirmi beş otuz kişi bize doğru koşuyordu. Gözümüzün seçebileceği mesafeye geldiklerinde, ellerinde taş ve sopalar taşıyarak bağrışan gençten bir grup olduklarını fark ettik.

Resul Abi hemen bizi en yakındaki binanın açık kapısından içeri sürükledi. Kapıyı arkamızdan kapatıp girişteki merdivenlere yan yana oturduk. Az önceki grup çığlık çığlığa yaklaşırken ne olur ne olmaz diye girişte beklemek istemedik. Oğuz'u iki koluna girip birinci kata kadar güçbela çıkardık. Bütün bu olanlara şaşırmış, evden böyle apar topar çıkarılıp nereye götürüldüğünü anlamaya çalışıyordu hâlâ. Yıkılacağı için boşaltıldığı belli metruk bir binaydı bu. Kapıları sökülmüş karşılıklı iki daireden birine girdik. Bir odada sırtımızı duvara yapıştırıp üçümüz yan yana oturduk. Dışardaki gürültü azalacağına büyüyormuş gibi geliyordu bize. Oğuz'a bu kadar heyecan fazla gelmiş, o da yerinde duramaz olmuştu. Sakinleştirici ilaçlarından birini çıkarıp alelacele yutturdum.

"Sus," dedim. "Bak dışarda kötü adamlar var. Sen böyle ses çıkarırsan bizi duyarlar."

Böyle deyince sustu. Yan yana üç kader mahkûmu gibi ses çıkarmadan epey bir süre bekledik. Heyecandan sürekli işeme

ihtiyacı hissediyordum. Kalkıp pencereye fazla yaklaşmadan etrafta dolaştım, evin tuvaletini buldum. Belli ki bir kuş sürüsü kırık camdan içeri girmiş her tarafı kuş pisliği öbekleriyle doldurmuştu. Dayanılmaz bir koku vardı. Burnumu tutup kırık klozete oturdum ve işedim. Deli gibi susamıştım da. Musluktan su akıp akmadığını kontrol ettim. Akıyordu. Ağzımı dayayıp kana kana susuzluğumu giderdim.

Geri döndüğümde Oğuz sakinleşmiş, yere bıraktığım çantanın üstüne doğru iyice kaykılmıştı. Onu da kendimle birlikte içinden çıkamayacağımız bir maceraya sürüklemek istemiyordum. İyi ve mutlu olmasını istiyordum. Safiye Abla'ya bağladığım mutluluk nasıl bir şeydi, onu tam olarak bilmiyordum. İyi bir şeyler hayal etmeye çalıştım. Baştan sona güzel geçecek bir günü, tatlı bir sözü, neşeli bir şarkıyı. Aklıma hiçbiri gelmiyordu. Dışarda pencerenin pervazına konmuş bir serçe durmadan kendi tüylerini gagalıyordu.

Neden sonra birilerinin merdivenlerden fısıldaşarak indikleri duyuldu. Oğuz'a dönüp işaretparmağımı dudaklarıma götürdüm. Boş sandığımız binada demek birileri daha vardı. Dost mu düşman mı olduğunu bilemediğimiz için ses çıkarmadan bekledik. Ama burda olduğumuzu biliyorlardı. Kararsız ve ürkek adımlar her katta durup boş daireleri geziyor ve kendilerinden sonra gelen bu davetsiz misafirleri arıyordu. Sonunda bizim kata kadar indiler. Karşı daireden sesleri duyuluyordu. Camdaki serçe telaşla uçup gitmişti. Kıpırdamadan yerimizde oturmuş, bizi bulmalarını bekliyorduk. Bizi bulduklarında ne yapacakları, bizim onlara nasıl cevap vereceğimiz konusunda bir fikrimiz yoktu. Resul Abi kulağıma eğilip çantada kendimizi korumaya yarar bir şey olup olmadığını sordu. Beni ne sandın, diyesim geldi ama yaşlı bir kadını öldüren birinin yola çıkarken üstünde bu tür şeylere karşı da bir silah bulunacağını düşünmüş olabilirdi. Başımı iki yana sallayarak, yok dedim.

Onlar yaklaştıkça Türkçeden başka bir dil konuştuklarını duyduk. Arada sırada kulağıma anlayabildiğim, tanıdık kelimeler çalınıyor ve nasıl olup da bunca yıldır hiç kullanmadığım bir dili hatırlayabildiğime şaşırıyordum. Mavimsi bir parlaklık sağ yanımızdaki duvara vuruyordu. Ayak sesleri daha da yaklaşmıştı. Yüreğim ağzıma gelecek gibiydi. Oğuz ilacın etkisiyle uyukluyordu. Sonunda bulunduğumuz odaya on beş on altı yaşlarında üç çocuk girdi. İçlerinden birinin elinde küçük bir çakı vardı. Diğer ikisini arkasına almış, bacaklarını iki yana açmış ve elindeki çakıyı bize doğru uzatmıştı. Korktuğu belliydi. Kırık bir Türkçeyle konuştu.

"Bize zarar vermeyin! Biz bir şey yapmadık!"

Donmuş kalmıştık. Korkudan bacaklarım kaskatı oldu.

Resul Abi ayağa kalktı. "Merak etmeyin, kimseye zarar verecek bir halimiz mi var? Asıl siz bize zarar vermeyin. Siz kimsiniz?" dedi elinde çakı tutan çocuğa.

"Bizi kovaladılar. Saklanıyoruz."

Demek dışardaki kalabalık onların peşindeydi.

"Biz onlardan değiliz," dedi Resul Abi. "Biz de kalabalıktan korkup buraya geldik."

Bunu söyleyince çocuklar rahatladı. Kendi aralarında Arapça konuşmaya ve ne yapacaklarını tartışmaya başladılar. Farklı bir şiveyle konuştukları halde söylediklerinin çoğunu anlıyor ama onlara belli etmiyordum.

"Bir hafta önce mahallede maç yapmıştık," diye açıkladı deminki çocuk bize dönerek. "Maç sırasında olay çıktı. Türklerle bizimkiler birbirine girdi. Bizim takımdan biri onlardan birini fena dövdü. Çocuğun kolu kırılmış dediler. O günden beri nereye gitsek peşimizi bırakmıyorlar. Biz hiçbir şey yapmamıştık. Arkadaşımıza da kızmıştık."

Üst katlardan yeniden çarpan bir kapı veya pencerenin sesi duyuldu.

"Başkaları da mı var?" dedi Resul Abi.

"Biz kimseyi görmedik. Rüzgârdan çarpıyor herhalde," diye tereddütle cevap verdi oğlan. Eline yakışmayan o çakıyı kapatıp cebine soktu.

Sustular. Başka bir dünyada gibiydiler. Korkmuşlardı. Dışarda ince bir yağmur çiselemeye başladı. Allahım bir de yağmur bastırmasa, dedim içimden. Yağmurda ilerlememiz iyice güçleşir. Belki o zaman Resul Abi büsbütün vazgeçip bizi bırakır, geri döner. Ne olur yağmur yağmasın!

Çakılı çocuk bir anlık kararsızlıktan sonra temkinli bir şekilde cama doğru gitti. Kendini göstermemeye çalışarak bir müddet sokağı izledi. Peşlerindeki kalabalığın gittiğinden emin olmak istiyordu.

"Biz yine de apartmanın arkasından kaçalım," dedi en kısa boyluları Türkçe.

Belki bizim de onlara katılıp katılmayacağımızı anlamak istedi. Baktı ki biz yerimizden kımıldamıyoruz, geldikleri gibi apar topar kayboldular. Aşağıda demir bir kapının açılıp kapandığı işitildi. Gittiklerinden emin olduktan sonra,

"Hadi biz de gidelim, uzun süre burda kalamayız," dedi Resul Abi. "Vakit kaybetmeden yola devam edelim."

"Onlar da karşı yakaya geçeceklermiş," dedim.

"Nerden biliyorsun?"

"Ben de eskiden onların diliyle konuşurdum," dedim. "Şiveleri farklı olsa da çoğunu anlıyorum söylediklerinin."

"Ne tuhaf kızsın sen," dedi "daha kazıdıkça neler çıkacak bakalım altından."

Hep birlikte yeniden dışarı çıktık. Neyse ki yağmur, yerleri hafif ıslattıktan sonra dinmişti. Az önceki grup iyice uzaklaşmış, sesleri duyulmaz olmuştu. Tam tehlike geçti diye sevinirken bu kez de kollarına kırmızı bant takmış bir grup genç koşar adımlarla önümüzden geçti. Çoğu lise çağında çocuklardı. Resul Abi çekinerek en arkada giden birini kolundan yakaladı.

"Yahu delikanlı," dedi. "Ortalık kaynıyor ama ne oluyor, merak ettim?"

"Tam bilmiyorum," dedi dişlerinin arasından tükürür gibi. "Ama bu pisliklerden biri oto sanayide kendisine iş veren ustasını bıçaklamış. Dün açlıktan ağızları kokuyordu, şimdi böyle nankör işte bunlar."

Kolundaki kırmızı bandı gururla gösterdi.

"Bundan sonra öyle keyiflerine göre hareket edemezler bu ülkede. Biz Türk'üz. Kendini Türk sayan herkes bundan takıyor," dedi. Elini cebine sokup birkaç tane aynı kırmızı banttan çıkardı.

"Alın," diye üç tane de bize uzattı. "Bundan takarsanız başınız belaya girmez. Kimin kim olduğu anlaşılsın bundan sonra."

Sonra diğerlerinin arasına karıştı. Hep birlikte yeniden aynı sesi tutturdular.

"Mülteciler dışarı! Dışarı!"

"Kimlermiş?" dedim telaşla.

"Bilmiyorum ama niyetlerinin pek de iyi olmadığı ortada."

Korkmuştum. Belki, dedim içimden, Resul bu noktada kesin artık gitmekten filan vazgeçip eve dönmeyi isteyecek. Ama öyle bir şey olmadı. Çocuğun eline tutuşturduğu bantları bizim çantaya sokuşturdu. Tam o sırada Oğuz'un ayakkabı bağcıklarının çözülmüş olduğunu fark ettim. Yere çömeldim ve onları yeniden bağladım.

Sonradan Resul Abi o anı bana birkaç kere anlattı. "O eğilişinde öyle tarifsiz bir burukluk ama aynı zamanda da öyle bir birlik vardı ki ben orda korkunç bir yalnızlığın içine düşüverdim," dedi. "O anda yanınızdan ayrılsam o yalnızlık beni koca bir ağız gibi yutuverecek zannettim. Böyle yaparak sen sadece o ayakkabıyı değil üçümüzün kaderini de zarif bir fiyonkla birbirine bağladın," dedi. "İşte o zaman anladım. Ne olursa olsun hep beraber bu Safiye Abla'yı bulmak zorundaydık."

2.

Az önce serpiştiren yağmurdan eser kalmamış; gri, yoğun bir bulut şehrin üstünü yavaşça kaplıyor gibiydi. Yeniden temkinli adımlarla yürümeye başladık. Bir yandan da yine bir şey olursa kendimizi nereye saklayabiliriz diye yan gözle açık bir kapı, arkasına saklanacak bir duvar ya da altına girecek bir merdiven altı var mı diye kolaçan ediyorduk. Bir inşaat alanının yanından geçtik. Vinçler, konteynerler, kepçeler terk edilmiş, bazıları devrilmiş, sarı bir duman bütün şantiyeyi kaplamıştı.

Resul Abi, "Korkuyor musun?" diye sordu. Korksam da söylemezdim ama korkudan çok, evden uzaklaştıkça artan şaşkınlıkla karışık bir keder içindeydim. Hayatımın çoğunu geçirdiğim o evi bir daha göremeyecektim ve sanki bu gerçek yeni yeni kafama dank etmişti. Halbuki daha bir saat önce Resul Abi'yle tartışıyor, bir dakika daha orda kalamayacağımı söylüyordum. Şimdiye kadar orayı hapishanem bilir, bir gün ordan kurtulacağım günün hayaliyle yaşardım. İşte o gün gelmişti ama ben ne gariptir ki şimdiden orayı özlemiştim. Bütün çocukluğumu, genç kızlığımı içinde bıraktığım o eski ev, eşyaları, odaları, duvarları, bütün girinti çıkıntıları, sesleri ve kokusuyla arkamda kalmıştı. Donduruluş bir zaman parçası.

Babam, bir ev yıkılana kadar hikâyesi bitmez, derdi hep. Şimdi biz olmadan o hikâyesine nasıl devam edecekti ki? Peki ya camın önündeki o kestane ağacı? Oğuz'la ben olmadan devam edebilecek miydi hayatına? O sessiz, gölgeli, güdük kalmış ağaç ne olacaktı bundan böyle? Pişman oldum birdenbire. Bütün bunlar hiç olmasaydı keşke, diye düşündüm. Aliye Oğuz'u öldürmeye kalkmasaydı, ben de bu yüzden Aliye'yi boğmasaydım. Şimdi böyle var mı yok mu belli olmayan bir hedefe doğru sürükleneceğimize kör topal eski hayatımıza devam edebilseydik. İnsanın kendi

hayatını değiştirmesi ne kadar zor. Keşke başkalarının hayatını değiştirmek de o kadar zor olabilseydi. Muhtarın babamın aklına soktuğu bir fikir beni yerimden yurdumdan edip bütün hayatımı nasıl değiştirdiyse biz de şimdi belki Resul denilen bu adamın hayatına bir çelme takıyorduk. Bu sabah her zamanki gibi kendi yoluna gidecekken onu bambaşka bir yere sürüklüyorduk.

"Bu gidişle ne otobüs ne taksi bulabiliriz," dedi düşüncelerimi okumuş gibi. "Şanslıysak belki metro çalışıyordur."

Yürürken zaman zaman kimi dükkân ve mağazaların indirilen vitrinlerinden kaldırımlarda birikmiş camların üstüne basmamak için caddeye iniyorduk. Vitrinlerde ve içerde ne varsa yağmalanmıştı. Kim yapmıştı bunları? O camlar ayaklarımızın altında çıtırdadıkça Oğuz adımlarını şaşırıp düşecek gibi oluyordu. Bacakları iki huysuz köpek olup birbiriyle dalaşıyor, nefesi hır hır ötüyordu.

Az ötede bir çöpçü, turuncu tulumuyla kaldırımdaki camları kenara süpürüp faraşın içine topluyor, sonra yanındaki tekerlekli çöp arabasına boşaltıyordu. Onu gördüğümüze sevinmiştik. Normalliğe dair bir işaretti varlığı.

"Kolay gelsin hemşerim," dedi Resul Abi. "Ne oluyor bilgin var mı, nedir bu ortalığın hali?"

Adam yaptığı işten başını kaldırıp üçümüze de tek tek baktı, sonra,

"Bilmiyorum abi," dedi. "Her kafadan bir ses çıkıyor. Bu arada bazı fırsatçılar da böyle camları kırıp dükkânları yağmalıyorlar işte."

"Suriyeliler mi?"

"Hayır sadece onlar değil bizimkiler de yapıyormuş. Leşe gelen kuzgunun milliyeti mi olur?"

Önünde durduğumuz bir beyaz eşya mağazasını işaret etti. Gerçekten de içerde hiçbir şey kalmamıştı. Mağazanın ortasında üst üste atılmış boş karton kolilerle birkaç plastik iskemle ve süpermarketlerde kullanılan tekerlekli arabalardan vardı.

Resul Abi'yi kolundan çektim.

"Bu içerdeki market arabasını alalım. Oğuz'u ona oturtup sürersek gideceğimiz yere daha çabuk varırız."

Söylediğimi ikiletmedi. İyi düşündün, deyip içeri daldı ve tekerlekli metal arabayı dışarı çıkardı. Oğuz'u kucakladığı gibi içine oturttu, omzundaki çantayı da onun yanına koydu.

"Oh be," dedi. "Ne iyi oldu böyle Gül, işimiz çok kolaylaşacak."

Ama sıra arabayı itmeye gelince metal tekerleklerin kaldırımda çıkardığı tıkırtılı sesten rahatsız olan Oğuz ürkerek bağırmaya başladı.

"Bu neden yırtınıyor şimdi?" dedi Resul Abi. "Rahatlık mı battı zibidiye?"

"Yüksek seslerden korkar," dedim. Aklıma cebime doldurduğum şekerler geldi. Bir tanesini çıkarıp hemen Oğuz'un ağzına tıktım. Sesi kesildi.

Reşat Bey'in sağlığında hiç bıkmadan hastanelerin arasında mekik dokudular. Her yerden bir çare, bir medet umarak kim ne derse onun sözüne gittiler. Hatta Reşat Bey'in bütün karşı çıkmalarına rağmen Aliye ondan gizli saklı hacı hocalara da bulaştı, Oğuz'a nefesi kuvvetli biri lazım, diyenlerin öğüdünü dinledi. Bir denemekten zarar gelmez, deyip kocasının evde olmadığı zamanlarda eve cübbeli sakallı adamları aldı. O adamlar korkutucu suretleriyle Oğuz'un odasına kapanıp okuyup üfledikçe, türlü çeşit duayı suya fısıldayıp bu suyu her gün içirin dedikçe bir umut yeşerdi gönlünde. Ama olmadı. Ne doktorlar ne hocalar bir gıdım ileriye götürebildi Oğuz'u.

Ne zaman yeni bir şey deneseler eve döndüklerinde karıkoca kanepeye çöküp gözlerinde bir ışık, uzun uzun fısıldaşırlardı. Ama günler geçip de elle tutulur bir sonuç alamayınca bu sefer de Oğuz sanki daha yeni bu hale gelmiş gibi öfkeden deliye döner, ağlaşıp dururlardı evin içinde. Bir can sıkıntısı giderek büyür, yeniden

evi kaplar, ölüm sessizliğine dönerdi. O zaman Aliye'nin yanına yaklaşılmazdı işte. Çatacak yer arar, ne yaparsam bir kusur bulur, ne söylesem ağzımın payını verirdi. İnsanlığımın sınandığını hissederdim böyle zamanlarda. Nereye kadar sabredebileceğimi. Dayanma gücümün bir sınırı olup olmadığını. Yer yarılsa içine girsem yahut o duvarkâğıdının arkasındaki büyük boşluğa saklansam da onun gözüne görünmesem, derdim kendi kendime. Kendimi hepten iş yapmaya verirdim. Halıları, camları köpüklü sularla siler, mutfak dolaplarını boşaltıp Aliye'nin misafir takımları dediği ve eve kırk yılda bir misafir geldiği için nerdeyse hiç kullanılmayan tabakları yıkar, banyoyu pırıl pırıl parlayıncaya kadar ovar, Oğuz'un üstünü günde üç kere değiştirip makineyi çalıştırır, sonra onları iplere serip kurutur, ütülerdim. Eşyalar tozlanarak konuşurdu benimle. Hepsinin tozunu alırken üstlerinde birikmiş gamı kederi siliyormuş gibi rahatlardım. O kadar çok çalışırdım ki yorgunluktan öleyim, benden geriye sadece işim kalsın isterdim. Sahi ben ölsem, derdim kendi kendime, kimsenin bir haberi bile olmayacak. Bu dünyadan bir Gül geçtiğini bu evdekilerden başka bilen kalmadı. Onlar da teker teker gidiyorlar. Reşat Bey gitti, Aliye gitmeye hazırdı, ölüme göz kırpıyordu.

Ne zamandır çok hastaydı ama kendisinden sonrasını merak ettiğinden bir türlü Azrail'in o siyah kanadına tutunup gidemiyordu. Ben sadece ona yardım ettim. Şimdi artık yok. Bir buzdolabının içinde kazık gibi dikiliyor. İlk geldiğim gün saçımda bit ararken, beni banyoya sokup derimi kazıyarak bana başka bir deri giydirecekmiş gibi ovarken, üstümden çıkanları bir çöp torbasına doldurup kapının önüne koyarken yüzündeki o kurşun geçirmez ifadeyle dolapta donuyor. Bundan sonra Aliye yok. Sadece hayali, hayatımızda gittikçe kapanan bir bıçak yarası gibi var olmaya devam edecek.

Nihayet metro istasyonunun olduğu meydana varmak üzereydik. Yanımızdan bir minibüs hızla geçti. Resul Abi arkasından

bağırdı ama zaten hıncahınç doluydu, durmadan yoluna devam etti. Zaten dursaydı da binebilmek için Oğuz'u oturttuğumuz arabayı bırakmak zorunda kalacaktık.

"Neyse fazla yolumuz kalmadı," dedi. "Şu camiyi geçtikten sonra beş yüz altı yüz metre ancak var."

O böyle söyler söylemez caminin hoparlöründen önce ezan okunmaya başladı, arkasından sala verildi. Ve bu hiç durmadan devam ediyordu. Ne oluyor, demeye kalmadan bu kez epeyce kalabalık ve çoğu yaşlılardan oluşan bir grup tekbir sesleriyle köşeyi dönüp camiye doğru yürümeye başladı. Baktık, az önce çöpleri toplayan adam da turuncu giysisiyle arkalarına takılmış gidiyor. Yanımızdan geçerken bizi fark edip durdu. Gözleri büyümüş, elini ayağını nereye koyacağını bilmiyordu.

"Kıyamet kopuyormuş abi!" dedi. "Allah sonumuzu hayır etsin."

"Yahu deli misin, ne kıyameti?"

"Vallahi İstanbul'un dört ayrı yerinde Deccal'ı görenler olmuş."

Eliyle kalabalığı işaret etti.

"Daha demin şurdaki amcalardan biri anlatıyordu. Kendi gözleriyle görmüş, vapur iskelesinde paçavralar giymiş, yüzünün bir tarafında kaşıyla gözü olmayan bir adam eline bir pala almış, dine, kitaba, peygamber efendimize sövüyormuş. Aynı adamı Şişli'de bir çocuk da görmüş. Hem de aynı saatlerde."

"Olur mu öyle şey," dedi Resul Abi. "Çok saçma bu söylediğin."

"Tövbe de abi," dedi adam. Yeniden kalabalığa karışmak için acele ettiği belliydi.

"Bence siz de çok geç olmadan gelin Allah'a sığının," diye bağırdı kalabalık onu yutup kudurmuş bir sel gibi camiye doğru akmadan önce. Bir an gözleri Oğuz'a takıldı. Uzun uzun baktı ona. Aklından neyin geçtiğini yüzünden okudum.

Siz, diyecekti gözünü dikip biraz daha baksa, siz bu ucubeyi bir yerden mi buldunuz da böyle arabaya koymuş taşıyorsunuz?

Belki de değişik yerlerde aynı anda zuhur eden Deccallardan bir tanesi de budur. Sonra arkasını dönüp köpürmüş bir su gibi akan o kalabalığa seslenecekti, yetişin ey ümmeti Muhammed, onlardan bir tanesi de burda!

Bunların olmasına fırsat vermeden market arabasının sapına yapıştığım gibi itmeye, ordan uzaklaşmaya başladım. Resul Abi arkamdan yetişip arabayı elimden aldı.

"Ne oldu?" dedi. "Korktun mu o kaçık heriften?"

"Oğuz'a bir şey yapacak sandım."

İkimiz birden Oğuz'a baktık. Kabuğunu delip yumurtasından yeni çıkmış bir civciv gibi şaşkın etrafına bakıyor. Arada bir soğuktan mı heyecandan mı belli değil, titriyor ama öyle rahatsız edici bir titreme değil bu; üstünü rüzgârın yaladığı suyun kıpraşmasına benzer, gelgeç bir şey. Bacaklarını karnına çekmiş, tortop olup iyice ufalmış arabanın içinde. Tek elini arabanın tellerinin içinden geçirmiş. Başını yana atıp tek omzunun üstüne düşürüyor. Böyle olunca boynu bütün güneş görmemişliğiyle ortaya çıkıyor. Oğuz'un boynunda eskiden kalma bir yara izi var. Aliye'ye sordum neden olduğunu hiç anlatmadı. Bundan sonra hiç öğrenemeyeceğim. Aliye'nin ölümüyle Oğuz'a ait bütün geçmiş de yok olup gitti. Onun benden önceki varlığına dair hiçbir şey kalmadı. Ben o eve girdiğim anda bütün geçmişimden nasıl koptuysam işte Oğuz da o evden çıktığında aynı şeyi yaşadı.

İkimiz de güneşe hasret yaşadığımız için o kadar beyaz görünüyoruz ki ilk dışarı çıktığımızda Resul Abi, hayaletlere benziyorsunuz, dedi. Belki haklı, biz Oğuz'la ancak "Gül" ve "Oğuz" olarak tasarlanmış iki insanın birer müsveddesi, birer hayaletiz. Aslı olmayı becerememiş iki zavallı.

Yolumuza devam ettik. Kaldırımda tek sıra halinde, gölgeli yollardan metroya doğru ilerledik. Nerde bir ağacın altından geçsek mutlaka birkaç kuş ölüsü oluyordu. Kuşların neden böyle patır patır ağaçlardan döküldüğüne dair bir neden gelmiyordu

aklımıza. Duman henüz buraya ulaşmadığına göre bunlar olsa olsa o dumanı soluyup buraya kaçan ve sonra da ölen kuşlardı.

Ben buralardan ilk defa yürüyerek geçtiğim halde her şey biraz tanıdık geliyordu. Daha önce gördüğüm bir filmi yeniden izliyor gibiydim. Yumruklarını sıkmış, parmaklarının boğumlarını ısıran Oğuz'u gösterip, "Gerçekten de anlıyor mu bütün bu olanları?" dedi Resul Abi. "Ya da ne kadarını anlıyor?"

"Anlıyor tabii," dedim. "Ama o bizim anladığımızdan daha başka türlü anlıyor. Bizim gördüğümüzden başka türlü görüyor, bizim duyduğumuzdan başka türlü duyuyor. Bazen ben de merak ediyorum bu dünyayı bizden daha mı iyi anlıyor? Yahut bu gördüklerimizin ne kadarı bize, ne kadarı ona ait? Biz gördüğümüz kadar mı anlıyoruz dünyayı yoksa anladığımız kadar mı görüyoruz Resul Abi?"

Güldü. "O zaman sen de aynısın," dedi. "Sen ne kadarını gördün ki bu dünyanın, pürçekli kız?"

Reşat Bey ölmeden bir yıl önceydi. Oğuz birdenbire hastalanıp korlaşmış bir kömür parçası gibi yanmaya başlamıştı. O gün Aliye Hanım evde yoktu. Geceden bir akrabasına başsağlığına gitmişti. Mecbur senle ben götüreceğiz hastaneye kızım, dedi Reşat Bey. Oğuz'un alevlenmiş bedenini güçbela aşağı indirip bir taksiye bindik. Bindiğimiz taksi sokağı dönüp de bu caddeye sapınca benim içimdeki kafesten de bir kuş salınır gibi oldu. Sandım ki ben o evden bir daha hiç dönmemek üzere çıktım. Arabaların arasında pürdikkat camdan dışarı bakıyor, gördüğüm her şeyi hafızama ince bir nakış gibi işlemeye çalışıyordum. Çünkü o güne kadar benim hafızam, ortasında büyük bir kestane ağacı bitmiş boş bir düzlüktü aslında. Ben o evde geçirdiğim yıllarda bu düzlüğe bir çöp dahi ekleyememiştim. Şimdi yıllar sonra o boşluğu dolduruyor, dur şu gördüğümü de unutmayayım diye iki gözümü fotoğraf makinesi gibi açmış, gördüğüm her şeyin

resmini çekiyordum. Yollar, ağaçlar, mağazalar, binalar, meydanlar, insanlar, ışıklar gözümün önünden geçtikçe içimdeki düzlük de doluyordu.

Ama bu yetmiyordu bana. O sırada arka koltukta başını kucağıma koymuş yatan Oğuz da görsün istiyordum bunları. O bu gördüklerime şahitlik etmezse bir şey eksik kalacak sanıyordum ya da ben aslında bunları görmemiş sayılacağım. Ama Oğuz bütün bunlardan habersiz gözünü bile açmadan ateşli başıyla dizimde öylece yatıyordu. Öyle yanıyordu ki sıcaklığı onun başından benim dizime geçip beni de yakıyordu. Normalde kıpır kıpır olan o gövde hiç hareket etmiyordu. Babasının koyduğu gibi hareketsiz yatıyordu dizimde. Bir an için ölmüş olduğunu düşündüm ama başını kendime doğru çevirince gözlerini açıp yüzüme baktı. O zaman anladım ki ben artık o olmadan kendim olamıyordum. Ben Oğuz'un ağzı, yüzü, kolları, bacakları, eli, ayağı, gözü oluyordum da bir türlü kendim olamıyordum.

Bunu düşününce çok az yaptığım bir şeyi yaptım ve oturduğum yerde ağlamaya başladım. Önde, şoförün yanında oturan Reşat Bey, benim cama yüzümü dayamış böyle içli içli ağladığımı görünce şaşırdı. Çünkü o evde çoktandır kabuk tutmuştum ben. Yüzüm öyle kalın bir kabuk bağlamıştı ki benden dışarıya hiçbir duygu parçası sızmaz olmuştu. Reşat Bey o yüzden şaşırmış, Oğuz için üzüldüğümü sanıp, üzülme evladım inşallah bir şey olmaz, demişti.

Nihayet, şimdi hepsi ölüm sessizliğinde olan envai çeşit mağazaları, şekli dev bir yumurtayı andıran alışveriş merkezi, etrafını çevreleyen büyük binalarıyla meydan göründü. Bizim gibi sadece metronun çalışacağı umuduyla buraya koşmuş on beş yirmi kişi etrafta bekleşiyordu. Resul Abi gençten bir çocuğu durdurdu ve metronun çalışıp çalışmadığını sordu. Onlar kendi aralarında

konuşurken birden beklenmedik bir rüzgâr çıkıp önüne ne gelirse sürüklemeye başladı. Öyle bir rüzgârdı ki esebilmek için bütün karmakarışık, sıkışık binaların, yolların arasında dolaşmış, sonunda o da bizim gibi kendine bu meydanı bulmuştu. Bulmuşken de rüzgârlığının bütün gücünü göstermeye kalkmıştı. Herkes yüzünü montlarının içine saklayıp tozdan korunmaya çalışırken ben kollarımı iki yana açtım ve yıllar sonra böyle boş ve geniş bir yerde olmanın ve insanın ciğerlerini sökecekmiş gibi içine akan bu havanın tadını çıkarmaya çalıştım. Baktım Oğuz da benim gibi başını arkaya atmış, birisi onu gıdıklarmış gibi gülüp duruyor. İkimiz, iki ferahlık fukarasıyız işte, dedim kendi kendime. Sıkışıp kalmıştık da şimdi deliğimizden çıktık. Ne yapacağız, nereye gideceğiz, gideceğimiz bir yer varsa bile bu mahşerde oraya ulaşabilecek miyiz belli değil. Yine de yola çıktığıma pişman değildim. Başka bir yerde var olmayı bilmesek de o evde bir gün daha kalamazdık. Evin bizi kusma vakti gelmişti çünkü.

RESUL

1.

Öyle bir rüzgârdı ki sanki bütün ağaçları, direkleri, damları yerinden söküp götürecek. Ortalık toza kesmiş, etrafta koşuşanlar yerlerine mıhlanmış, yele karışmamak için tutunacak bir şey arar olmuşlardı. Ben de bir elimle Oğuz'u içine koyduğumuz market arabasına yapışmış, öbür elimle de tozdan korunmak için üstümdeki montla yüzümü örtmüştüm.

Bir ara, acaba Gül ne yaptı, incecik bedeniyle rüzgâr onu da önüne katıp sürüklemiş olmasın, diye düşünerek gözlerimi açtım. Bir de baktım ki o, kaçıp bir köşeye pusmak şöyle dursun, inadına iki kolunu açmış, bağrını yele vermiş. Rüzgâr vurdukça olduğu yerde dalından düşmek üzere çırpınan bir yaprak gibi sallanıyor.

"Ne yapıyorsun kız öyle?" dedim. "Delirdin mi, uçup gideceksin."

Gözlerini hiç açmadan ve duruşunu değiştirmeden,

"İçimi havalandırıyorum," dedi.

Başını arkaya atmış, çenesini yukarı kaldırmış, saçları bağından kurtulmaya çalışır gibi arkasında salınırken öyle ince ve kırılgan bir yanı vardı ki insan ister istemez o ne derse desin itiraz edemiyordu.

Birilerinin, hadi aşağı, metroya inelim, orası daha güvenli, diye bağırdığını duydum. Rüzgâr da bunu beklermiş gibi şıp dedi kesildi. Ortalık birden eski haline dönünce Gül sanki bütün bu olup bitenler rüyaymış da uykudan uyanıyormuş gibi gözlerini açıp şaşkın şaşkın önce etrafına sonra bana baktı.

"Oh," dedim ben başımı gökyüzüne kaldırıp. "Hiç değilse dumanı, isi biraz dağıtmıştır rüzgâr."

İçimden bir ses, tam da eve dönecek zaman, geç kalmadan evine dön, anneni sakinleştir, sanki bu sabahtan beri olanların hiçbiri olmamış gibi yine camdan dışardaki kıyameti izlemeye devam et, diyordu. Eğer geri dönmeye, bu sabah Aliye Hanımların kapısını çalıp da Gül ve bu biçare oğlanla yollara düşmemi hiç olmamış saymaya yetecek bir zaman varsa işte o an tam da bu andı. Onları tam bu metro girişinin başında bırakıp geri dönebilirdim. Herkes kendi yoluna giderdi. Ama yapamadım.

Bilmem neden, birden güçlü olduğum duygusuna kapıldım. Sanki rüzgârın böyle aniden durması bundan sonra her şeyin iyiye gideceğinin bir işaretiydi de o andan sonra ne istersek yaparız diye düşündüm. Belki kardeşini dalgaların arasından çekip alamayan ben, bu iki zavallıyı menzillerine ulaştırarak vicdanımın yükünü biraz olsun hafifletecektim. Artık buraya kadar gelmiştik, birazdan aşağı inip metroya binecek, ondan sonra nasılsa Tarlabaşı'na gitmenin bir yolunu bulacaktık. Yolun zor kısmı bitti gibi görünüyordu. En azından bir daha bu kadar yürümek zorunda kalmayacaktık. Ya da öyle olacağını umuyordum.

"Kendimizi vapura attık mı artık hiçbir şey bizi yolumuzdan alıkoyamaz," dedi Gül, sanki düşüncelerimi okumuşçasına.

Oğuz da sanki bundan sonrasından eminmiş gibi başını sallayarak onu onayladı. Her şeye rağmen birilerinin sana bu kadar güvenip senin söylediğini yapmak için ağzına bakması güzeldi. Oğuz ona güveniyordu, o da bana.

Cebimdeki sigarayla çakmağı arandım. Merdivenlerden metro istasyonuna inmeden önce bir sigara içmek istedim. Evden çıktığımdan beri içmemiştim, doğrusu bu telaş içinde aklıma bile gelmemişti. Günde bir paketten fazla içen biri için alışılmadık bir durumdu bu. Paketten bir tane çıkarıp yaktım. Bir tane de Gül'e uzattım.

"İçiyor musun?"

"İçmiyorum ama ver bir tane," dedi. "Şimdi içmezsem bir daha ne zaman içeceğim?"

Bir dal da ona verdim. Avucuma sıkıştırdığım çakmakla beceriksizce yaktı sigarasını, bir nefes çekti, öksürdü.

"Zıkkım gibi ama sevdim," dedi. "İnsanın içindeki karayı dışarı üflemesi gibi."

Hızlı hızlı kökledi sigarayı. Hafifçe tebessüm eder gibi ama dudağının kenarındaki kıvrıma saklanmış bir hüzün var ki ne yapsa orda kalacak o. Nedense bana tanıdık gelen bir hüzün. Eğer acı denilen şey bu dünyada kök budak salmış dev bir çınarsa herkesin payına düşen kalın, ince, uzun, kısa bir dal hüzün elbet var. İşte bizim payımıza düşen de o kalın dallardan biriydi de bana o yüzden tanıdık geliyordu bu mahzun hali. Yeniden ellerine dikkat ettim. Küçücük ve çok beyaz. Herkesinkine benzemeyen. İnsan o küçücük ellerle koca bir evin işini nasıl yapar, biri sakat biri de yaşlı iki insanın hizmetini nasıl görür, diye düşündüm. Bir daha öksürdü.

O böyle hem öksürüp hem de inatla içmeye devam edince ikimiz birden gülmeye başladık. Güldüğünü ilk defa görüyordum. Gülüşü, yüzüne, saçlarına, ufak tefek bedenine yayıldı. Bir çocuk gibi masum. Yüzündeki o gülüşte, ince ince kendine yol açmaya çalışan taze çizgilerde bana kendi içimdeki boşluğu hatırlatan bir şey var. Gözleri sulandı. Gülmekten mi dumandan mı bilemedim. Güzel bir kız, diye düşündüm ilk defa. Onun karşı cinsten, üstelik de enikonu güzel biri olduğunun sanki yeni ayırdına varmış gibi.

Üstelik bu güzelliğin farkına bile varmayışı onu bir kat daha güzelleştirirken. Misal, rüzgârdan boynunda, kollarında diken diken olmuş ama belirsiz şu ayva tüyleri.

Sigarayı yakışı, elinde tutuşu, dumanı dudaklarının arasından ince bir ip gibi çıkarışı ne kadar zarifti. Sanki bunca yıldır dünya yüzünde tütünün ekilişi, filizlenip kehribar bir yaprağa dönüşmesi, destelenip ince ince parçalara ayrılması sonra da tül gibi beyaz bir kâğıdın içine sarılıp içenin başını döndürmesi hep onun içindi. Gül bir gün heves edip de bir sigara yakar diye icat olunmuştu bunca şey yani.

İşte o anda bana bir şey oldu. Gözümde bambaşka bir şekle büründü. Allahım bu nasıl bir zarafettir, diye düşündüm. Bu kız körpe bir kuzuyken geldiği o ruhsuz evde, üstelik de o sevgisiz, kaba ve merhametsiz kadının elinde nasıl böyle olabildi? Nasıl olup da insanlığını yitirmeyip aksine bir köpeğin eniğine baktığı gibi bu Oğuz'a böyle baktı; korudu, kolladı? Bu nasıl bir insan evladıdır ki bir dirhem olsun bozulmadı, dedim kendi kendime.

"Sen iyi bir kızsın," dedim durup dururken.

Yüzüme biraz şaşkın baktı. "Nerden biliyorsun?"

"Biliyorum işte. Ellerinden, gözlerinden, gülüşünden belli."

Utandı. Kendi ellerini yan yana getirip sanki ilk kez görüyormuş gibi öyle bir baktı ki o ellerle yaşlı bir kadının gırtlağını sıkarak öldürdüğünü hatırlatacak sandım. Ama cevap vermedi. Sigaradan bir nefes daha çekti, öksürdü.

"Sana bir şey söyleyeyim mi," dedi. "İster inan ister inanma Aliye öldüğünden beri hep aynı saatlerde bir ateş düşüyor içime. Bunun senin söylediğin gibi iyilikle bir ilgisi yok. Hani kümesine dadanıp zavallı tavukları tek tek yiyen tilkiyi tüfekle vurursun ya. Rahatlarsın ama bir yandan da ayaklarından başlayıp karnına ordan da göğsüne yükselen ince bir sızı gelir yoklar seni. Çünkü bilirsin tilki bu iş için doğmuştur, zalimlik onun kaderinde var.

Tilki tilkiliğini yapacak. Bir canlının etine işleyen bazı huyları vardır, derdi babam. İşte onunki de öyle. Bunun için onu öldürmek mi lazım?"

Bana anlatıyordu. Benimle karşılıklı sigara içerken bunları söylüyordu ama sanki bu anlattıklarının onun için hiçbir önemi yoktu, hepsi sıradan şeylerdi, dahası hiç olmamış gibiydi. Elindeki sigarayı yere atıp üstüne bastı.

"Hadi artık gidelim Resul Abi," dedi.

Ben de sigaramı söndürdüm ve birlikte metronun merdivenlerine doğru ilerlerken,

"Bana bundan sonra Resul Abi deme," dedim. "Sadece Resul, de. Madem kader birliği ettik böylesi daha iyi."

Bir şey, dilinin ucuna kadar gelen ve ertelenmesi mümkün olmayan bir şey söylemek istermiş gibi, önemli bir sırrı artık daha fazla tutamayacak ve ağzından kaçırıverecek gibi dudaklarını kımıldatarak baktı yüzüme. Ama hiçbir şey söylemedi, başını sallamakla yetindi.

Metronun kırmızı-mavi ışıklı levhayla işaretlenmiş üç ayrı girişinden bize en yakın olana yöneldik. Biri suni deriden parlak renkli bir mont ve haddinden fazla kısa bir etek, öbürü siyah manto giymiş iki kadın da nerden peydahlandıysa arkamızda bitti. Dikkatli bakınca kırmızı montlunun travesti olduğunu fark ettim. Dudakları kabuk tutmuş yaralarla kaplıydı, sağ gözü fena halde morarmıştı. Eteğinin altındaki siyah ince çorabında yan yana bakan iki göz gibi biri bir bacağında diğeri ötekinde iki büyük kaçık vardı. Bir kavgaya karıştığı ve epeyce hırpalandığı her halinden belli oluyordu. Yanındaki de ya annesi ya da pezevengi olmalıydı. Günün ortasında burda bulunmaları tuhaftı. Geceyle bir başka gece arasında sıkışmış gibi görünüyorlardı. Hızlanarak önümüze geçtiler. Yaşlı olan döndü, bize baktı. En az onlar kadar tuhaf görünüyor olmalıydık. Market arabasında sakat bir adam

taşıyan iki kişi. Az önce alışveriş yapıp Oğuz'u satın almış, şimdi aceleyle eve götürmeye çalışıyorduk sanki.

"Metro çalışıyor muymuş acaba?" dedi siyah mantolu olan ürkek bir sesle.

"Vallahi biz de bilmiyoruz. Çalışıyor dediler," diye cevap verdim.

Aşağı inen yürüyen merdivenlerin başına gelmiştik. Kadınlar sendeleyerek ilk basamağa adım atıp yan yana dikildiler, aşağı doğru, giderek kayboluyorlardı. O kadar yüksekti ki merdivenin tepesinden bakınca insanın başı dönüyordu.

"Yanımızda bu arabayla nasıl ineceğiz?" dedi Gül. "Ben bu merdivene nasıl binilir bilmiyorum bile."

İki seçeneğimiz vardı. Ya güçbela arabayı düşürmeden merdivenlere yerleştirip inecektik ki sonrasında bu arabayla bizi metroya alıp almayacakları şüpheliydi ya da arabayı burda bırakıp yeniden Oğuz'u yürütmeye çalışacak ve böylece eski yavaş tempomuza geri dönecektik. En azından şansımızı deneyip metroya kadar bu şekilde gitmeliyiz diye düşündüm. Merdivenleri kullanmadan meydandaki asansörle de inmek mümkündü ama bunu baştan akıl edememiştik. Şimdiyse asansörün bulunduğu yerden bir hayli uzaktaydık.

Bazen annemle alışveriş merkezinin içindeki marketten alışveriş yapar, aldığımız şeyleri içine doldurduğumuz market arabasıyla yürüyen merdivenlerden inerdik. Onca ıvır zıvırı bir kez olsun dökmediysem Oğuz'u da merdivenlerden düşürmem, dedim kendi kendime.

"Şimdi sen önde dur, ben arabayı basamaklara yerleştireyim, arkasında da ben durayım, böylece ben arkadan sen önden korumuş oluruz."

Dediğimi yaptı. Çekinerek adımını attı basamağa. Nasıl duracağını bilmediği için biraz sendeledi. Peşinden arabayı ön ve arka tekerlekleri belli bir açıyı yakalayacak şekilde yerleştirdim. Oğuz heyecanlanıp bağırmaya başlamıştı.

"Şeker yok mu?" diye seslendim Gül'e. "Sustur yoksa bu kadar dikkat çekerse bizi arabayla içeri almayacaklar."

Gül cebinden çıkardığı şekeri uzanıp Oğuz'un ağzına tıktı. Merdivenlerden aşağı bir kuyunun dibine iner gibi iniyorduk. O karanlık boşluk bizi yutuyordu. Gül arabanın alt ucuna sımsıkı yapışmış, yüzü bana doğru dönük duruyordu.

"Arkana baksana," dedim. "Şimdi dengeni kaybedeceksin. Korkma araba sağlam duruyor."

"Onun için değil," dedi, "aşağı bakınca başım dönüyor. Çok yüksek."

Bu zorunlu hal olmasa zaten benim de metroya falan bineceğim yoktu. Şimdiye kadar toplasan iki üç defa ancak binmiştim. Karanlık, kapalı bir dehlizin içinde yolculuk etmek pek bana göre sayılmazdı.

Böylelikle ben üstten, Gül alttan Oğuz'u korumaya alarak bir çağlayanın suyu gibi aşağıdaki o büyük boşluğa doğru akmaya başladık. Sağımızda solumuzda seramik karolarla kaplı duvara birer metre arayla dizilmiş ışıklı tabelaların tümünde çoksatar bir yazarın yeni kitabının reklamı vardı: *"Cehennem'den Kaçış. Bütün kitapçılarda..."*

Sonunda en alt basamağa yaklaştığımızda Gül'e önüne dönmesini söyledim. Uyarmama rağmen nerdeyse düşüyordu. Toparlandı. Yeniden Oğuz'un arabasının idaresini ele aldı. Sağ salim kendimizi buraya kadar getirmiştik. Bundan sonrası daha kolay gibi görünüyordu. En azından şimdi başımızın üstünde bir dam vardı, karanlık ve ürkütücü de olsa saklanacak bir delik bulmuşuz gibi geliyordu ikimize de. Arabayı iterek turnikelere doğru ilerlemeye başladık. Kapalı alanda tekerleklerin sesi çok daha fazla duyuluyordu. Bizden başka toplasan yirmi yirmi beş kişi ya var ya yok. Geçişleri kontrol eden adamla bu market arabasını turnikelerden geçirerek metroya bindirip bindiremeyeceğimiz

konusunda esaslı bir tartışma yaşamayı bekliyordum. Ama ortada böyle biri yoktu. Bir an için metronun da çalışmadığını düşünüp paniğe kapılmak üzereyken baktık ki diğerleri kartlarını okutup geçiyorlar. Biz de benim kartımla aynı şeyi yaptık. Bu kez merdivenleri kullanmak yerine asansöre yöneldik.

Gül heyecan ve şaşkınlıktan gözleri büyümüş halde sanki içine girdiğimiz bu siyah derinlikte bunların olmasına inanamıyormuş gibi bakıyor, iç çekiyordu. Yerin dibine doğru iniyorduk. Oğuz'dan çok o heyecanlanmış gibiydi. Az kalsın, bir şeker de kendi ağzına at, diyecektim ki yakışık almayacağını düşündüm. Oğuz'la ilgili herhangi bir şey kendine söylenmiş gibi gücenip içerliyordu.

Asansöre binip aşağı, peron katına indik. Az önce dışarda karşılaştığımız o travestiyle yanındaki kadın da ordaydı. Oysa çoktan bir önceki metroya binip gitmişlerdir diye düşünmüştüm. Bu, metronun yavaş çalıştığına dair bir işaretti. Bir sonraki metroya kaç dakika kaldığını gösteren ışıklı levha kararmıştı. Ne zaman geleceği, hatta gelip gelmeyeceği bile belli olmayan bir treni bekleyen çaresiz yolculardık. Köşede su şişelerin dizili olduğu otomata seğirttim, gitmemle gelmem bir olmuştu, Gül eğilmiş raylara bakıyordu.

"Aynı tren gibi," dedi.

"Korktun mu?" diye sordum.

"Yok," dedi, "neden korkacağım ki? Bir kere çıktık bu yola. Çıkmadan önce korkuyordum ama şimdi hiçbir şeyden korkmam."

Bunu boynunu hafif yana eğerek öyle bir içtenlikle söyledi ki elimde olmadan yine sigara içişini düşündüm. Aman dikkat Resul, dedim kendi kendime, bu hengâmede bir de başına aşk meşk işlerini sarma. Sen bu kızı yıllardır görür tanırsın, olacak şey mi şimdi bu durduk yerde?

Aklımdan geçenleri okumuş gibi belli belirsiz gülümsedi. Gülümsemek gibi değil de dudaklarıyla korkmadığının altını çizmek

gibi bir gülümseme. Yıllardır aynı apartmanda varlığını bile hatırlamadan yaşadığım bu kız ne olmuştu da birdenbire bu kadar önemli hale gelmişti benim için? O evden dışarı adım attığında kendi dışına da adım atmış gibiydi. Başka bir varoluşun kapısını aralarken bir yandan da nasıl mükemmel bir şekilde kendi olmayı beceriyordu bu kız? Sahtelikten bu kadar uzak.

Elektronik levhanın ışıkları da onun bu gülümsemesini bekliyormuş gibi yanıp sönmeye başladı bir anda. Sonunda ışıklı yazı ekranda sabitlendi: "*Kadıköy 6 dk.*" Derin bir oh çektim.

"Altı dakika varmış gelmesine," dedim.

Sözüm onu rahatlattı. Birbirimizin varlığına alışmıştık. Sadece Gül ve ben değil, üçümüz. Daha bu sabah benim için iki yabancı olan bu beyaz kız ve yanındaki sakat çocuk, gün bittiğinde zamanla solgunlaşacak bir anı olarak kalacaktı benim için. Onları bilinmez bir yolculuğa doğru uğurlayacak ve büyük ihtimalle bir daha görmeyecektim. Bunları düşününce içim cız etti.

Benim aklımdan bunlar geçerken baktım Gül fermuarlı çantadan birkaç kutu ilaç çıkardı. Hepsinden birer tane avucuna döktü. Oğuz, onun bu hareketini görür görmez ağzını kocaman açıp beklemeye başladı. Bu haliyle annesinden ağzına yiyeceğini tükürmesini bekleyen yavru bir kuşa benziyordu. Hapların hepsini birden ağzına tıktıktan sonra pet şişenin kapağını açıp su içirdi, çenesini eliyle tutarak ağzını kapattı ve yutmasını sağladı. Belli ki bu artık aralarında ezberlenmiş bir hareketti.

Nedense aklıma yine annem geldi. Şimdi tutup dükkânı arar da ulaşamazsa hele o bölgedeki karışıklığı öğrendiyse eli ayağı tutmaz olmuştur. Beni zorla Aliye Hanımların kapısına göndermekle başıma bütün bu işleri bizzat kendisinin açtığını da nerden bilsin? Keşke arasaydım. Bunu daha önce düşünmediğim için kendime kızdım. Tabii, yerin yedi kat altında telefon da çekmiyordu.

Nihayet, rayların uzanıp gittiği o karanlık boşluktan, önce metronun sesi, sonra rüzgârı, en sonunda da kendisi göründü. Vagonlar teker teker önümüzden geçtikçe içlerinin hayret verecek kadar boş olduğunu gördüm. Her vagonda üç beş kişi ya var ya yoktu. Nerde bu insanlar, diye düşündüm. Günün bu saatinde hıncahınç bir kalabalık olmalıydı. Sonra da dışarda böyle müphem bir tehlike varken herkesin bizim gibi aklını peynir ekmekle yemediğini, evlerinde oturup olan biteni öğrenmeye ve korunmaya çalıştığını akıl ettim. Bir kez daha anneme de, onun aklına uyup Aliye Hanımların kapısını çalan kendime de kızdım. Ama sonra yeniden Gül'ün o beyaz ince boynunu öne doğru uzatıp bize en yakın duran vagon kapısının açılmasını şaşkın gözlerle izlediğini görünce bu düşünceden temelli vazgeçtim. Burda onunla bulunmak iyiydi. Bizi her ne beklerse beklesin şu anda Gül yanımdaydı ve bu yolculuğun mümkün olduğunca uzamasını istiyordum.

Sonunda metroya bindik. Market arabasına yerleştirilmiş bir sakatla, genç bir kız ve orta yaşlı bir adam. İlk bakışta kimsenin kolay kolay hakkında fikir yürütemeyeceği bir ekiptik. Karşımızda oturan bir kızla ona sıkı sıkı yapışmış oğlan tuhaf tuhaf baktı bize. Dikkatli bakınca kızın ayak bileğinin gazlı bezle sarıldığını, bir kan lekesinin beyaz bezin üstünde kurumakta olduğunu fark ettim. Aynı anda gözlerimiz karşılaştı. Korkuyla bacağını diğerinin arkasına sakladı. Demek bunlar da bir şeyden kaçıyor, dedim kendi kendime. Yoksa dışarda ne işleri var? Belli ki şu anda metroya binmiş kim varsa ya bir şeyden kaçıyor ya bir yere varmaya çalışıyordu.

Durakları tek tek geçtikçe rahatlıyor, az sonra Kadıköy'de gün ışığına çıkacağımızın hayaliyle avunuyor, sık sık Gül'e dönüp, "Az kaldı," diyordum. "Beş durak sonra ineceğiz. Dört durak kaldı. Geldik sayılır."

"Buranın havası nerden geliyor?" dedi boğazını tutarak. "Ben böyle karanlık yerlerde boğulur gibi oluyorum."

Bunu söyleyip iki eli öylece boynunda asılı kalarak sustu. Ben tek elimle Oğuz'un tekrar içinde uyuyakaldığı market arabasını kayıp da gitmesin diye tutarken,

"Havalandırma var ya," dedim. "Hava devridaim ediyor. Temiz hava üflüyor."

Ben ona endişelenecek bir durum olmadığını anlatmaya çalışırken birden hızlandık. Tren bir sonraki durakta durmadan yoluna devam etti. Karşımızda oturan kızla çocuk ayağa kalkmış, inmek için hazırlanmışlardı. Birden paniğe kapıldılar. Kız sanki makinist kendisini işitebilecekmiş gibi bağırıyor, bir yandan da avuçlarının içiyle kapıya vurup duruyordu. Dur, ineceğiz biz, dur...

Aynı anda Gül de tuhaf bir şey yaptı. Yerinden kalkıp yavaşça onların yanına gitti. Kızla oğlan onun kendilerine yanaşan varlığından güç alıp daha çok yaygara kopardılar. Ama o, görmedi onları, görmek istemedi. Gelip yanlarında durdu, hiç sesini çıkarmadan iki elini birden cama koyup başını adeta siper ederek dışarıya, karanlığa bakmaya başladı. Metro nemli kara duvarları yalayarak giderken Gül'ün cama yapışmış iki eli, iki beyaz kuş gibi o karanlığın üstüne asılı kaldı. Hiçbirimizin göremediği yahut da bizim karanlık bir boşluk sandığımız yerde havalanıp trenin peşi sıra uçtu. Hatta öyle hızlandı ki, tren Gül'ün ellerine yetişemedi. İşte o zaman anladım ki biz menzile varamazsak bile Gül'ün elleri ne yapıp edip Safiye Abla'yı bulacaktı. Biz üçümüz olsa olsa o ellerin peşine takılmış üç kişiydik. Sonra o iki kuş dışarı çıkabileceği bir boşluk, bir aydınlık bulamayınca çaresiz geri dönüp yine camın üstüne kondu.

Oturduğum yerden izliyordum onu. Nefesinin hızlandığını, göğsünün bir körük gibi inip kalktığını, sırtının da o körüğe uyup omuzlarının yukarı aşağı oynadığını görüyordum. Bu kızda bir şey var, dedim kendi kendime. Bu kız ya bizim bilmediğimiz bir dünyayı görüyor ya da bu dünyayı bizim gözlerimizin gördüğünden başka görüyor. Tıpkı kendisinin Oğuz için söylediği

gibi. Belki de bu bakış, bu duyuş, bu anlayış ona da yıllardır süren birlikteliklerinden bulaşmıştır. Gül kendinden bir parça katıp onu kendine benzetirken Oğuz da en önemli parçasını vermiştir Gül'e: başkalık.

Zaten bu her halinden belli değil mi? Sözgelimi başkasının değil sevmek, bakmak bile istemeyeceği şu eksik, yarım yamalak Oğuz'a bakışı. O Oğuz'a baktığında onun içinde başka bir Oğuz görüyor. Başka hiç kimsenin göremediği birini. Ve belki Oğuz'un sırrını çözdüğü için de bu kadar seviyor onu.

Bu arada kızla oğlan hâlâ treni durdurmak için bir çare arıyorlardı. Sonunda imdat kolu akıllarına geldi. Oğlan çekiçle kolun önündeki camı kırmaya çalışırken vagondaki birkaç kişi itiraz edip yakasına yapıştı. Onların derdi de bir an önce son durağa varıp kendilerini dışarı atmaktı belli ki. Bu mücadele sürerken tren yavaşladı. Tam da nihayet Kadıköy'e vardık diye sevinirken o tamamen durdu. Kimse ne olduğunu anlamamış, herkes merakla birbirinin yüzüne bakıyordu ki birden bütün ışıklar söndü ve kendimizi zifiri bir karanlıkta bulduk. Ama öyle bir karanlık ki göz gözü görmüyor, iğne deliğinden sızacak kadar bir ışık yok. Ortama karanlıkla birlikte bir ölüm sessizliği de çöktü. Sanki varoluş çarkları birdenbire durmuş, bu felaket dolu günün ardında umutsuzluk ve kötülükten başka hiçbir şey kalmamıştı.

Bu sessizlik çok kısa sürdü. Sonra herkes ya cebindeki çakmağa ya da cep telefonuna davrandı. Az sonra vagon, ellerindeki cılız ışıkların gölgesinde yüzleri şaşkınlıktan donmuş bir avuç insanın çaresizlikle bakıştıkları bir gölge oyununa döndü. Herkes bir hareket bekliyordu. Bir başkasının o ilk hareketi başlatmasını. Korkuyla atılmış bir çığlık, ayağa kalkıp en ön vagona kadar gidip makinisti bulmak, acil bir çıkış olup olmadığını sormak, kapıları kırıp rayların üstünden yürümek. Bütün bunlar yıldırım hızıyla zihinlerden geçiyor ama kimse o ilk hareketi yapmaya cesaret edemiyordu. Sonunda sakallı bir adam yerinden kalktı, elindeki

telefonun ışığında kendi koyu gölgesinin üstüne basarak yürüdü ve elinde çekiç, az önce imdat kolunun camını kırmaya hazırlanan oğlanın yakasına yapıştı.

"Sizin yüzünüzden işte," dedi. "Sabredip iki durak sonra inseniz olmuyordu değil mi? Yaygara çıkarıp durdurdunuz metroyu. Şimdi hep birlikte kaldık bu delikte."

Oğlan, elindeki küçük kırmızı çekiçle öylece kalakalmış, bir an önce elindeki suç aletinden kurtulmak istiyor ama onu nereye koyacağını bilmiyordu. Oysaki camı kırdığı da kolu çektiği de yoktu. Belli ki başka bir nedenle durmuştu tren.

Gül o karanlıkta tekrar gelip yanımdaki koltuğa büzüştü ve ürkek gözlerle bundan sonra başımıza gelecekleri beklemeye başladı.

"Böyle bir demir parçasına güvenemezsin tabii," dedi fısıldayarak. "Ben zaten hiç sevmem bu trenleri."

"Birazdan düzelir, merak etme."

"Bir ağaca, bir taşa, bir kuşa güvenebilirsin ama insanın elinden çıkmış bir şeye güvenemezsin," diye tekrarladı.

Ne olsa hazırdı sanki. Bundan sonra hiçbir şey onu şaşırtmayacaktı. Allahtan Oğuz bu bağrış çağrış içinde bile uyanmamıştı. Trene binmeden önce Gül'ün içirdiği ilaçlar her neyse işe yaramıştı.

Karanlıkta öylece oturup ne kadar beklediğimizi bilmiyorum. Zamanın ölçülebilir olmaktan çıktığı anlardı. Aklıma bir daha hareket etmeyeceğimiz ve rayların üstünde yürümek gerekebileceği gelince korktum. Oğuz yanımızdayken bunu yapmak çok güç olacaktı. Sonunda makinistin vagonuna kadar ulaşmış bir adam belli ki aynı şeyi bütün vagonlar boyunca tekrarlayarak yanımıza geldi.

"Arıza varmış. Herkes sakin olsun. Birazdan düzelecekmiş."

"Ne arızası?" diyenler oldu. Omuzlarını kaldırdı adam. Kendisine söylenen de bu kadardı. O bunları söyleyip yerine oturduktan

sonra vagondaki isyan hali de yatıştı. Bir umut kırıntısı, bütün bunların geçici olduğu ve yakında yola devam edileceği inancı yolcuları sakinleştirmeye yetmişti. Çoğunluk yerine oturdu ve ne kadar süreceğini bilmediğimiz bir bekleyişe ortak oldu. Birkaçı hariç cep telefonlarıyla çakmakların ışıkları söndü. Az önceki bağrış çağrışın yerini şimdi sadece fısıltılı konuşmalar almıştı. İnsanlar olabilecek iyi bir şeyi sesleriyle ürkütüp kaçırmaktan korkar gibi fısıldaşarak konuşuyorlardı, ne kadar az ses çıkarsa arıza o kadar çabuk giderilecekti sanki.

Böyle ne kadar bekledik bilmiyorum. Sonunda ışıklar yandı ve metro yeniden hareketlendi.

2.

Kadıköy'de son istasyona vardığımızda yüreğimi sallayan bir titremeyle irkildim. Sanki bir an önce çıkmazlarsa hep içerde kalacakmış zannıyla herkes aynı anda kapılara hücum etti. İnsanların inmesini bekleyip trenden en son biz çıktıktan sonra uykuyla uyanıklık arasında gidip gelen Oğuz'u uyandırmamaya çalışarak kalabalığın iyice azalmasını bekledik. Nerdeyse kimse kalmayıncaya kadar bir köşede durduk. Bizden başka birilerinin daha beklediğini konuşmalardan fark ettik. Metroya binmeden önce rastlaştığımız siyah mantolu kadınla yanındaki kırmızı montlu travesti de bizim gibi kalabalığın azalmasını beklemek için bir yerlere sinmişlerdi. En az onlar kadar dikkat çeken bir üçlü olduğumuz için onlar da bizi tanımıştı. Siyah mantolu kadın önde, diğeri arkada yanımıza geldiler. Arabanın içine, Oğuz'un ayaklarının dibine yerleştirdiğimiz çantaya baktı kadın.

"Bizimkine doğru dürüst bir şeyler bulup giydirmemiz lazım," dedi yanındakini işaret ederek. "Bu halde dışarı çıkarsak bizi linç ederler."

Bu esnada travesti olan onun arkasında durmuş bir suçlu gibi yere bakıyordu. Kızıl saçları, ameliyatlı burnu, elmacıkkemikleri ve şişirilmiş dudaklarıyla enikonu güzel bir yüzü vardı. Ama bedeni, elleri, ayakları bir kadın için fazla iriydi.

"Onların derdi mültecilerle," diyerek yatıştırmaya çalıştım onları. "Size neden bir şey yapsınlar?"

Kadın bir kez daha yalvaran gözlerle yüzüme bakarak,

"Artık Aleviymiş, Kürtmüş, Suriyeliymiş, dönmeymiş bulurlar bir bahane, linç ederler bu garibimi," dedi. *Öteki.*

Gül çantayı aldı. Yere koyup fermuarını açtı ve içini karıştırarak bu irikıyım kadının üstüne olabilecek birkaç parça giysi çıkardı. Travestinin kendisi değil de belli ki artık sözcüsü durumuna gelmiş diğer kadın, içlerinden muhtemelen Oğuz'a ait bir kot pantolonla bir gömlek seçti.

"Giy kız şunları," diye uzattı. Sonra omzundaki çantayı eşeleyerek birkaç ıslak mendil çıkardı.

"O suratındaki makyajı da iyice temizle!" diye emretti.

Elindekilerle bir yiyecek içecek otomatının arkasında kaybolmadan önce ilk kez konuştu kızıl saçlı.

"Allah razı olsun. Ha bir de suları zehirlemişler, dikkat edin."

Bunun da etrafta dilden dile dolaşan uydurma haberlerden biri olduğunu umarak fazla eşelemedim. Daha fazla orda oyalanmadan market arabasını aynı özenle yürüyen merdivenlere yerleştirip yukarı, gün ışığına doğru yükselmeye başladık. Karnım acıkmıştı. Başım bir mengeneyle sıkılmış gibi ağrıyordu. Migrenim tutacak diye ödüm kopuyordu. Genellikle akşam vakitleri musallat olan o sinsi ve öldürücü ağrı ufak ufak yokluyor gibiydi. Büyük ihtimal onlar da acıkmıştı. Gül akıl edip de çantasına yiyecek bir şeyler koymuştur, diye umdum ama ona sormadım.

"Bu kadın sulara zehir katmışlar, demedi mi?" Gül koluma asılmış soruyordu.

"Bilmiyoruz," dedim. "Bu da diğer birçok haber gibi uydurma olabilir."

"Ben su içtim ama," dedi. "O sığındığımız evde tuvalete gitmiştim ya, işte o zaman musluktan çok su içtim."

Ne diyeceğimi bilemedim. Her şeyin, bütün bu söylenenlerin ve yaşananların bir kâbus olmasını dilemekten başka bir şey gelmiyordu elimden.

"Merak etme bir şey olmaz," diyerek onu sakinleştirmeye çalıştım.

Dışarı çıktığımız anda güneşten kamaşan gözlerimi ovuşturdum. Burda hava daha açıktı. Belki de her şey olup bitmiş ortalık sakinleşmiştir, diye düşünürken bunun ne kadar boş bir hayal olduğunu ilk birkaç adımda anladım. Metronun vapur iskelesine en yakın çıkışından çıkmıştık. Dışarda iskelenin önünde giderek artan bir kalabalık vardı. Beşiktaş ve Karaköy vapurlarının kalktığı iki ayrı iskelenin arası tamamen dolmuştu. Öyle ki kimin hangi iskeleye yanaşacak vapuru beklediğini anlamak imkânsızdı. Hoş, bu çaresizlikte hangi vapur kalksa millet kendini onun içine atmaya çalışacaktı ama tek bir vapur bu kadar büyük bir insan kalabalığını almazdı. Bu kadar insan böyle bir durumda evden çıkmış olamazdı. Aksine, eve dönmeye çalışanlardı bunlar. Bir şekilde tufana dışarda yakalanmış da bir an önce evlerine, yuvalarına dönmeye çalışanlar.

Arada bir kendini gösteren güneş, yerdeki cam kırıklarının, teneke kutuların, kartonların, yemek artıklarının üstünde ışıldıyordu. İskelenin tam karşısında ne zamandır restorasyonu devam eden Haldun Taner Sahnesi'nin etrafı polis kordonuna alınmıştı. Yaklaşmaya çalışanları polisler sert bir şekilde geri püskürtüyordu. İçerde mültecilerin olduğuna, hep birlikte linçten kurtulmak için buraya sığındıklarına dair bir söylenti dolaşıyordu. Barikatların arasındaki boşluklardan göründüğü kadarıyla bina etrafındaki açık alanda toplaşmış, naylon örtülere, battaniyelere sarınmış halde yerde oturan kadınlı çocuklu guruba bakılırsa bu gerçekten de böyleydi.

Görünürde çalışan bir vapur yoktu. Her iki iskeleye de dört beş vapur yan yana demirlemiş, kanadı kırık martılar gibi bekleşip duruyorlardı. Herkes vapurların çalışacağını söylüyor ama kimse bunun ne zaman olacağını bilmiyordu. Tamamı erkeklerden oluşan bir grup, çimenlik alanda bir çember oluşturmuş, ortalarına aldıkları bir şeyi bekliyordu. Dikkatle bakınca bunun üstlerine gazete kâğıdı örtülmüş, cansız iki beden olduğunu anladım. Gül iyice paniğe kapılmış, koluma yapışmıştı. O kalabalıkta bir market arabasıyla ilerlemek çok zor olduğu için, Oğuz'u indirip taşıyabilir miyiz, diye düşündüysem de bunun iyi bir fikir olmadığına karar verdim. Biz böyle arabayla kalabalığı yarmaya çalıştıkça öfkeli homurtular artıyordu.

Oğuz her ne kadar ilaçların sersemliği üzerinde olsa da uyanmıştı. Gül'e bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Gül bana dönüp,

"Acıkmış," dedi. "Ben yanıma yiyecek bir şey almayı o telaş içinde akıl edemedim."

"İyi o zaman, haydi benim dükkâna gidelim," dedim. "Biraz dinlenir, bir şeyler yeriz. Zaten vapurlar çalışmaya başlasa bile bu kalabalık biraz azalsın, sonra bineriz daha iyi."

Bizi dev bir denizanası gibi yutan kalabalığın dışına doğru zorlukla ilerledik. Caddeden karşıya geçerek postanenin yanındaki yokuştan yukarı yürümeye başladık. Rıhtımın karşısında ne kadar restoran, kafe varsa hepsi ya kepenk indirmiş ya da harabeye çevrilmişti. Umarım Adem söylediği gibi kepenkleri kapatmıştır, yoksa dükkânı aşağı indirmişlerdir, diye içimden dua ediyordum.

Bizim gibi ters yöne yürüyen az sayıda insanla kendimize yol açmaya çalışırken arkadan biri bağırdı.

"Durun!"

Herkes dönüp arkasına, sesin geldiği yöne baktı. İki polis, kalabalığı yararak bize doğru ilerledi.

"Size söylüyorum, olduğunuz yerde kalın," diye bağırıyordu biri.

Yanımıza vardıklarında şüpheli şüpheli inceledi bizi. Sağ gözü seğiriyordu.

"Nereye gidiyordunuz?"

Ben daha cevap vermeye kalmadan diğeri kambur sırtını daha da kamburlaştırarak lafa karıştı.

"O çantalarda ne var?"

"Benim yukarıda dükkânım var memur bey," dedim sakin olmaya çalışarak. "Baktık vapurlar çalışmıyor, oraya gidiyorduk."

Elini belindeki silahın üstüne koydu.

"Bir kuyumcuyu soymuşlar," dedi. "Çantalara bakmamız lazım."

Yanımda market arabasına oturmuş engelli biri ve genç bir kızla bir kuyumcu dükkânını nasıl soyabileceğimi düşündüysem de cesaret edip bunu dile getirmedim.

"Buyurun bakın," dedim.

İkisi birden çantaları didik didik edip içini dışına çıkardılar. Gül korkmuş, suspus olmuştu.

"Ne işiniz var sokakta? Neden evden çıktınız?"

Aradıklarını bulamayınca bu kez bütün ilgileri Oğuz'a yöneldi.

"Hastaneye mi götürüyorsunuz?"

Benim yerime kendisi sorunun içinde cevabı vermişti.

"Tabii ya," dedim sesime üzgün bir ton vererek. "Rahatsızlandı aniden, yoksa bu kıyamette neden çıkalım evden?"

Söylediklerime pek inanmış görünmese de üstelemedi.

"İyi ya, bence siz yukarı gitmekten filan vazgeçin, orası karıştı, bir an önce gideceğiniz hastaneye gidin," dedi gözü seğiren. Sonra ikisi birden kalabalığın arasına karışıp gözden kayboldular.

GÜL

Metro denilen o karanlık solucanın karnından çıkıp gün ışığına yeniden kavuşunca içime bir ferahlık yayıldı. Sanki kurtulduk, dedim içimden. Ta ki iskelede bekleşen kalabalığı görüp de denizin öte tarafına kolay kolay geçemeyeceğimizi anlayıncaya kadar.

Küçükken denizi ne çok merak ederdim ben. Uçsuz bucaksız, altında balıklar, üstünde gemiler yüzen bir suyun neye benzeyeceğini hayalimde canlandıramazdım. Babam beni buraya getirirken en çok bu merakımı üstüme saldı. Trene bineceğiz, inince denizi göreceksin, dedi günlerce. Sonra o denizin üstünde yüzen beyaz bir vapura binip gideceğiz.

Babam şimdi nerdedir? Hâlâ bir babam var mı? Köydekilere ne oldu? Hâlâ ordalar mı? Hepsi sağ mı? Onlar bunca yıldır benim aklımdaki bir hikâyede yaşadılar, ben her gece gözlerimi tavana dikip sadece düşünerek onların hayatlarını sürdürmelerini mümkün kıldım. İnsan ne ararsa arasın özünde hep kendi üzerinden arar. Benim de onlara hayal ettiğim hayat, içinde kendimin de olduğu, aralarında benim de bulunduğum bir hayattı. Sanki hiç ordan ayrılıp buralara gelmemişim gibi görünmez bir varlık olarak kaldım içlerinde. Ama ya onlar kendi hayatlarını ne yaptılar? Ne arayıp ne buldular kim bilir.

Bazı geceler rüyamda yanıma Oğuz'u da alıp beni buraya getiren o trene bindiğimi, tek başıma küçük bir kız olarak ayrıldığım o köye bir buçuk kişi olarak döndüğümü görürüm. Oğuz'la

birlikte artık hiçbir şeyi tanıdık gelmeyen sokaklarda ilerleyip eve varırız. Evimiz biraz daha yere doğru alçalmış çatısıyla aynı yerinde. Bahçenin etrafını taşla çevirmişler. Etrafta çürük bir koku. Kapıyı çalarken içimden, ey Allahım sen yüreğimin en derininde uyuyan hayalimi bilensin, beni arkada bıraktığımın aynısıyla karşılaştır, diye dua ederim. O kapı sanki diğer bütün kapıları içine almaktadır. Eşiğine vardığım an bütün yolculuk bitmiştir; hiçbir zaman açılmayacağını düşünürüm. Belki bu yolculuğun tek amacı sadece o eşiğe kadar gelebilmektir. Aralığından en ince rüzgârın bile geçemeyeceği o sımsıkı kapıdan sadece bir uğultu duyarım. Kökleri olmayan bir geçmişten gelip hiç yaşanmayacak olan geleceğe doğru seslenen bir uğultu...

Neden sonra kapı eve değil, babamla yıllar önce terk ettiğimiz bir günün aydınlanan şafağına açılır. Analığım bütün güzelliği gitmiş, ruhu yorulmuş, kadınlığı eskimiş biridir artık. Odanın içine ılık bir yağmur yağmış gibi hüzünle bakar. Eşyalar bildiğim yerinde. Bu tanıdık tablonun hiçbir yerine uymayan, eksik parçası bile olmayan ben, onunla göz göze gelmeden babamı sorarım.

"Baban mı, sizlere ömür, soluğu tükenmiş, çoktan toprağa karışmış," der tülbentini gözünün ucuna bastırarak. "Ben dedim, o tilkiyi hiç vurmayacaktı. Hadi vurdu diyelim, götürüp bir dağ başına gömecekti ki bu dünyada her nefes alanın ölünce yattığı bir yer olmalı. Bizim başımıza ne geldiyse hep bundan bilirim ben. Senden sonrası mı? Büyüyen büyüdü, giden yoluna gitti, evini kurdu, işini tuttu. Ama değişmeyen tek şey yoksulluk. Zaman demini koyulaştırdıkça yokluk da büyüyüp durdu."

O sırada içeri bana benzeyen bir kız girer. Bu kız ben gittikten sonra doğmuş kardeşimmiş. "Baban buna senin adını koydu," der analığım. "Aynı evlattan iki tane olmaz, gelen gidenin yerini tutmaz, dediler. Ama biliyordu sanki senin geri gelmeyeceğini. Kim bilir belki bu kadar erken ölmeseydi..."

İşte o zaman, hiç sesini çıkarmadan bütün her şeyi izleyen Oğuz, benim buçuğum olan Oğuz, bana benzeyen küçük kıza bakarak bağırmaya başlar. Guuuuuu.

Rüyanın tam burasında uyanırım.

Aliye Hanım kimi zaman benim teslimiyetimi, benim isyan etmeyişimi, kendimi duvarlara vurup ağlayarak babam, kardeşlerim, diye tutturmayışımı takdir ederdi. "Aferin sana," derdi, "başka kim olsa yani, kıyameti koparırdı. Başka kim olsa..."

Kıyameti koparmadım. Kıyameti koparmak bazı hallerde hiç işe yaramaz. Kafese kapatılan bir köpek bile ancak birkaç gün havlar. Sonra susar. Havlamanın bir işe yaramayacağını öğrenmiştir çünkü. Ben de tıpkı o köpek gibiyim. Babam cebinde parayla bir suçlu gibi ezik ve telaşlı ayrılırken o evden, sadece ordan değil, bir zamanlar yaşamış olan, adı artık Gül'e çevrilmiş o kız çocuğundan da uzaklaşıyordu. Ben bunu iyi biliyordum.

Bir oyuncuyum geldiğimden beri. Sahne adım Gül. Bir Gül nasıl yaşamalıysa öyle yaşıyordum sahnede. Kim olduğum gerçeğine geri dönseydim işte o zaman Aliye'nin dediği gibi kıyameti koparırdım. Kalabalıktım ben. İçimde yaşayan, benimle buraya gelmiş insanlar vardı. Tıpkı yattığım odanın o kabarık duvarkâğıdının arkasındaki gibi, karnımda bir türlü kapanmayan o boşlukla iki yüzlü bir hayat yaşadım. Yas tutmayı bile beceremedim. Nasıl çıkacaktım ki içinden?

Sonradan hiç arayıp sormayışları, hepten unutuşa, unutuluşa terk etmeleri de bu yüzden değil mi? Geri dönme umudu hiç olmasın diye. İnsan bir gün elbet geri döneceğini bile bile kaldığı hiçbir yeri sahiplenemez.

Biz de şimdi Oğuz'la bu mahşerin içinde ilerleyip yolumuzu çizmeye çalışırken gideceğimiz yerden bir daha asla buraya, o eve dönmeyeceğimizi biliyorum. Çok daha önceden, evin içindeki krallık çözülmeye, Aliye eski gücünü yitirmeye başladığında kapıyı çekip çıkabilirdim. Ben kendi başıma sora sora Safiye

Abla'yı da bulurdum belki. Oğuz'u arkada bırakmak mümkün olsaydı bunu kolayca yapardım da. Üstelik arkamda bıraktığım bir boşluk da kalmazdı çünkü ben onların hayatının boş değil, fazlasıyla dolmuş olan yerlerine aittim. Belki de bu yüzden beni koyabilecekleri bir yer bulamadılar. Evlat ile evlatlık arasında tek bir hece farkı var. İşte ben Oğuz'la onların arasındaki o tek heceydim.

İskele meydanındaki kalabalığın seyrelmesini boşuna bekledik. Seyrelmek şöyle dursun giderek çoğalıyordu insanlar. Sonra Resul ısrar edince onun antikacı dediği dükkânına doğru ilerlemeye başladık. Bana kalsa orda bekler, binebileceğimiz ilk vapura kendimizi atıp bir an önce Safiye Abla'nın yanına gitmeye çalışırdım. Ama bunu ona söyleyemedim. Değil mi ki böyle bizimle yola düşüp hiçbir işi olmadığı halde bizi bir an önce menzilimize kavuşturmayı görev bilmiş iyi bir insandır bu Resul denilen adam, o zaman susup o ne derse itiraz etmeden kabul etmek gerekir. Elbet onun da kendince bir hesabı, bir bildiği vardır. Ondan iyi bilecek değilim ya.

Biz iskeleden ayrılıp köşesinde postane olan bir yoldan yukarı doğru gitmeye çalıştıkça ara sokaklardan ille de meydana varmaya çalışan bir insan seli üstümüze geliyor, ilerlemek giderek güçleşiyordu. Üstelik Oğuz'un içinde olduğu market arabasını yokuş yukarı itmek de cabası. İçimden, keşke Oğuz'un acıktığını filan hiç söylemeseydim, dedim. Arkasından da iki polis çantalarımızdan şüphelenip bizi durdurunca büsbütün pişman oldum. Onlar çantalarımızı iyice arayıp gittikten sonra,

"İskelede bekleseydik keşke," diye mırıldandım. "Bu insanların hepsi akın akın iskeleye gidiyorsa vapura binmek giderek güçleşecek demektir."

Resul soluklanmak için durup derin bir nefes aldı. Ne yapacağını o da bilmiyor gibiydi. Tam o sırada kalabalığı yararak öfkeyle ilerleyen bir grup, yokuşun başından bulunduğumuz tarafa gelmeye başladı. Yaklaştıklarında hepsinin siyahlar giymiş, kollarına

kırmızı bant takmış olduklarını fark ettim. Dokuz on kişi kadarlardı. O öfkeli ilerleyişleri sırasında yol açmaya çalışırken yaşlıca bir kadını yere düşürdüler. Kadın dizlerinin üstüne yere kapaklanmış acı içinde kalkmaya çalışırken kalabalıktan söylenenler oldu.

"Kimsiniz siz böyle, derdiniz ne sizin?"

Elebaşı olduğu belli, diğerlerinden yaşı daha büyük olan bir tanesi öne çıkıp ellerini beline koydu ve kadının etrafını sarmış kalabalığın karşısına dikildi.

"Biz kim miyiz amca?" diye bağırdı. "Biz sizi bu hainlerden kurtaracak olanlarız. Altıyol'da bir hamburgercide kıstırdık bu eşkıyaların bazılarını. Korkudan tuvalete saklanmışlardı. Hepsini haşat ettik. Zaten birazcık yürekleri olsa kendi ülkelerinde kalıp savaşırlardı. Ama onlar ne yaptılar? Sıvıştılar. Şimdi de şu vapurlara el koyup çalıştırmaya, vatandaşı karşıya geçirmeye gidiyoruz. Aklı olan bizle gelir. Bunların ne zaman hangi delikten çıkacağı belli olmaz. Bize güvenin, sizi koruruz."

Düşen kadını kaldırıma oturtmuş, dizlerine çantasından bulduğu ıslak mendili bastıran biri, "Kimden koruyacaksınız bizi? Size mi kaldı oğlum, devletin polisi var," diyecek oldu.

Elebaşı diklendi. "Polis onları koruyor teyze. Kendi işimizi kendimiz göreceğiz bundan sonra."

Nerden geldiği anlaşılamayan bir polis düdüğü duyuldu. Herkes bir umut sesin geldiği yöne baktı ama henüz görünürde kimse yoktu. Kırmızı bantlılar bu düdüğü beklermiş gibi telaşla yollarına devam ettiler.

Resul kararsız gözlerle bir an yüzüme baktı.

"Haklısın," dedi. "İyi bir fikir değildi. Bu kalabalıkta insanların ters yönüne, dükkâna gitmek zor. Hem oraya vardığımızda da neyle karşılaşacağımızı bilmiyoruz."

Böylece geriye dönüp kalabalıkla birlikte yeniden iskeleye doğru ilerledik. Yeni gelenlerle birlikte bütün meydan mahşer yerine dönmüştü. Adım atacak yer kalmayıncaya kadar yürüdük ve artık kımıldayamayacak bir sıkışıklıkta beklemeye başladık.

Oğuz ilaçların etkisinden iyice kurtulmuş, etrafını saran bu insan selinden ürkerek önce çırpınmaya sonra da bağırmaya başlamıştı. Etrafımızdakiler onu susturmak için ne yapacaklarını şaşırdılar. Kimi yanındaki su şişesini uzatıyor, kimi çantasından ilginç bir şeyler bularak dikkatini başka yöne çekmeye çalışıyordu. Ama susmuyordu Oğuz. Bir türlü sakinleşmiyor, içinde oturduğu araba demir kafes, kendisi de o kafesin içine kapatılmış vahşi bir hayvan gibi, parmaklarıyla demirlere yapışmış sallanıp duruyordu.

"Bir şeyler yap Gül," dedi Resul. "Sustur şunu. Sen bir yolunu bilirsin."

Oğuz'un yüzünü iki elimin arasına aldım. Gürültüden, değil yeniden uyutmak, şekerle bile sakinleştirmek mümkün değil. Belki de bu yüzden, bütün düşünceleri, bütün sözleri, hecelerine ayrılmış uzun bir cümle gibi kesik ve tutuk bir ritimde. Ürkmüş olması gerekirdi ama daha çok kırgın. İtiraz ediyor. Onu unuttuğum, bir süredir onu yok saydığım için. Seslerin, kendi rızası olmadan ona ulaşmasına, onun kafasına, düşüncelerine girmesine izin verdiğim için.

"Bak bana Oğuz," dedim. "Gözlerimin içine bak!"

Önce başını iki yana sallayarak bağırmaya devam etti. Sonra biraz sakinleşerek dediğimi yaptı. Gözleri durgun bir suyun dibinde hem sudan çıkmak için çırpınan hem de bundan dehşetli korkan iki balık gibiydi. Hiç öyle baktığını görmemiştim.

"Sakin ol Oğuz," dedim. "Burdan vapura binip çok güzel bir yere gideceğiz. Hani sana hep anlattığım o büyük kestane ağacının olduğu yere. Ondan sonra hep ikimiz olacağız. Hep ikimiz..."

O anda önce iki el silah sesi, sonra kalabalığı yeniden dalgalandıran bir çığlık duyuldu. Az önce gerisingeri indiğimiz yoldan geliyor ancak bu insan selinin içinde kimden, neden geldiği belli olmuyordu. Etrafımızda yeniden bir telaştır başladı.

Biri vuruldu, diyordu herkes. Biri vuruldu, ama kim?

Biz de herkes gibi, yakınlarda biri mi vurulmuş diye kendi etrafımızla ilgilenirken Oğuz yeniden avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı. Oturduğu yerde pantolonunun önünde giderek genişleyen bir ıslaklık peyda oldu, sonra çişi damla damla yere süzülmeye başladı. Korkudan altına işemişti. Allahtan o telaş içinde kimsenin bunu fark edecek hali yoktu. Yukarılardan gelen o silah sesi, kalabalığın yeniden iskeleye doğru hareketlenmesine ve artık adım atacak yer kalmadığından bir izdihama neden oldu. Birbirini ezercesine safları sıklaştırıyordu herkes. Böyle bir durumda kalabalığı yararak market arabasını kımıldatmak şöyle dursun bir de kendine adım atacak yer bulmaya çalışan insanları öfkelendiriyorduk.

"Ezileceğiz," diye bağırdım.

Resul, Oğuz'u fark etti. "Ama işemiş bu!"

"Şimdi bir şey yapamayız," dedim. "Vapura binince değiştiririm ancak."

İnsanın kaburgalarına yapışıp nefesini kesen bu etten duvar içinde öleceğimizi düşündüm bir an. Burda, sıkışıp kaldığımız bu cehennemde ölecekmişiz gibi geldi. Sonra çocukluğumun kuyusuna inip güzel şeyler düşünmeye çalıştım. Ablalarımla Kuran öğrenmek için gittiğimiz caminin avlusunda oynadığımız oyunları, onların üstündeki allı morlu uzun entarileri, tepemizde mavi, yumuşak bir kapak gibi bizi esirgeyen gökyüzünü. O an orda olsam oyunumuza kaldığımız yerden devam edebilecekmişiz gibi düşündüm. Ondan sonra olanların hiçbiri hiçbir zaman yaşanmamış gibi. Bütün bunlar, içime yeniden serin bir su gibi yayılan umudu geri getirdi. Cebimi yoklayarak bulabildiğim son akide şekerini Oğuz'un ağzına tıktım. Kalabalıkla birlikte artık kımıldayacak yer kalmayıncaya kadar ilerledik.

Beşiktaş İskelesi'ne iyice yaklaşmıştık. Birden bir anons duyuldu.

"Genç Milliyetçi Muhafazakâr Cephe vapurlara el koymuştur. Az sonra sırayla yolcu alımına başlanacak, vatandaşlarımızın güvenli seyahat etmesi için kimlik kontrolü yapılacaktır."

Bu anonsla birlikte kalabalıkta yeniden bir hareket başladı. Resul ile Oğuz'u market arabasından çıkarıp sırtına almasının daha kolay olup olmayacağını konuştuk. İnsanlar kımıldayacak yer bulamazken demir bir arabayı vapura bindirmenin onları öfkelendireceğinden çekiniyorduk.

"Halimiz ortada," dedi Resul. "Kimse bir şey diyemez. Hem bu arabanın böyle orta yerde kalması da aynı şey. Ayaklarına takıldıkça sinirlenecekler."

Kalabalıkla birlikte iskeleye doğru ağır ağır sürüklenmeye başladık. Yan yana yanaşmış vapurlardan ilk önce en dıştakinden başlayarak yolcu alıyorlardı. Bizim için Karaköy'e gitmek daha uygun olduğu halde bir daha o tarafa doğru yol almaya çalışmak işimizi uzatacağından Beşiktaş'a geçmeye karar vermiştik. Zaten mültecilerin sığındığı söylenen o eski büyük binanın etrafı polis kordonuna alınmış, artan polis sayısı kalabalığı da yavaşlatmıştı. O tarafa gitmek daha zordu. Biz iskeleye girmeyi başardığımız anda ilk vapur hareket etti. Kalan üç vapur da bu şekilde doldukça yola koyulacaktı.

"Binebilecek miyiz?" dedim.

"Bineriz," dedi Resul. "Bu olmazsa ondan sonrakine mutlaka bineriz. Yanınızda kimlikleriniz var mı?"

Oğuz'la ikimizin bu dünyada günün birinde bir kimliğe ihtiyaç duyacağımız kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi. Yine de almıştım kimliklerimizi.

"Aldım," dedim.

Sıra bize gelince son iki vapurdan birine bindik. Vapura binerken beklediğimizin tersine kimse kimlik filan sormadı. Alt katta hemen sağ taraftaki salona geçip oturduk. İçerisi kısa zamanda

hiç yer kalmayacak şekilde dolmuştu. Ayakta yolculuk etmeye kalkan birkaç kişiyi az önce yolda gördüklerimize benzer siyah gömlekli, kırmızı bantlı iki genç yukarı katlara yönlendirdi. Derken düdüğünü çaldırdıktan sonra vapur hareket etti. Kendisinden önce kalkan iki vapurun peşine takılarak mavi suyun üstünde yavaşça ilerlemeye başladı.

Arka sıramızda oturan biri, "Affedersiniz," diye çekinerek sordu siyah gömleklilerden birine, "Beşiktaş'a gidiyoruz değil mi?"

"Yok, bir önceki o tarafaydı. Bu vapur Eminönü'ne."

Bizim gibi Beşiktaş yolcusu olanlar itiraz edecek oldu ama bu kez bağırarak onları susturdu oğlan.

"Kesin sesinizi. Öbür iskele çalışacak durumda değil. Görmediniz mi polis kuşatması var o tarafta. Biz de bu iskeleden Beşiktaş, Eminönü, Karaköy'e sırayla kaldırıyoruz vapurları. Yer bulup bindiğinize dua edin. Karşıya geçeceksiniz nasılsa, neresi olduğu ne fark eder!"

Pencere kenarında oturmuştum. İçim pır pır. Resul yanımda, Oğuz'un arabasını ortamızda tutuyorduk. Dışarıya baktım. Hava yavaş yavaş kararmaya başlarken şehrin üstünde değişik yerlerde siyah dumanlar yükselmeye devam ediyordu.

Başarmıştık. Az kalmıştı. Yanlış bir yere gidiyorduk, yolumuzun uzadığını söylüyordu Resul. Ama ben bu vapurdan indikten sonra her şeyin daha kolay olacağına, Safiye Abla'nın yanına kolayca erişebileceğimize inanıyordum. Böyle bir umuda sarılmak zorundaydım. Oğuz da sakinleşmiş, şaşkın şaşkın gözlerini etrafta gezdiriyordu.

OĞUZ

Guu ben sana çok kızdım Guu beni demir dikenli bir kafese yatırdınız ayaklarımı yerden kestiniz demir arabada uyuttunuz beni sırtım ağrıdı sırtım kızdı size bacaklarım kollarım da kızdı siz o adamla birlikte beni alıp çok insanlı çok sokaklı çok binalı her şeyin çok ama çok fazla olduğu yerlere götürdünüz bağırıp kulaklarımı deldiler kulaklarım da size kızdı söz vermiştin sen beni güzel yerlere götürüp güzel şeyler gösterecektin ama sen sadece insanların ortasına düşürdün beni hiç güzel değil hiç tıngır tıngır arabamı itip beni sokaklarda gezdirdiniz üstümüze patır patır kuşlar yağdı kuşlar uçardı hani neden bunlar üstümüze yağdı sonra o büyük meydana getirip karanlık bir yere indirdiniz beni merdivenlerde düşeriz karanlık bizi yutar diye çok korktum ben derine inen dar merdivenler bizi yürütür duvarlarda resimler yazılar çıngıraklı sesler vardı afişler sanki hayatın anlamını duvarlara yazı yazanlar bilir

uzun tren karanlıkta gitti durdu gitti durdu ışıklar söndü karanlıkta herkes korktu yandı yine merdiven bizi yukarı çıkardı

insanlar birbirini eziyor birbirine hırş hırş diye sürtünüyor giysilerin dans ettiği meydanda yol bulmaya çalış şimdi çarpışan kadınlar ve erkekler bana sürtünmesin sana da sürtünmesin bunlar çok üzgünüm kendi ayaklarım olsa ben onlarla neler

yapardım ben nerelere giderdim denizin üstünde yürür geçerdim o ayaklarımla ben akar mı akardım ama işte burdayım ve sadece bir yüküm size aklıma bir güvercin kaçtı durmadan konuşuyorum onunla siz anlamıyorsunuz beni bağırdı sanıyorsunuz ama ben neler neler söylüyorum size duymuyorsunuz çığlık atamayan bir kuş gibiyim güneş dağlıyor gözbebeklerimi oysa bu ağaçlar yoruyor beni yakıyor gözlerimi bu gökyüzü bu duman bu mavilik gözlerimi yakıyor

sen evde en çok aa-neden korkardın bak şimdi her tarafta ne çok korkacak insan var evde bari yalnız aa-ne vardı biz en iyisi evimize onun yanına geri dönelim Guu yanlış yere geldik biz yanlış yere açılan bir kapıdan çıktık evden şimdi bu adam bu Resul bizi burda yüzüstü suçüstü ayaküstü bırakıp giderse biz ne olacağız hiç düşündün mü biz nereye gideceğiz öyle bu cehennemin sokaklarında herkesin altına sığındığı çatısız bir evdeyiz şimdi seninle bizi yutar bu insanlar çok acıkmış çünkü yutacaklar illaki birini

bu kafesin içi hiç rahat değil artık şeker de yok uyku bitti susadım çişim geldi acıktım üstümdekinin yakasını ağzıma sokup çiğnedim yanağımın içini kemirdim yanağımın içi kanadı su diye içtim tırnaklarımı kopardım saçlarımı çektim burnumu karıştırdım parmağımla saçlarımı tutup yüzüme getirdim sen hiçbirini fark etmedin bunların Guu sen artık körleştin beni görmüyorsun sağırlaştın duymuyorsun insanların bakışları parça parça ediyor beni sevmiyorlar biliyorum acıyorlar güya bana tahammülleri yok onların çünkü ben onlar gibi değilim ah hiç çıkmamalıydık o evden evde olsak bunların hiçbiri olmazdı gitme vakti dedin gitme vakti değilmiş biz seninle hiç gitmeyip kalmalıydık o kırık evi ayakta tutmalıydık ki biz orda olmayınca çöker o ev aa-ne altında ezilir

biz buraya ait değiliz Guu bunlar için biz yokuz ben bile görmüyorum ki bizi bunlar görsün biz onlar için şehrin çöplüklerinde biriken çöplerden başka bir şey değiliz rahatsız ederiz onları biz seninle güneşin yönünü şaşırmış iki ayçiçeği bir duvarın arka tarafıyız iki bacak iki karın dört kol iki başlı bir yaratığız sürekli dalgalanan bir mahluk iki başıboş hayvan işte o yüzden bizden kurtulmak isterler hemen bu kalabalık çok öfkeli evlerini işlerini okullarını bahçelerini sokaklarını bırakıp burda birbirlerini ezmeye geldiler herkesten önce bizi görür bunlar bizi ezer öldürür kedileri köpekleri kuşları kendileri gibi olmayan her şeyi öldürür bunlar o yüzden burda kalamayız biz bunlar yüzünden ölmek sis yüzünden kuşlar ağaçlar yüzünden taşlar yüzünden şamata telaş yüzünden ölmek istemiyorum ben yeterince gittik bu cehennemde artık evimize dönelim herkes uyuduğunda ben evi seviyorum geceyi seviyorum seninle bilmediğin bir dilden konuşuyoruz ellerin ısrar ediyor yüzün yaklaşıyor bedenin üstüme bir gölge gibi kendi gölgem gibi çöküyor damarlarımda bir nehir dolaşıyor ne büyük utanç utanç utanç sadece insan bedeninde olmak bu sınırlı işe yaramaz şeklin içinde hep aynı aynı aynı o zaman ben zannediyorum ki ayağa kalkıp her şeyi yapabilirim insan gibi yürüyebilirim konuşabilirim kuş olup uçabilirim balık olup yüzebilirim mesela bir kabın kenarlarına çarpan su gibi bütün bunlar seninle oluyor o kabın dışına biz seninle taşıyoruz ancak çünkü ben birini bekliyormuşum sense birisi tarafından terk edilmişsin seni seviyorum Guu sende yaşayan herkesi seviyorum ama ne olùr artık eve dönelim

RESUL

Benim lanetim bu elbet. Ne zaman aradığımı bulsam orda çaresizliğim başlar. Vapur hareket ettiği anda Gül'ün sevincinin aksine içime tuhaf bir hüzün yayıldı. Bu vapurdan inecek, bir şekilde Tarlabaşı'na gidecek ve orda sonsuza kadar birbirimize veda edecektik. Bunu istemiyordum. Bu yol arkadaşlığı, bu kader birliği bir şekilde sürsün diye umuyordum. Bir şey olsun da şu tekdüze hayatımı rayından çıkarıp başka yöne götürsün diye yıllardır için için beklediğim o mucize kendiliğinden gerçekleşmişti bugün.

Kendilerine Genç Milliyetçi Muhafazakâr Cephe adını veren ne idüğü belirsiz bu siyah gömlekliler anlaşılan o ki vapurun her tarafına birer ikişer dağılmış, her biri kendine gözcülük edeceği bir salon seçmişti. Bizim bulunduğumuz salondakiler önce iki koridor boyunca yürüyerek koltuklara dikkatle baktılar. Ne aradıklarını kimse anlamamış ama herkes yanlış bir şey yapmaktan, onları kızdıracak bir şey söylemekten korkarak tedirgin bir sessizliğe gömülmüştü. O kaynaşan kalabalık gitmiş, onun yerine birbirinden sakınan, tedirgin bir insan topluluğu gelmişti. Bu şekilde bir uçtan diğerine eşzamanlı adımlarla gidip döndükten sonra uzun boylu olan, alabildiğine yüksek sesle konuşmaya başladı.

"Sevgili vatandaşlarımız, ülkemizi ele geçirmeye çalışan bu soysuz yılanlara karşı bütün gücümüzle mücadele edeceğiz. Biz

Türk'üz. Atalarımızın kanıyla sulanan bu memleketi kimseye bırakmayız. Sizi salimen karşı kıyıya ulaştıracağız. Şimdi herhangi bir karışıklık yaşanmaması için kimlik kontrolü olacak. Bu kadar kalabalığın kimliklerini tek tek biz kontrol edemeyeceğimiz için şöyle yapacağız: Herkes yanında oturan yolcunun kimliğine bakacak. Türkiye Cumhuriyeti kimliği taşımayan veya taşıyıp da geçici ikamet izni sahiplerinin, mülteci, azınlık statüsünde olanların derhal bize bildirilmesi gerekmektedir. Kimlik kontrolünde bizden saklanan, beyan edilmeyen bu tür durumları önlemek için daha sonra bizim rastgele yapacağımız kontrollerde böyle bir şey ortaya çıkarsa saklayan da saklananla eşit muamele görecektir."

Sesinde otoriteyi eline almaktan gelen bir sarhoşluk vardı. Söyledikleri bitince ikisi bir ağızdan, "Varlığımız Türk varlığına armağan olsun!" dediler ant içer gibi. Bir süre kimse sesini çıkarmadı. Neler olup bittiğini, bu insanların kim olduğunu, kime karşı ne yapmaya çalıştıklarını, bizi böyle vapura doldurup götürmekle iyilik mi kötülük mü amaçladıklarını kimse anlamamıştı. Sonunda bizim arkamızdaki sıradan yaşlı bir adam konuştu.

"Bu kimlik kontrolünün amacı nedir? Bunu hangi yetkiyle yapıyorsunuz? Hem ülkemizi ele geçirmeye çalışan bu yılanlar kimdir? Söyleyin, biz de bilelim."

Az önce konuşan oğlan bir baş hareketiyle diğerine işaret etti. Bunun üzerine diğeri soruyu soran yaşlı adamın önüne gitti. Herkes suspus olmuş ne yapacağını bekliyordu. Ama adam susmadı.

"Oğlum ne oldu bize böyle?" dedi. "Kapıya gelen yabancıyı aç göndermezken ne oldu bize? Mecbur olmasa kim evini yurdunu bırakır da başka bir yere göçer?"

Onun bu söylediklerinden cesaret alan birkaç kişi daha, "Yanlış yapıyorsunuz. Bunlar bizim din kardeşlerimiz. Ekmeğinin yarısını bölüşeceksin, diye buyurmamış mı dinimiz?" minvalinde bir şeyler söyledi.

Ancak yine kalabalığın içinden itirazlar da yükseldi.

"Kendin ekmek bulamazken hangi ekmeği paylaşacaksın?"

"Avrupa daha zengin, onlar alsın madem, millete insanlık dersi vereceklerine..."

"Tabii ya, özgürlük, eşitlik, kardeşlikti hani?"

Yaşlı adam karşısında dikilen siyah gömlekli, kırmızı bantlı oğlanın gözünün içine baktı ve tükürür gibi yeniden konuştu."- Hadi kimliklerimize baktınız, ben Suriyeli veya Afgan çıktım mesela. Ne yapacaksınız? Alnımın ortasından vuracak mısınız beni?"

O böyle söyleyince karşısındaki de sertleşti. "Neden vuralım? Biz katil miyiz amca," dedi. "Tersine Göç Merkezleri var, biz bulduklarımızı oraya götürüyoruz. Ne olacağına onlar karar veriyor."

Sonra ya daha fazla açıklama yapmayı gereksiz bulduğundan ya da tartışmayı bitirmek için "Uzatmayalım beybaba," dedi çocuk. "Kalk, sen benimle geliyorsun. Bunları böyle herkesin içinde değil, dışarda baş başa konuşacağız."

Adamın bütün itirazlarına rağmen onu kolundan tutup yerinden kaldırdı ve salonun dışına doğru sürükledi. Yaylı kapı arkalarından kapandı ve gözden kayboldular. Bir Allahın kulu da sesini yükseltip müdahale etmedi. Aynı şeyin kendi başına gelmesinden korkuyordu herkes. Bir felaketi, ortak bir yazgıyı birlikte yaşamaya mahkûm insanların kader birliğiyle öylece oturuyorlardı. Bir şey olursa, başlarına bir şey gelecekse de bunun hepsinin birden başına gelecek olduğunu bilmenin verdiği o teslimiyetle bekliyorlardı.

Gül'e baktım, gözleri dolmuş yine, ağladı ağlayacak. Bir şey yapmayacak mısın, bütün bu olanlara seyirci mi kalacaksın, der gibi yüzüme bakıyor. Bakışlarımı utançla yere indirdim. Korku bir yana, ağzımı açacak, itiraz edecek olsam beni de kolumdan tutup o yaşlı adam gibi dışarı götürdüklerinde bundan sonra Gül ile Oğuz yollarına bensiz nasıl devam edecekti?

Yanımda oturan ve karıkoca oldukları anlaşılan bir çiftin kimliklerini üst üste koyup bana uzatmasıyla kendime geldim. Salonda bir kimlik gösterme telaşı başlamıştı. Aynısını bizim de yapmamız gerekiyordu. Uzatılan kimlikleri istemsiz bir hareketle elime alırken Gül'den de kendisiyle Oğuz'unkini çıkarmasını istedim. Elimdeki iki kimliğe baktım. Ben bunların neresini kontrol edecektim ki? Adam düşüncelerimi anlamış gibi parmağıyla gösteriyordu."Bakın," dedi. "Benim doğum yerim Trabzon, eşiminki Muğla."

Bu söyledikleri benim için hiçbir anlam ifade etmiyordu.

"Yani?"

Güldü adam, "Yani adımız, nerde doğduğumuz, hangi dili konuştuğumuzdan bizim gerçek Türk olup olmadığımıza karar vereceksiniz."

Kimlikleri geri uzattım ses çıkarmadan, utanç içinde. Herkes hummalı bir kimlik gösterme ve soyunu sopunu ispat etme çabası içindeydi. Ve bunu birbirimize yapıyorduk, onlar değil, biz yapıyorduk. Bir delilik hali bulaşıcı bir virüs gibi ondan ona yayılıyordu.

Gül çantadan bulup çıkardığı kimlikleri elime tutuşturdu. Oğuz'un ve kendisinin bu dünyada mevcut olduklarına dair iki belge. İkisinin kimliği de eski nüfus kâğıtlarındandı. Oğuz'unki resimli, Gül'ünkinde resim bile yok. Besbelli memleketinden geldiğinden beri hiç değiştirilmemiş, çocukluğundan kalma bir kimlik belgesi.

Cezlan Aziz.

İsim buydu. Şaşırdığımı görünce "Benim gerçek adım Gül değil," diye fısıldadı. "Ama artık ben bile gerçek adımı unuttum."

Herkes bir yanındakinin kimliğini kontrol ettiği ve biz cam kenarında en sonda oturduğumuz için bir an elimdekileri kime vereceğimi bilemedim. Karşı koltukta oturan bir kadın "Bize verin," dedi. "Sıra sonu olunca karşı koltuğa geçiliyormuş."

Kısa zaman içinde kendiliğinden bir kontrol düzeni oluşmuştu anlaşılan. Kendiminkini de ekleyerek üç kimliği uzattım. Kadın büyük bir ciddiyetle önce benimkine, sonra Oğuz'unkine baktı. Başını kaldırıp acıyan gözlerle Oğuz'a göz attı bir an.

"Geçmiş olsun. Neyiniz oluyor?"

Az daha öfkeme yenilip, "Size ne?" diye cevap verecektim ki, "Komşum olur," dedim. "Bu hanım da bakıcısı."

Ağzımdan bu sözler çıkar çıkmaz ne kadar büyük bir hata yaptığımı anladım ama artık çok geçti. Kadın "bakıcı" lafını duyunca bütün ilgisini Gül'ün kimliğine yöneltmişti.

"Cezlan nasıl bir isimmiş," dedi. "Daha önce hiç duymamıştım?"

Gül'ün korkudan rengi atmıştı.

"Arapça," dedi Gül. "Mutlu anlamına gelir."

Kadın daha da şüpheyle tutuyordu elindeki kimliği şimdi. Bizim yakınımızda oturan herkesin dikkati bu konuşmaya yöneldi.

"Doğum yeri de Siirt yazıyor," dedi. "Arap mısın kızım sen?"

Bu kadarı da fazlaydı artık.

"Hanımefendi," dedim sesimi yükselterek. "Nerde doğduğu, isminin hangi dilde olduğu önemli mi? Besbelli ki bu ülkede doğmuş bir Türkiye vatandaşı..."

Etrafımızdakiler de benim bu söylediklerime hak verince kadın daha fazla üstelemeden kimliklerimizi geri uzattı. Neyse ki siyah gömlekliler o an bulunduğumuz noktaya uzaktı da bu tartışmayı duymadılar. Yoksa ne yapabileceklerini düşünmek dahi istemiyordum. Bunca yıldır Gül ismiyle var olmuş bu kız bir anda Cezlan kimliğine geri dönüp sadece Arap kökenli olduğu için mültecilerle aynı muameleye maruz kalabilirdi. Bunu düşünmek bile tüylerimi ürpertti. Gül hâlâ kireç gibi beyaz bir yüzle önüne bakıyordu. Heyecandan hızlanan nefesi, omuzlarının hızlı hızlı inip kalkmasından belli oluyordu.

Bir keresinde –galiba beş yaşlarındaydık– koşarken paslı bir çivi girmişti topuğuma. Rasih sanki çivi kendi ayağına girmiş kadar çok bağırmış ağlamıştı, nerdeyse benden bile daha çok. İkizler böyledir işte, demişti görenler. Birinin canı yansa öbürü hisseder. Oysa hep öyleydi Rasih. En çok ses çıkaran, en çok sesini duyuran, gülen, ağlayan, haykıran, kızan hep oydu. Benden daha cılız, ufak tefek doğmuş, anne karnında iyi beslenemediği için, annemin deyişiyle pamuklara sarılarak hayatta kalabilmişti. O kırılganlık daha sonra da hep devam etti. Belki de bu yüzden hayata tutunabilmek, anne babamın ilgisini kendi üzerine çekebilmek için sesi hep daha çok çıkmış, kendini ifade edebilmeyi daha çok becerebilmişti. Ben hiç onun gibi olamadım. Yeri geldiğinde sesimi çıkarmayı, bağırmayı, hakkımı aramayı hiç beceremedim. İlk defa şimdi bu kızla bu çocuk için bunları yapmaya isteğim de cesaretim de vardı.

Gül'ün çenesini tutup yüzünü kendime çevirdim.

"Korkma," dedim ilk defa ona bir güvence vererek. "Korkma bize bir şey olmayacak!"

Yüzüne bir pembelik yayıldı. Gülümser gibi oldu. "Biliyorum, sen varsın ya!" dedi.

Oysa babam hep derdi. Bu hayatta kimseye kendi boyunu aşan işlere girme cesareti vermeyeceksin. Yoksa vebali senin üstüne kalır. O gün deniz o kadar coşmuş, kabarmışken ben ısrar etmeseydim yüzmeye kalkmayacaktı Rasih. Korkmuştu, benim kadar iyi yüzemediğini de biliyordum. Yine de yüreklendirdim onu. Çırpındığını görünce ona doğru yüzüp kurtarmaya da çalıştım. Ama ben onu suyun üstünde tutmaya çalıştıkça o can havliyle beni dibe çekiyordu. Ya ikimiz birden boğulacaktık. Ya onu bırakacaktım. Bıraktım. Sonradan bunu kimseye anlatamadım ama sanırım babam anlamıştı. Yoksa durduk yerde o sözleri neden söylesin?

Ben bunları düşünürken cep telefonum bir iki kere kesik kesik çaldı ve sustu. Arayan Şengül'dü. Varlığını çoktan unuttuğum nişanlım. Telefonlar düzgün çalışmıyor, hat sık sık gidip geliyordu. Üçüncü kez çaldığında mecburen açtım.

"Resul nerdesin?"

"Dışardayım," dedim hesap sorulmasından sıkılarak.

"Anneni bize getirdi abim," dedi. "Sizin mahallede de patlamalar olmuş, birkaç apartman yıkılmış, yangınlar çıkmış, sizin apartmana da sıçramıştır belki. Burda daha güvenli olur. Sen de buraya gel. Dışarda ne işin var hâlâ?"

Sanki hat kesilmiş gibi hiç cevap vermeden telefonu kapadım ve ulaşılamaz konumuna getirdim. Madem annem güvendeydi geriye merak edilecek pek bir şey kalmıyordu. Kimlik kontrolü komedisinin bitmesini ve rahat bir nefes almayı beklerken arka sırada işgüzar bir adam kimliklerinden şüphelendiği iki genci bağıra çağıra sorguya çekiyordu. Bu gürültü üzerine siyah gömlekliler de işin içine girince kavga kızıştı.

"Biz mülteci değiliz," diyordu gençlerden biri kırık Türkçesiyle. "Her yabancıyı öyle mi sanıyorsunuz? Biz İranlıyız, burda öğrenciyiz. Oturma iznimiz var. Bakın işte kâğıtlarımız burda. Yabancı olmak suç mu?"

Tartışma devam ederken aniden vapurun kıç tarafına açılan dış kapı itildi ve içeriye rüzgârla birlikte üç genç adam girdi. Girer girmez de gözleri radar gibi etrafı taradıktan sonra İranlılarla tartışan siyah gömleklilere kilitlendi. Onlar da içeri gelenlerin kendileriyle ilgili niyetlerinin iyi olmadığının farkına varıp birden sustular. Ve nerdeyse eşzamanlı olarak eller cebe ya da pantolonun arkasına sıkıştırılmış tabancalara gitti. Hangi taraftan geldiği belli olmayan bir ses bağırdı:

"Allahını seven yere yatsın!"

Aynı anda silahlar patlamaya başladı ve herkes kendini yere atarak saklanacak bir yer bulmaya çalıştı. Kimi yere yatıp koltukların altına girmeye, kimi çıkardıkları can yeleklerini sanki bir kalkan gibi üstlerine alıp kurşunlardan korunmaya çalışıyordu. Ben daha ilk silah patladığı anda Gül'ü kolundan tutup aşağıya çekmiştim. Ama Oğuz'u oturduğu arabadan alıp saklayacak vakti bulamamıştım. Koşuşturmalar ve kurşun sesleri arasında yattığımız yerden kalkıp Oğuz'u korumaya çalışan Gül'ü güçlükle zapt ediyordum. Ayağa kalkmak ve Oğuz'u almak için benimle kıyasıya bir boğuşma içindeydi.

Sonunda silah sesleri kesildi. Epey bir süre kimse yerinden kıpırdamaya cesaret edemedi. Sonunda yaralandığı belli olan birinin çığlığı duyuldu,"Vuruldum! Yardım edin!"

Yavaş yavaş sesin nerden geldiğini merak eden birkaç baş yükseldi. Ben de tek elimle Gül'ü yerinde kalmaya zorlarken hafifçe kafamı kaldırdım. Az önce içeriye giren üç genç adamdan biriydi yaralanan. Kapının eşiğinde kanlar içinde yerde yatıyordu. Diğer ikisiyle onlarla çarpışan iki siyah gömlekli de yerdeydi. Onlar kımıldamıyordu. Yerde bir kan gölü oluşmuş, kendisine akacak yol bulmaya çalışarak koltukların altına doğru ilerliyordu. Ortalık bir anda panik havasına büründü. Herkes çatışmanın bittiğinden emin, kör kurşunlardan nasibini almış birkaç yolcuya yardım için seferber olmuştu.

"Ah," diye ağıt yakarcasına ağlıyordu bir kadın, "Ah bunlar niye oldu ki..."

O sırada bütün bu sesleri bastıran tiz bir feryat koptu yanı başımdan.

"Oğuuuuuz!"

GÜL

Bir gün bir mucize yaratacağımı düşünmüştüm. Bu mucizenin nasıl gerçekleşeceğini bilmiyordum ama sonunda Oğuz'la ikimizin hayatının değişeceği bir şey olacağından emindim. Hayat bize bunu borçluydu. Çünkü herkesin aksine biz bu hayatı önümüze konan bir et parçası gibi çiğ çiğ yemiştik. Onu pişirme, ondan güzel bir öğün yapma şansımız olmamıştı. Şimdi tam da bu mucizeye doğru yola çıkmışken yol arkadaşım o çiğ hayatın pişmiş halinden bir lokma bile tadamadan gitmişti.

Herkesin içinde, yüreğinin en derininde elmas kadar sağlam bir cevher vardır. Her ne olursa olsun, başına ne gelirse gelsin o bir parçacık elmasa tutunarak yaşar, ondan aldığı güçle her şeye katlanır. Uzun, çok uzun zamandır insanın göğsüne sıkışmış olan bir boşluk sertleşerek yaratır o elması. Tepemizden vızır vızır kurşunlar geçerken ve ben ayağa kalkıp Oğuz'u hapis kaldığı o lanet arabanın içinden kucaklayıp yere indirmeye çalışırken o güne kadar sertliğini korumuş o elmasın ufalandığını hissettim. Bir şey bütün katılığını alıp götürüyor, cevherinde yatan mucize çözülüyordu sanki. Ve koluma tıp diye düşen bir damla kanla birlikte o elmas paramparça oldu.

Oğuz'un kanı yattığım yerde benim üstüme damlamıştı. Önce ne olduğunu anlamadım. Başkalarının kanıdır, etraftaki kan gölünden yükselen bir buluttur, yükselip o da böyle yağmur gibi kan

serpiştiriyordur, dedim kendi kendime. Sonra Resul'ün beni ısrarla yere bastıran pençesinden kurtulup ayağa kalktım. İlk önce Oğuz bütün bu gürültünün içinde nasıl olmuşsa uyumuş, diye düşündüm. İki eliyle kalkmak ister gibi arabanın demirlerini kavramış, sonra vazgeçip başını derin bir uykudaymışçasına ellerinin üstüne yatırmıştı. Gözleri kapalı, ağzı açıktı. Onu iki elimle geriye doğru çektiğimde yarasını gördüm.

Oğuz'un göğsünde açan ve giderek büyüyen kızıl bir çiçeğe benzeyen o delikten kan fışkırıyordu. Ben çığlığı koparınca Resul de durumu fark etti. Dört bir yana dağılmış yaralılara yardım etmeye çalışanlara can havliyle bağırdı.

"Bir tane de burda var! Lütfen bize de yardım edin!"

Bir yandan da Oğuz'u kucakladığı gibi arabadan çıkarıp boylu boyunca yere yatırdı. Aceleyle çıkardığı atkısını elinde tortop edip iki eliyle yaranın üstüne bastırdı. Ben ne yapacağımı bilmeden bir Oğuz'un üstüne kapanıyor bir öfkeyle Resul'ü yumrukluyordum.

"Senin yüzünden," diyordum. "Onu alacaktım. Sen bırakmadın beni!"

Az önce kimliğimden şüphelenip beni sorgulayan karşımdaki kadın yere çömelmiş, arkadan iki omzumu tutmuş beni sakinleştirmeye çalışıyordu.

"Cezlan!" diyordu kimliğimden öğrendiği adımla bana, "Cezlan kızım sakin ol. Ne yapabilirdin ki? Kim ne yapabilirdi? Ayağa kalksan belki sen de yemiştin kurşunu."

Hemşire olduğunu söyleyen ve ordan oraya koşturup yaralılara yardım etmeye çalışan bir kadın sonunda yanımıza geldi. Oğuz'un yarasına baktı, nefesini, nabzını kontrol etti. Üstüne kapanıp kapanıp açıldı. Ama daha ilk anda anlamıştım bir şey yapamayacağını, çaresizliği yüzünde bir leke gibi yayılıyordu.

"Yapılacak bir şey kalmamış," dedi en sonunda Resul'e bakarak. "Başınız sağ olsun!"

İşte o bunları söyleyince bir şey oldu. Dünya tamamen durdu sanki. İçinde bulunduğumuz vapur, etrafımızdaki insanlar, altımızdaki mavi sular, o suyun altındaki canlılar, dünyada canlı ve hareket halinde olan ne varsa işte o anda duruverdi. Bir tek camın önünde göğsü alacalı bir kuş döne döne uçtu. Yine Oğuz'u sarsmaya ve adını haykırmaya başladım. Şimdiye kadar kaç kez öldü sanmıştım ben onu, kaç kere adını seslendiysem geri dönüp gelmişti. Düş gören bir insanın huzurlu uykusuna dalmış gibiydi. Öte yandan her zamanki Oğuz değildi. Değişmişti, bedeni uçuculaşmıştı adeta. Bir yandan burda, bir yandan başka yerdeydi sanki.

Sıcak boynuna dokundum ve o zaman bizim dünyamıza ait olmayan, hele de Oğuz'la hiç ilgisi bulunmayan bir koku aldım. Bu, ölmüş bir insanın etinin kokusuydu. Ölümü en çok o zaman anladım. İçimdeki acıyı bildiğim hiçbir insan dilinde anlatacak bir kelime bulamadım, bağırmadım, ağlamadım, haykırmadım ve eskiden yaptığım gibi başımı kaldırıp ağlamayla uluma arası bir ses çıkardım. Çünkü aklım durmuştu. İnsan dediğinden aklı çıkar, geriye ancak böyle acıdan uluyan bir hayvan kalır.

"Kız aklını oynattı," dediler başımıza toplananlar. "Vah ki vah!"

Resul kolumdan çeke çeke beni Oğuz'dan ayırdı. Az önce gördüğüm martı camda yeniden peydahlandı. Oğuz'du o, anlamıştım. En çok olmak istediği yerde, denizin üstünde, bir martıya dönüşmüştü Oğuz. Artık özgürdü. Değil yürümek, şimdi artık uçmak bahşedilmişti ona. Dünyadaki bütün hareketsizliğinin ödülüydü bu. Belki de baştan beri yanlış bir bedende doğmuştu, zor hareket etmesi bu yüzdendi. İnsan değil, büyük bir kuştu. Kanatları unutulmuş bir kuş. İşte şimdi o kanatlarla dünyayı bir baştan bir başa dolaşacak. Yaşadığını en çok bir kuş bedeninde anlayacak. Benim onu götüremediğim, gezdiremediğim her yeri görecek. O

gördükçe kanatları daha çok büyüyecek; öyle ki bir süre sonra o kanatlar dünyayı kaplayacak, dünyanın kendisi olacak.

Burnuma yapıştırılan bir kolonyalı mendilin kokusuyla kendime geldim.

"Benim yüzümden," dedim bu defa da. "Onu evden çıkaran, bu cehennemin içine sürükleyen benim!"

Yola çıktığımıza, o evden ayrıldığımıza ilk defa pişman olmuştum. Bir an için her şeyin eskisi gibi olmasını istedim. Çok değil üç dört gün öncesine geri dönüp hayatı kaldığı yerden devam ettirebilseydik keşke. Aliye, Oğuz ve ben. Madem bundan böyle Oğuz olmayacaktı, benim varlığımın da bir anlamı kalmıyordu geriye. Değil mi ki ben bugüne kadar hayatımı hep onun için yaşamıştım. İkimiz iki ayrı gövdede toplasan bir buçuk insan ederken şimdi o buçuk tamamen benim gövdeme sıkışmıştı. Artık hem Gül hem de Oğuz olmak zorundaydım ben. Bu yük benim için çok ağırdı.

Etraftaki telaş bir türlü dinmiyordu. Şimdi de "Vapur durdu!" diyordu herkes. "Bir şey var. Vapur hareket etmiyor!"

Gerçekten de denizin ortasında hareketsiz kalakalmıştık. Az sonra diğer salonlardan toplanıp gelen siyah gömlekliler grup halinde içeri doluştu. Kalabalıklardı. Yerde yatan arkadaşlarının başına toplandılar. Öfke bir çığ gibi birinden diğerine geçerek büyüyordu. Arkadaşlarının kurşunuyla ölen iki düşmana baktılar sonra. Onların kimin nesi olabileceğiyle ilgili bir tartışma başladı. Ceplerini karıştırarak kimliklerini buldular ama bu da işe yaramadı. Sonra yaralı düşmanın başına toplandılar. Onu konuşturmaya çalıştılar ama konuşabilecek durumda değildi. Bir süre ne yapacaklarına karar veremediler. Sonunda içlerinden biri herkesin duyacağı şekilde bağırarak konuşmaya başladı.

"Bütün ölüler ve yaralıları salondan çıkarıp dışarı taşıyoruz. Zaten Eminönü İskelesi kapatılmış. Fatih'ten, Aksaray'dan akın akın gelen bir grup, ellerinde sopalarla vapuru karşılamak üzere toplanmış. Polis de koruma amaçlı iskeleyi kapatmış. Bir süre bekleyeceğiz. Eğer becerebilirsek Beşiktaş'a yanaşacağız."

Bütün bunlar benim dışımda bir yerde oluyordu sanki. Buğulu bir camın arkasından dünyaya bakıyor gibiydim. İçimde hiçbir duygu yoktu. Ne üzüntü ne korku ne telaş, hiçbir şey. Diz çökmüş, Oğuz'un ölü bedeninin yanında bekliyor, etrafımdaki hummalı koşuşturmayı seyrediyordum. Pantolonundaki çiş lekesi gözüme çarptı. Artık kurumaya başlamış çişini ilk kez üstünde bırakmış, temizleyememiştim. Bu nedense içimi acıttı. Kendimi bu cehennemden çekip çıkarabileceğimi, o dışardaki kuşun peşi sıra uzaklara uçabileceğimi, yeniden trene binmeye gerek kalmadan köyüme döneceğimi ve orda kuş olarak bir müddet yaşadıktan sonra geri dönüp bu ana bakabileceğimi, Oğuz'un yerde yatan cansız bedenini gerçek haliyle ancak o zaman idrak edebileceğimi düşünüyor ama bir yandan da buna inanmıyordum.

Çatışmada ölenleri kollarından ve bacaklarından tutup kargatulumba sırayla dışarıya taşıdılar. Hafif yaralı olanlar yerlerinde kaldı. Oğuz dışında kaza kurşununa denk gelip ölen kimse yoktu. Sıra onu alıp götürmeye gelince üstüne kapandım.

"Dokunmayın, onu biz taşırız," dedim Resul'ü göstererek. İtiraz etmediler.

Oğuz'un sanki her zamankinden daha hafiflemiş kanla kaplı bedenini Resul iki kolunun altından, ben ayaklarından tutup kaldırdık. Dışarda sıra sıra yere dizilmiş ölü bedenlerin yanına yatırmak istemiyordum onu. O bu saçma çatışmanın tarafı değil kurbanıydı.

"Yeniden arabaya koyalım," dedim. Birkaç kişinin de yardımıyla Oğuz'u bütün yolculuğunu içinde sürdürdüğü ve ona mezar olan market arabasına yerleştirdik. Arabayı dışarı sürükleyip açık havaya çıktık. Vapurun yolcu alıp boşalttığı açıklıkta dört tanesi yerde, biri ise demir kafesinde olmak üzere beş ölü vardı şimdi.

Siyah gömleklilerin bir kısmı meraklı yolcuların buraya toplanmasını engellemek üzere yeniden nöbet yerleri olan yolcu

salonlarına dönmüşlerdi. Arada bir yerinden kalkıp dolaşan ve neler olduğunu anlamaya çalışanları sertçe uyararak içeri geri gönderiyorlardı. Kalan dördü leşkargaları gibi yerdeki cesetlerin başında toplanmış, ne yapmaları gerektiğini tartışıyorlardı. Vapur, denizin üstüne vurmuş ölü bir deniz hayvanı misali hâlâ hareketsiz duruyordu. Resul'le biz de karşılarında durmuş, bu gözü dönmüşlerin ağızlarından çıkacak fermanı bekliyorduk. Bir süre sonra nereye yanaşırsak yanaşalım bu cesetleri polisten saklamanın mümkün olmayacağına karar verdiler. Vapurdan indiğimiz anda, diyorlardı, ensemize yapışacaklar. Az önceki bütün o kahramanlık gösterileri, kabadayılıkları gitmiş, ne olacağız endişesi hepsini iyiden iyiye sarmıştı. Vapurdan inmeden önce olan bitenin örtbas edilmesi ve cesetlerin ortadan kaldırılması gerekecekti. Bu arada yaralı olan adamı da ayaklarının ucuyla bir köpek ölüsüne dokunur gibi dürttüler. Az önce öldüğü anlaşıldı. Bu onları rahatlatmıştı. Ölülerden kurtulmak yaralı birinden kurtulmaktan daha kolaydı çünkü. Belki kendiliğinden ölmeseydi zaten öldüreceklerdi.

"Peki ne yapacağız?" diye sordu biri başlarındakine. "Denizin ortasındayız!"

"Kendi ağzınla söyledin işte," dedi elebaşı. "Denize atacağız. Tıpkı eskiden gemicilerin sefer halindeyken ölenleri denize bırakması gibi."

Bu fikir onlara bile çok zalimce gelmiş olmalı ki kalanlar itiraz etti.

"Arkadaşlarımız şehittir," dedi. "Şehitlere böyle yapılmaz, her şeyden önce Allah'ın gücüne gider."

"Ne yapalım peki?" diye susturdu onu öteki. "Bu şekilde kıyıya yanaşırsak hepimizi toplar polis. Davaya nasıl hizmet edeceğiz o zaman?"

Resul ve ben şaşkınlıkla bu konuşmaları dinliyorduk. Aslında aynı problem bizim için de geçerliydi. Oğuz'un ölü bedeni başımıza kim bilir ne türlü işler açacak, polis bizi de bu gözü

dönmüşler sürüsüyle birlikte tutup sorguya götürecekti. O zaman işler daha da karışacak, belki evde bıraktığımız Aliye'nin cesedi de ortaya çıkacaktı. Gerçi Oğuz olmadıktan sonra hapse girmek umurumda değildi ama hiçbir günahı olmayan Resul'ün de benim yüzümden başına türlü çeşit bela açılacaktı.

İlk defa ağzımı açtım. "Evet, denize gömmek en iyisi," dedim. Aslında diğerlerine ne olacağını umursamıyordum ama artık bir martı şeklinde yaşayacak Oğuz'un insan bedenini sulara bırakmak bana yapılacak en doğru şey gibi görünüyordu.

"İyi ama," dedi biri "şişip bir süre sonra mutlaka su üstüne, kıyıya vururlar. Mutlaka çıkar bu işin kokusu."

Resul araya girdi, "O zaman ağırlık bağlayıp öyle bırakacağız."

Bu fikir hepsinin aklına yatmış olacak ki ağırlık yapacak ne var diye etrafa bakınmaya başladılar. Bizim ölümüz zaten kendi ağırlığının içinde yatıyordu. Onu, artık bir parçası haline gelen market arabasıyla sulara bırakacaktık. Bunu Resul'e söyleyince onun da aklına yattı bu fikir. Kendi belindeki kemeri çıkardı. Sonra Oğuz'un kemerini de çekip aldı. Bunları kullanarak onu market arabasına iyice bağladı. Biz bunları yaparken siyah gömlekliler kendi yapacaklarını unutmuş, Resul'le beni seyre dalmışlardı. Biz kendi ölümüzü hazırlamıştık. Market arabasını son kez sürerek vapurun kıyıya yanaştığı zaman yolcu iskelesinin uzatıldığı korkuluksuz kenarına vardık. Resul ellerini havaya kaldırıp dudaklarını kımıldatarak dua okuyunca ben de aynısını yaptım. Sonra ulaşabildiğim kadar sımsıkı sarıldım can yoldaşıma. Benim o evin sınırlarından içeri girdiğimden beri tenine temas ettiğim, sımsıkı sarıldığım, kucakladığım, beni sevdiğini bildiğim dünyadaki tek insana son kez sarılarak veda ettim. Çünkü etin de bir hafızası var. Bir bıçak kesiği, bir kurşun deliği nasıl iz bırakmadan yok olmuyorsa Oğuz'la benim de etimizin birbirine değmişliği öyle kalacak.

Arabayı hafifçe iterek Oğuz'u, varlığımın öbür yarısını sulara bıraktık. Demir arabanın ağırlığı sayesinde anında battı ve lacivert

bir girdapta sonsuza kadar gözden kayboldu. Şimdi derinlerdeydi o. Yosunlu, kumlu, balıklı, taşlı, çakıllı, kayalı, balçıklı diplerin üstünde yatıyordu artık. Bir yanı da özgür bir kuş olarak göklerde.

Oğuz'un sulara gömülmesini izleyen siyah gömlekliler gözle görünür bir sevinç ve rahatlama içindeydiler. Böyle yaparak onlara kalan cesetlerden nasıl kolayca kurtulacaklarının yolunu da göstermiştik. Artık bu adamların yanında bulunmamızı gerektirecek bir kader ortaklığı kalmamıştı.

"Bunların hiçbiri olmadı," dedi içlerinden biri. "Burda yaşanan şeyler bir sır olarak kalacak, tamam mı?"

"Tamam," dedik.

Onlar sulara gömülmeyi bekleyen beş cansız bedenle uğraşırken hiçbir şey söylemeden arkamızı dönüp içeri girdik ve yerimize oturduk. Hiçbir şey olmamış gibi.

Çocukken, ölen bir hayvanın arkasından ağladığımda babam beni avutmak için onlara biçilen sürenin bizimkinden az olduğunu söylerdi. Örneğin kediler, köpekler on beş yaşına geldiklerinde artık çok yaşlanmış olurlar, derdi. Dünyada insan zamanıyla hayvan zamanı hatta börtü böceğin, bitkilerin zamanı birbirinden farklıdır. Şimdi belki Oğuz gibi olanların da kendi zamanları vardır, diye düşünüyordum. Zor yaşanan bir hayat normalden daha farklı yaşlanmaya yol açıyordur. Oğuz benim bildiğim yaşında değildir de kendi zamanında ihtiyar bir adam olup çıkmıştır. Ben ancak bunu düşünerek yüreğimin acısını hafifletebilirim. Bir de onun içimde kalan parçasıyla. Bende Oğuz'dan artakalan bir şey var.

RESUL

İnsanın hayatında her şey bir anda nasıl da değişebiliyor. Bu sabah gözlerimi açtığımda bu yaşadıklarımızın en ufak bir sahnesini bile hayal edemezdim. Ama bazı günler diğerlerinden farklıdır, bir ömre yetecek kadar olay yirmi dört saatin içine sığabilir ve yatağını şaşıran bir nehir gibi yaşamın bütün seyrini değiştirebilir. Öyle ki bir gün önce kaldığı yerden devam edemez insan. Ben, yazgıyı değiştiren böyle günlerin büyülü olduğuna inanırım. İyi ya da kötü bir büyü gibi kendinden sonrasını değiştiren günler. Bunu daha önce de yaşamıştım. Rasih'in boğulduğu gün. O gün, hayatımızı üstüne oturttuğumuz o mihenk taşı kayıvermiş ve her şey raydan çıkmıştı. Ondan sonra hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Bu sabahtan beri yaşadıklarımız da öyle değil miydi? Annemin ısrarına uyup da Aliye Hanımların ziline parmağımı bastığım andan sonrasını düşündüğümde kesinlikle öyle.

Şimdi de yüzünde ezici bir kederle yanımda oturan Gül'e baktıkça aynı şeyi hissediyordum. Varlığının her zerresiyle acı çektiği belliydi. Üç kişi evden ayrılırken aramızdan birinin eksileceği, yola iki kişi devam edeceğimiz hiç akılda yoktu. Biz sadece evden çıkıp bir başka yere gitmek istemiştik. Normal bir zamanda, normal şartlar altında insanın en fazla birkaç saatini alacak çok basit bir yolculuk. Bizim dışımızda olan biteni, dünya denilen bu

fırıldak döngüyü hesaba katmamıştık. Bundan sonra nereye varacağını bilmediğimiz bir akıntı bizi sürükleyip duruyordu.

Az önce Oğuz'u Marmara'nın kararmaya başlayan sularına bırakırken çok tuhaf bir şey yapmıştı Gül. Son anda Oğuz'un çözülmüş ayakkabı bağcığını fark etti ve artık hiçbir önemi olmadığı halde onu sulara bırakmadan önce eğilip bağladı. Sonra da üstü başı düzgün, ayakkabıları sıkıca bağlanmış bir ölüyü taşıyan o demirden tabutu beraberce denize ittik.

Yüzüme baktı. "Konuşmak şart değil," dedi.

"Değil," dedim.

Sonra sessizliğimizi koruyarak içeri girip yerimize oturduk.

"Sence öldüğümüzde ne oluyor?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedim. "Ben de ikizim öldüğünde sık sık bunu düşündüm. Bildiğini söyleyenlerin hiçbirine de inanmıyorum. Güya ölümden dönenler; bütün hayatın bir film şeridi gibi gözünün önünden geçmesi; tepede bir yerden kendi bedenine ve etrafında senin için ağlayanlara bakıp ne olduğunu anlamaya çalışanlar... Bütün bu zırvalıkların bir baygınlık anındaki yanılsamadan ibaret olduğuna inandım hep.

"Ben ölünce ne olacağını söyleyeyim sana. Bedenim tıpkı zembereği atmış bir saat gibi aniden duruverecek. Bu, ya birdenbire ya da yavaş yavaş olacak. Kalbim atmayacak, nefesim kesilecek. Öldü, diyecek doktorun biri. Bir süre sonra, mesela beş dakika geçince beyin hücrelerim ölmeye başlayacak. Ama bu arada, bunlar olurken beynim belki bir madde salgılayacak. Bize rüya ve hayal gördüren bir madde. Her zamankinden daha muazzam bir rüya göreceğim belki. Son bir rüya. Çünkü bu artık beynin son hamlesi olacak. Kapanışta yapılan bir tür havai fişek gösterisi gibi. Bir çeşit uçuş. Sanki uyuşturucu bir maddenin etkisiyle zihnim anıdan anıya atlayacak. İşte film şeridi dedikleri şeyin bu olduğunu düşünüyorum. Eski ve yeni anılar. Düşler ve anılar birbirine

karışır ve neyin gerçekten yaşanmış neyinse düşlenmiş olduğunu ayırt edemeyiz. Yani yaşadığım, bende iz bırakan her şeyi yeniden göreceğim. Bunlara bugün yaşadıklarımız da dahil.

"İşte ölüm budur, yani yaşamın bir özeti. Tüm düşleri sona erdirecek son bir düş. Zihnim tüm cephanesini boşaltırken son bir büyük rüya ve sonra duruş. İşte tam o anda benden geriye hiçbir şey kalmayacak. Acı yok, anı yok, mutluluk yok, farkındalık yok, artık o her neyse. Her şey benden önce nasılsa öyle. Et. Unutuluş. Beni ben yapan ufak tefek her şey, saçımda, kirpiklerimde, ağzımda, tenimde, bağırsaklarımda ve diğer her yerimde var olan milyonlarca küçük şey yaşamaya ve beslenmeye devam edecek. Ve böylece bir amaca hizmet etmiş olacağım. Hayatı besleyeceğim. Sonra parçalanacağım. Küçük parçalarım dönüşecek, ayrılacak ve milyonlarca yere dağılacağım. Atomlarım yine canlılara karışıp ordan oraya taşınacak. Artık gökteki yıldızlar gibi olacağım. Bir an için burda, sonra evrene dağılmış halde. Ve sen arada bir gökyüzüne baktığında benim orda olduğumu bileceksin. Anlamasan da bileceksin. Bu bilgi içinde bir yerde saklı çünkü."

"Oğuz'a da mı böyle olacak? O toprağın değil denizin altındayken de aynen bunlar mı olacak?"

"Demek onun yatacak yeri de orası olmalıymış," dedim. "Evet aynı böyle olacak."

Bu konuşmadan sonra ikimize de hüzünlü bir sessizlik çöktü.

Bulunduğumuz yolcu salonu sanki az önce bütün o kıyamet yaşanmamış, beş kişinin ölümü, birinin ağır yaralanması ve birkaç kişinin de kurşun yağmurundan sekenlerden nasibini alarak hafif sıyrıklarına şükredip oturduğu bir çatışma hiç olmamış gibi koyu bir sessizliğe bürünmüştü. Yerdeki kan lekeleri olmasa böyle bir şeyin daha yarım saat önce cereyan ettiğine inanmak mümkün değildi. Korkudan kimsenin ağzını bıçak açmıyor, herkes olanları unutmaya dünden razı görünüyordu. Yeter ki bir an önce bu vapur hareket edip herhangi bir iskeleye yanaşsın ve içindeki insan

yükünü boşaltsın. Burdan bir an önce kurtulmak uğruna, gördükleri bu şeyleri unutmaya ve sonsuza kadar sır olarak saklamaya hazırdılar.

Aklımdan geçenleri okumuş gibi, "Şimdi her şey değişti, değil mi?" dedi Gül.

Hemen cevap veremedim. Ben de ne olacağını, bu vapurdan sağ salim inip Safiye Abla'ya ya da herhangi bir yere ulaşıp ulaşamayacağımızı bilmiyordum.

"Bir yolunu bulacağız," dedim.

Seni asla bırakmayacağıma söz veriyorum. Çünkü ben bugün senin sayende kendi içimde başka birini buldum. Hiç bilmediğim, tanımadığım, asla olamayacağım biriyle tanıştım. Bunları geçirdim içimden, çaresizlikle titreşen kirpiklerine bakarken. Ama bunların yerine sadece, "Bazen hayat bizi kendimizi bulmamız gereken yerlere sürükler," diyebildim.

"Anlamıyorsun, artık Safiye Abla'yı bulmamın hiç anlamı kalmadı," dedi. "Ben Oğuz olmadan memlekete geri dönmeyi hiç düşünmemiştim."

Anlamadığımı görünce gözlerini yere indirdi ve fısıltıyla, "Ben hamileyim," dedi. "Oğuz'un çocuğunu taşıyorum. Ben onları bulsam da beni bu halde istemezler."

Duyduklarım karşısında öyle büyük bir şaşkınlık yaşadım ki bir süre dilim tutuldu. Aklım bir türlü almıyordu. O çarpık gövdeyle Oğuz'un böyle bir şey yaşamış, dahası bir de bu kızı hamile bırakmış olma ihtimali var mıydı gerçekten? Öfkelendim. Demek her şey göründüğünden çok daha karmaşıktı.

"Bunun için mi?" dedim adeta tıslayarak. "Yani Aliye Hanım'ı bu yüzden mi?.."

Bakışlarını tekrar yere indirdi. "Hiç ilgisi yok," dedi. "Sana şu ana kadar söylediğim hiçbir şey yalan değil."

"Ama bunu sakladın," dedim. Sesim bu kez kızgın değil kırgın çıkmıştı. "Böyle bir şeyi nasıl yaparsın?"

Sustu. Susmayı onun kadar kim becerebilirdi ki? Neden sonra bakışlarını yerden kaldırıp dimdik baktı gözümün içine.

"Kader," dedi.

O kadar. Kader.

Sanki bu konuşmanın bitmesini beklermiş gibi vapur aniden hareket etti. Beşiktaş'ın sakin ve güvenli olduğu haberi gelmiş, vapurun yönü o tarafa çevrilmişti. Bu hareketle birlikte içimi bir panik duygusu kapladı. Ne yapacaktım şimdi? Beşiktaş'ta vapurdan indikten sonrası ne olacaktı? Yanımda bu kızla nereye gidip kimden yardım isteyecektim? Onu nasıl bir başına bırakacaktım? Her şeyden vazgeçip bir yolunu bularak birlikte dönmeye kalksak belki de dönecek bir ev kalmamıştı. Şengül son telefon konuşmasında bizim mahallenin de yakılıp yıkıldığından bahsetmişti.

Bu çaresizlik içinde aklımda binbir tilki dolaşırken vapur yavaş yavaş Beşiktaş İskelesi'ne yanaştı. Herkes aynı sabırsızlıkla bir an önce bu cehennemden kendilerini dışarı atabilmek için kapılara hücum edince bir izdiham yaşandı. Biz Gül'le hiç acelemiz yokmuş gibi yerimizde kalakalmıştık. Çünkü burdan çıktığımızda ne yapacağımızı, nereye gideceğimizi gerçekten bilmiyor, birbirimizin yüzünde bir cevap arıyorduk.

Nihayet salonda kalan son birkaç kişiyle birlikte iskeleden karaya çıktık. Dışarda yolcuların tek sıra halinde yürüyebileceği şekilde polis koridoru oluşturulmuştu. Kenarda siyah gömlekli grup polisler tarafından kuşatılmış, onlara vapuru kaçırmadıklarını, aksine vatandaşı istediği yere ulaştırmakla ne kadar doğru bir şey yaptıklarını anlatıyorlardı. Kimsenin vapurda olanlarla ilgili bir şey söylediği yoktu. Onları arkamızda bırakıp caddeye çıktık. Kaldırımda yan yana durduk; sağa mı sola mı, nereye gideceğimize karar vermeye çalışıyorduk. Tek tük geçen arabalar dışında ne belediye otobüsü ne taksi vardı ortada.

"Keşke hiç kimsenin bulamayacağı, tamamen unutulacağımız

bir yer olsaydı," dedi Gül. "Ev dediğin yaşanacak bir yerdir nihayetinde. İnsan nerde olsa bir dam altı bulup başını soktu mu bir müddet sonra evim der oraya."

Onun bu sözleri o ana kadar hiç aklıma gelmeyen bir şeyi hatırlattı bana. Rasih'in boğulduğu yer. Marmaris'in bir köyündeki yazlığımız. O olaydan sonra lanetli bir yer kabul edilmiş, kapısına kilit vurulup unutulmuştu. Sanki bir daha oraya gitsek her gidişimizde Rasih'ten bir parça boğulacaktı. Satmamıştı da babam. Öylece tutup yok saymıştı. Bir süre sonra sözü dahi edilmez olmuştu evde.

O anda sanki ilahi bir güç onun ağzından dökülen bu duayı duymuş da cevap vermiş gibi birkaç tane şehirlerarası otobüs peş peşe bir konvoy oluşturmuş halde bize doğru gelmeye başladı. Her birinin ön kapısı açık, bir muavin durmuş tıpkı şehir içinde çalışan minibüsler gibi bağırarak yolcu topluyordu. Fethiye. Kuşadası. Muğla, Marmaris. Hepsi tatil yörelerine giden altı tane otobüs. Anlaşılan aklı çalışan bir otobüs firması böyle bir durumda bir an önce şehirden kaçmak isteyenler olabileceğini düşünerek cinlik yapmıştı.

Gül'ü bileğinden yakalayıp Marmaris'e giden otobüsün kapısından içeri soktum. Otobüs nerdeyse dolmuş gibiydi. Arkalara doğru yan yana iki koltuk bulup oturduk. Gül neden böyle bir şey yaptığımıza, neden bu otobüse bindiğimize bir anlam verememiş ama ağzını açıp da tek soru sormamıştı.

Otobüs Yıldız Yokuşu'ndan kontrollü şekilde açıldığı anons edilen Boğaz Köprüsü'ne doğru yol alırken nihayet sesim çıktı.

"Bizim bir yazlığımız var," dedim. "Kardeşim orda boğulduğundan beri hiç gitmediğimiz, artık unuttuğumuz bir yer. Marmaris'e yakın. Orda indikten sonra ulaşmak zor değil. Ne halde olduğunu bilmiyorum ama en azından başımızı sokabileceğimiz bir dam var."

Derin bir nefes aldı. "Sana demiştim," dedi. "Kader...

Cevap vermeden başımı cama yaslayıp bizi bekleyenleri düşündüm. Bir tahminde bulunmak, orda neyle karşılaşacağımızı, bundan sonra ne yapacağımızı bilmek mümkün değildi. Ama her zaman yeni bir başlangıç yapma ihtimali, bir şeyi bitirirken başka bir şeyi başlatmanın yolu vardı. Ben bugüne kadar buna hayatımda hiç cesaret edememiş, sadece mevcut düzeni sürdürmekle, bana sunulanı kabul etmekle yetinmiştim. Ama şimdi iki kişiydik. Hayır. Üç kişi. Belki de onun "kader" dediği şeydi bu. Bir fırsat, küllerinden doğmanın, tam da bitti dediğin yerden yeniden başlamanın fırsatı. Geçmiş ikimiz için de artık unutulması gereken bir zaman parçası olabilecek miydi?

Otobüs yavaş yavaş köprü girişine yaklaşırken camda birbirimizin iç içe geçmiş yansımasıyla oturduk. Durup dışarıyı seyrettik. Aniden başlayan yağmurun ağaçları yıkamasını, çamuru, çimeni, toprağı ve o güne kadar bu kente bıraktığımız bütün ayak izlerimizi silmesini izledik. Sanki uçuyormuş gibi. Sanki gerçekten uçabilecekmiş gibi. Yeşilin ve dünyanın içinden, hızla.

Bir gün babam, ağzında bir tavukla kaçarken vurdu tilkiyi. İlk o zaman gördüm o hayvanı. Nefretim bir anda acımaya dönmüştü. Tilki bize kötülük ettiği için değil, tilkiliğini yaptığı, varoluşuna kazınmış haritayı izlediği için babam onu vurmuştu. Ben o zamana kadar nefret ettiğim tilkiyi, öldüğü gün acıyarak sevmeye başlamıştım. İşte Aliye'nin odası da bana her zaman bu kümes gibi göründü. Girmeye çekindiğim bir yer. Ne ki tilkinin aksine o her zaman karşımdaydı. Hep ordaydı, bütün kötülüğüyle. Ve ben onun tilki gibi tilkiliğinden değil de bile isteye kötü olduğunu biliyordum.

Cüret, tüm "ötekileri" bir lincin gölgesinde, sarsıcı ve sancılı bir düzlemde karşı karşıya getiren bir roman. Neslihan Önderoğlu, bir evin içinden taşan trajedinin izini sürerken de, bir anda cehenneme dönen sokaklarda yaşanan arbedeyi anlatırken de engellilerin, mültecilerin, travestilerin, azınlıkların ve içten içe "çoğunluğun" korkusunu gözler önüne seriyor: Bir evin ve bir ülkenin sakinleri uzun zamandır patlamaya hazır vaziyette dolaşıyorsa fitili kim ateşler? En mazlum görünen midir o, en zalim olan mı? "Güç" el değiştirdikçe kurbanlarla failler de yer değiştirir mi?

EVEREST
www.everestyayinlari.com
/everestyayinlari
/everestkitap
/everestyayinlari

9 786253 690373